

Genesis

Hiyay ihtolya nin pamalhowa

¹ Ha kaunaunaan, pinalhowa nan Apo Namalyadi ye luwang boy babe-luta.

² Hiyay babe-luta, homain po kapatonongan boy homain po hinyaman a makit ha babe-luta. Pawa maliteh ye babe nin maalale a lanom. Ket hiyay Ihpediton Apo Namalyadi, anti ya ha babe nin lanom.

³ Hinabi nan Apo Namalyadi, “Magkamain nin henag!” Ket napalyadibay.

⁴ Nakit nan Apo Namalyadi a hiyay henag, ket manged ya. Ket in-ilbo nay henag ha maliteh.

⁵ Hiyay henag, ket hinabtan na yan “kaamotan.” Ket hiyay maliteh, hinabtan na yan “madeglem.”

Nalabah ye madeglem, ket naabot ye mahanib. Yati ye unan mangaamot.

⁶ Hinabi nan Apo Namalyadi, “Magkamain nin pietan ye lanom ta-omen mapayngihyay ye lanom!”

⁷ Ket dinyag nan Apo Namalyadi ye pietan, ket in-ilbo nay lanom ha tagay boy lanom ha aypa. Ket napalyadibay.

⁸ Ket hiyay pietan, hinabtan na yan “luwang.”

Nalabah ye madeglem, ket naabot ye mahanib. Yati ye ikalwan mangaamot.

⁹ Hinabi nan Apo Namalyadi, “Maytipon ha maghay pahen ye lanom ha aypa nin luwang

ta-omen makit ye namal-an a pahen.” Ket napalyadibay.

¹⁰ Ket hiyay namal-an a pahen, hinabtan na yan luta. Ket hiyay naytipon a lanom, hinabtan na yan dagat. Nakit nan Apo Namalyadi a hiyay pinalhowa na ket manged ya.

¹¹ Hinabi nayna man Apo Namalyadi, “Tumubo ha luta ye nakahinadi a tatanaman, tanaman boy kakayo a ampanawa nin main but-o. Ket hilayatin kaganaan, manawa hila nin omen ha kalahi lan tanaman.” Ket napalyadibay.

¹² Ket tinumubo ya ha luta ye kaganaan a kalahi nin tatanaman, hiyay tanaman boy kakayo a ampanawa nin main but-o. Ket hilayatin kaganaan, nanawa hila nin omen ha kalahi lan tanaman. Nakit nan Apo Namalyadi a hiyay pinalhowa na ket manged ya.

¹³ Nalabah ye madeglem ket naabot ye mahajib. Yati ye ikatlon mangaamot.

¹⁴ Hinabi nan Apo Namalyadi, “Magkamain nin hehenag ha luwang* ta-omen mailbo ye kaamotan boy madeglem. Ket hilayatin hehenag ye pagkakitan nin panaon,† mangaamot boy taon.

¹⁵ Hilayatin hehenag ha luwang ye mamahnag ha babe-luta.” Ket napalyadibay.

¹⁶ Pinalhowa nan Apo Namalyadi ye luway mangayadet a hehenag. Hiyay makhaw a henag ye mamahnag nin kaamotan. Ket hiyay makapey

* **1:14** Ha Hebreo: *pietan* nin luwang. † **1:14** *panaon*: Hilay panaon nin pihta, pananem, pamupol, boy kanayon po a mangaalaga a mangaamot.

a henag ye mamahnag nin madeblem. Pinalhowa na hila met ye bibitoen.

¹⁷⁻¹⁸ Ket hilayatin hehenag, impuhto-puhto nan Apo Namalyadi ha katatagayan a luwang ta-omen mamahnag ha babe-luta ha kaamotan boy ha madeblem ta-omen mailbo ye mahnag ha maliteh. Nakit nan Apo Namalyadi a hiyay pinalhowa na ket manged ya.

¹⁹ Nalabah ye madeblem ket naabot ye mahani. Yati ye ikaapat a mangaamot.

²⁰ Hinabi nan Apo Namalyadi, “Magkamain nin nipaydupong-dupong a angkabi-ay ha lanom. Boy magkamain met nin mamananokmanok a anlumpad ha luwang.”

²¹ Pinalhowa na hila Apo Namalyadi ye didigdig a angkabi-ay ha dagat, napaydupong-dupong a angkabi-ay boy ampaggalaw ha lanom, boy kaganaan a kalahi nin mamananokmanok. Nakit nan Apo Namalyadi a hiyay pinalhowa na ket manged ya.

²² In-inged na hila Apo Namalyadi, a wana, “Hikawon angkabi-ay ha lanom, magpakalabong kawo boy patepean yoy dagat. Boy hikawon mamananokmanok, magpakalabong kawo met ha babe-luta.”

²³ Nalabah ye madeblem ket naabot ye mahani. Yati ye ikaliman mangaamot.

²⁴ Hinabi nan Apo Namalyadi, “Magkamain nin kaganaan a kalahi nin aayop, hiyay maamo, mahilib, boy andumakap ha luta.” Ket napalyadibay.

²⁵ Pinalhowa na hilayatin kaganaan. Nakit nan Apo Namalyadi a hiyay pinalhowa na ket

manged ya.

²⁶ Hinabi nan Apo Namalyadi, “Manyag kita-won tao a katuwad tawo. Hilabay ye mamaala nin mamalanghit ha dagat boy mamanok-manok ha luwang boy kaganaan a aayop, hiyay maamo, mahilib, boy andumakap ha luta!”

²⁷ Pinalhowa nan Apo Namalyadi ye tao a katuwad na. Ket pinalhowa nay laki boy babayi.

²⁸ Ket in-inged na hila, a wana, “Mag-pakalabong kawo boy patepean yoy babe-luta. Ket mamaala kawo ha babe-luta boy kanlan mamalanghit ha dagat, mamanokmanok ha luwang boy kaganaan a aayop a angkumodang ha luta.”

²⁹ Hinabi nan Apo Namalyadi, “Bilewen yo! Nangitaladan akon kanen yon dawa nin kaganaan a tatanaman a ampanawa nin main but-o boy kalahin kakayo a ampanawa nin omen met ateed ha kakayowan la.

³⁰ Ket nangitaladan ako po nin kaganaan a malambot a iilamon a kanen nin kaganaan a mamanokmanok a anlumpad boy aayop a andumakap ha luta.” Ket wanabay ye nalyadi.

³¹ Nakit nan Apo Namalyadi a hiyay pinalhowa na, ket pawa manganged.

Nalabah ye madeblem ket naabot ye mahanib. Yati ye ikaanem a mangaamot.

2

¹ Ket nayadi ye pamalhowa nan Apo Namalyadi nin luwang boy babe-luta boy ka-

ganaan a anti kanlan hilayati.

² Niyadi na ye pamalhowa na ha loob nin anem a mangaamot. Ket ha ikapiton mangaamot, tinumgen yayna.

³ In-inged nay ikapiton mangaamot boy induma naya ha kanayon a mangaamot. Ta ha nayadi yan namalhowa nin kaganaan, tinumgen yayna.

Hiyay Pananamanan ha Eden

⁴ Wanabay ye pamalhowa nan Apo Dioh a Namalyadi nin luwang boy babe-luta. Ha pinalhowa na ye babe-luta boy luwang,

⁵ homain po hinyaman a iilamon o tatanaman a tinumubo ha luta, ulita ahe ya po namaudan ye Apo Dioh a Namalyadi boy homain po tao a mag-obda nin bangkag ha hatew.

⁶ Noba agya homain po udan, main met huhubol a ampamatepe a ampamaha nin luta.

⁷ Haanin, hiyay Apo Dioh a Namalyadi, nangwa ya nin luta, ket dinimeng na yan tao. Ket in-eyep nan Apo Dioh a Namalyadi ha balungoh nan tao ye angeh a ampakaibay bi-ay, ket nabyayan yan bi-ay.

⁸ Hiyay Apo Dioh a Namalyadi ket nangitaladan yayna nin pananamanan ha Eden, ha dapit daya. Ket ihtew naya ingkonin ye tao a pinalhowa na.

⁹ Pinatubo nan Apo Dioh a Namalyadi ha luta ye kaganaan a kalahin kakayo a maka-paaliket bilewen boy ampanawa nin malahap a kanen. Ha bunak nin pananamanan, main

kayo a ampakaibyay bi-ay, boy main met kayo a ampakaibyay nin tinanda tungkol ha manged boy maloke.

¹⁰ Main kabatowan a ampamalanom nin tatanaman a papalwah ha Eden. Ket ihtew yan naghanga nin apat a dakay.

¹¹ Hiyay ngalan nin unan hanga ket Pishon boy andumawoy ya ha matiboen lugal nin Havilah no way-ihtew main balitok.

¹² Manganged ye kalahi nin balitok ihtew. Main met mangablin pabango ihtew a anhabtan bedilyum, boy mablin kalahi nin dapah a anhabtan oniks.

¹³ Hiyay ngalan nin ikalwan hanga ket Gihon boy andumawoy ya ha matiboen lugal nin Cush.

¹⁴ Hiyay ngalan nin ikatlon hanga ket Tigris boy andumawoy ya ha dapit daya nin Asiria. Ket hiyay ngalan nin ikaapat a hanga nin kabatowan ket Eufrates.

¹⁵ Ingkonin nan Apo Dioh a Namalyadi ye tao ha pananamanan ha Eden ta-omen ya mag-obda boy manayhay.

¹⁶ Hinabi nan Apo Dioh a Namalyadi kanan laki, “Malyadi mon kanen ye dawa nin hinyaman a kayo ha pananamanan,

¹⁷ powidan bengat ye dawan kayon ampakaibyay nin tinanda tungkol ha manged boy maloke. Adey moya kanen yain a dawan kayo. Ta no kanen mo, homain hapo a matey ka.”

¹⁸ Hinabi nan Apo Dioh a Namalyadi, “Aliwan manged a mambukod ye laki. Idiyagan ko yan kalamo a kahaglap na boy huhton bengat kana.”

¹⁹ Ibat ha luta, dinyag naynan Apo Dioh a Namalyadi ye kaganaan a aayop boy mamananok-manok. Ket inlakew na hila kanan laki ta-omen na ipabilew. Ket no hinyay ipangalan na kanla, yabaytew yaynay ngalan la.

²⁰ Ket hiyay laki, pinangalanan na ye kaganaan a aayop a hilay maamo boy mahilib, dayon ha mamananokmanok ha luwang. Noba homain yan nakit ye laki a kahaglap na boy huhto bengat kana.

²¹ Kaya-bay pinakatuloy na yan maiplek Apo Dioh a Namalyadi ye laki. Ket legan angkatuloy ya, nangoyoh yay Apo Dioh a Namalyadi nin maghay tagyang nan laki. Pangayadi, pinonitan na ye nangoyohan na.

²² Ket hiyay tagyang a inoyoh na kanan laki, dinyag na a babayi. Ket inlakew na yan Apo Dioh a Namalyadi kanan laki.

²³ Hinabi nan laki,

“Ah! Main akoynan lamo a huhto kangko!

But-o a ibat ha but-o ko boy laman a ibat ha laman ko.

Mahabtan yan ‘babayi’,
ta ibat ya ha laki.”*

²⁴ Yabay-in ye hangkan a lakwanan nin laki ye bapa boy indo na ta-omen yayna makimamagha kanan ahawa na, ket mamagha hilayna.

²⁵ Hiyay laki boy hiyay ahawa na, ket padiho hilan loh-ok hatew, noba ahe hila angkading-ey.

* ^{2:23} ha habin Hebreo, ish ye laki, isha met ye babayi.

3

Nagkahalanan ye tao

¹ Hiyay bikat ye mapanalingo ha kaganaan a aayop a pinalhowa nan Apo Dioh a Namalyadi. Minghan, nanepet yay bikat kanan babayi, “Peteg nayi a hinabi nan Apo Namalyadi a adi kawo mangan nin dawa nin hinyaman a kakayo ha pananamanan?”

² Nakibat yay babayi ha bikat, “Malyadi min kanen ye dawa nin hinyaman a kakayo ha pananamanan,

³ powidan bengat ye dawa nin kayon anti ha bunak nin pananamanan. Ta hinabi nan Apo Namalyadi a no kanen mi ye dawa na o kimpaan man bengat, ket matey kayi.”

⁴ Hinabi nan bikat, “Hi! Aliwan peteg a matey kawo.

⁵ Hinabi nan bengat yain Apo Namalyadi, ta tanda na a no kanen yoy dawa nin yain a kayo, ket maboknakan ye ihip yo. Mag-ilyadi kawon omen kana a nagtanda no hinyay manged boy maloke.”

⁶ Binilew nan babayi ye dawa nin kayo ket manged ya ha pamilew na boy ba-mon mala-hap kanen. Boy labay na met ye mag-ilyadin madunong. Kaya-bay namoti ya nin dawa, ket kinan na. Binyanan naya met ye ahawa na a kalamo na, ket kinan na met yati.

⁷ Pangayadi lan kinan, naboknakan anay ihip la boy natandaan layna met a loh-ok hila. Kaya-bay nangwa hila nin bōng igoh, ket tinayi la yan pamahanip nin laman la.

⁸ Ha anhuhumilem ana, nange lan miahawa a angkumodang ya ha pananamanan ye Apo Dioh a Namalyadi. Kaya-bay nagtayo hila ha kakayowan ta-omen na hila ahe makitan Apo Dioh a Namalyadi.

⁹ Noba iningat na yan Apo Dioh a Namalyadi ye laki boy tinepet naya, “Adan, way-ih tew ka?”

¹⁰ Nakibat yay Adan, “Nange koy pangu-modang mo ha pananamanan. Ket nalimo ko kamo, ta loh-ok ako. Kaya-bay nagtayo ako.”

¹¹ Tinepet na yan Apo Dioh a Namalyadi, a wana, “Ayay nangihabi kamo a loh-ok ka? Nangan ka nayi nin dawa nin kayon imbawal kon kanen mo?”

¹² “Hiyay babayi a in-ibyay mo kangko, binyan nako nin dawan kayo. Kaya-bay kinan ko met,” wanan laki.

¹³ Ket tinepet naya met Apo Dioh a Namalyadi ye babayi, “Taket ta dinyag mo yatew?”

“Tinalingo na kon bikat. Kaya-bay kinan koy dawa,” wanan babayi.

¹⁴ Hinabi nan Apo Dioh a Namalyadi ha bikat, “Uli ha dinyag mo, ihumpa kata.

Ha kaganaan a aayop, hikan bengat ye makadiha nin yatin humpa.

Legan angkabi-ay ka, dumakap ka,
boy towapok ye kanen mo.

¹⁵ Paykapooten ko yay babayi boy hika.

Ket hiyay lahi mo boy hiyay lahi na,
paykapooten ko hila met.

Hiyay lahi na ye mamokpok nin ō mo,
ket tokaen moya met ye boe na.”

16 Hinabi na met Apo Dioh a Namalyadi kanan babayi,

“Uli ha dinyag mo, pahanan ko ye idap a
madihaan mo ha pagbuktot mo,
boy mananam kan tubat a ilab ha panganak
mo.

Noba labay mo yan teed ye ahawa mo,
ket hiyabay ye manakop kamo.”

17 Hinabi na met Apo Dioh a Namalyadi kanan Adan,

“Ulita lingnge mo yay ahawa mo,
boy kinan mo ye dawan kayon imbawal kon
kanen mo,
ihumpa ko ye luta.

Ket legan angkabi-ay ka,
magteeh kan mag-obda ha luta ta-omen ka
main mapupol a kanen.

18 Tumubo ha luta ye iilamon boy madiwin tatanaman.

Ket hiyay kanen mo, mangibat ya ha tatana-
man ha nikabalang.

19 Panayngetan moy mag-obda ha luta ta-omen
main kan pamamangan

angga lano miudong ka met ateed ha luta a
ibatan mo.

Ket ulita ha luta ye ibatan mo,
miudong ka met ateed ha luta.”

20 Ket hiyay Adan, pinangalanan na yan Eva ye
ahawa na ulita hiyabay ye indo nin kaganaan a
tatao.

21 Ket hiyay Apo Dioh a Namalyadi, in-idyagan
na yay Adan boy ahawa na nin bado a katat ayop
boy pinahootan na hila.

²² Hinabi nan Apo Dioh a Namalyadi, “Hiyay tao, katuwad tawo yayna a nagtanda nin manged boy maloke. Ahe tawoyna paolayan a mamoti ya nin dawan kayon ampakaibyay nin bi-ay, ta no makan na, ket mabi-ay yayna makanoman.”

²³ Kaya-bay hiyay Apo Dioh a Namalyadi, pinaalih na yay Adan ha pananamanan nin Eden ta-omen na bangkagen ye luta a ibatan na.

²⁴ Pangayadi na yan pinaalih Apo Dioh a Namalyadi, nangikonin ya nin aanghil a anhabtan kerubim ha dapit daya nin pananamanan nin Eden. Nangikonin ya po nin kampilan a andumlag a ampanliwed ta-omen homain makahaley ha poon-kayon ampakaibyay nin bi-ay.

4

¹ Nilalay na yan Adan ye ahawa na a hiyay Eva, ket binumuktot ya. Nanganak yan laki, ket pinangalanan na yan Cain. Hinabi nan Eva, “Nagkamain ako nin anak a laki uli ha haglap nan Apo Dioh.”

² Haanin, ha nanganak yayna man ye Eva nin laki, ket pinangalanan na yan Abel.

Ha nilumake hilayna, hiyay Abel ket māgpahtol ya nin tutupa boy kakambing, ket hiyay Cain met, mānanaman ya.

³ Minghan, hiyay Cain, nangihagpa ya kanan Apo Dioh nin dadawan pupol na ha tanaman na.

⁴ Ket hiyay Abel, nangwa ya nin pawa punganay a tutupa na. Hinapo na hila boy kingwa nay tataba la haka na inhagpa kanan Apo Dioh. Ket kinaaliketan na yan Apo Dioh ye Abel boy hiyay hagpa na,

⁵ noba hiyay Cain boy hiyay hagpa na, ket ingkahwil nan Apo Dioh. Kaya-bay napoot yan tubat ye Cain boy inumahem ye lupa na.

⁶ Haanin, tinepet na yan Apo Dioh, "Taket ta angkapoot kan tubat? Taket ta inumahem ye lupa mo?"

⁷ No manged ye dinyag mo, kinumaimeng ka dayi. Noba no maloke ye dinyag mo, mag-alla ka. Ta hiyay kahalanan ket ba-mo yan matubag a ayop a lanang ampangiapa kamo ta-omen naka kayaten. Noba katapulan a labanan moya boy hamboten ye kahalanan."

⁸ Ha maghay mangaamot, hinabi nan Cain kanan katongno na, "Abel, tayna ha pananamanan!" Nakilakew ya met ye Abel. Ket pamiabot la ihtew, hiyay Cain, dinokloh na yan pinatey ye Abel.

⁹ Haanin, tinepet na yan Apo Dioh ye Cain, "Way-ihtew yay Abel a katongno mo?"

"Tawan," wana. "Hiko nayi ye māngalingay nan katongno ko?"

¹⁰ Hinabi nan Apo Dioh kana, "Hinyay dinyag mo? Hiyay daya nan katongno mo ha luta, ket angkange ko yan ba-mon ampangha a ampakii-ingalon paduhaan ko yay namatey kana.

¹¹ Haanin met ateed, ihumpa kata. Umalih kayna kananyatin luta a nakaibohbohan nin daya nan katongno mo a pinatey mo.

¹² Mananem ka man, homain kan mapupol. Magbalangbalang kayna ihti ha babe-luta."

¹³ "Mabyat a tubat ye paduha mo kangko!" wanan Cain kanan Apo Dioh.

¹⁴ “AmpaaliHEN moko haanin a tumaang ihtin lugal boy ha adapan mo. Magbalangbalang ako ihti ha babe-luta. Ket ayaman a makakit kangko, ket homain hapo a pateyen lako,” wanan Cain.

¹⁵ Noba hinabi nan Apo Dioh kana, “Ahe! Ta ayaman a mamatey kamo, ket baeen ko yan piton ukdo.” Kaya-bay minalkaan na yan Apo Dioh ye Cain nin pagkakitan ta-omen laya ahe pateyen nin ayaman a makakit kana.

¹⁶ Ket inumalih yaynay Cain ha adapan nan Apo Dioh. Ket kinumonin ya ha lugal nin Nod, maghay lugal ha dapit daya nin Eden.

Hilay lalahi nan Cain

¹⁷ Nilalay na yan Cain ye ahawa na ket binumuktot ya. Nanganak yan maghay laki, ket pinangalanan na yan Enoc. Kananyatew a panaon, ampagipaideng yay Cain nin maghay banwa. Ket pinangalanan na yan Enoc a kangalan met ateed nin anak na.

¹⁸ Hiyay Enoc ye bapa nan Irad a bapa nan Mahujael. Hiyay Mahujael ye bapa nan Metusael a bapa nan Lamec.

¹⁹ Hiyay Lamec ket luway ahawa na, hilaan Ada boy Zilla.

²⁰ Hiyay Ada, nanganak yan laki, ket pinangalanan yan Jabal. Hiyabay ye nangibatan lan tataon angkumonin ha hongab boy māgpahtol nin aayop.

²¹ Main yan katongno a laki ye Jabal. Hiyay ngalan na ket Jubal. Hiyabay met ye nangibatan lan mānugtog nin gitada boy patutot.

²² Hiyay Zilla, nanganak ya met nin laki, ket pinangalanan yan Tubal Cain. Hiyay Tubal Cain ye māmanday nin kahangkapan a tanho boy bakal. Main yan katongno a babayi ye Tubal Cain, hiyay ngalan na ket Naama.

²³ Ha maghay mangaamot, hinabi nan Lamec kanlan luway aahawa na,
“Ada boy Zilla a aahawa ko, leng-en yoy habiyen ko.

Main akon pinatey a maghay bayontao.

Pinatey koya ta pinahakitan nako.

²⁴ No piton ukdo yan mabae ye mamatey kanan Cain,
pitompo boy piton ukdo ya met mabae ye mamatey kangko.”

Hilay lalahi nan Set

²⁵ Nilalay na yayna man Adan ye Eva a ahawa na, ket nanganak yayna man nin maghay laki. Hinabi nan Eva, “Binyan na kon Apo Namalyadi nin kahagili nan Abel a pinatey nan Cain.” Ket pinangalanan na yan Set.

²⁶ Hiyay Set, nagkaanak yan laki, ket pinangalanan na yan Enosh. Kananyatew a panaon ye pandugi nin tao a manggalang kanan Apo Diah.

5

Hilay lalahi nan Adan

¹ Yati ye nakahulat a panongtongen nin lalahi nan Adan.

Ha pinalhowa nan Apo Namalyadi ye tao, dinyag na yan katuwad na.

² Laki boy babayi ye pinalhowa na. Ket inged na hila boy hinabtan na hila tao.

³ Hiyay Adan ket 130 anay taon na ha nagkaanak yan katuwad na. Ket pinangalanan na yan Set.

⁴ Ha naianak yaynay Set, nabi-ay ya po ye Adan nin 800 a taon boy nagkaanak ya po nin kanayon a aanak a laki boy babayi.

⁵ 930 a taon nayna ha matey ya.

⁶ Hiyay Set ket 105 anay taon na ha nagkamain yan anak a hiyay Enosh.

⁷ Ha naianak yaynay Enosh, nabi-ay ya po ye Set nin 807 a taon boy nagkamain ya po nin kanayon a aanak a laki boy babayi.

⁸ 912 a taon nayna ha matey ya.

⁹ Hiyay Enosh ket 90 anay taon na ha nagkamain yan anak a hiyay Kenan.

¹⁰ Ha naianak yaynay Kenan, nabi-ay ya po ye Enosh nin 815 a taon boy nagkamain ya po nin kanayon a aanak a laki boy babayi.

¹¹ 905 a taon nayna ha matey ya.

¹² Hiyay Kenan ket 70 anay taon ha nagkamain yan anak a hiyay Mahalalel.

¹³ Ha naianak yaynay Mahalalel, nabi-ay ya po ye Kenan nin 840 a taon boy nagkamain ya po nin kanayon a aanak a laki boy babayi.

¹⁴ 910 a taon nayna ha matey ya.

¹⁵ Hiyay Mahalalel ket 65 anay taon na ha nagkamain yan anak a hiyay Jared.

¹⁶ Ha naianak yaynay Jared, nabi-ay ya po ye Mahalalel nin 830 a taon boy nagkamain ya po nin kanayon a aanak a laki boy babayi.

¹⁷ 895 a taon nayna ha matey ya.

¹⁸ Hiyay Jared ket 162 anay taon na ha nagkamain yan anak a hiyay Enoc.

¹⁹ Ha naianak yaynay Enoc, nabi-ay ya po ye Jared nin 800 a taon ket nagkamain ya po nin kanayon a aanak a laki boy babayi.

²⁰ 962 a taon nayna ha matey ya.

²¹ Hiyay Enoc 65 anay taon na ha nagkamain yan anak a hiyay Matusela.

²² Ha naianak yaynay Matusela, nabi-ay ya po ye Enoc nin 300 a taon a kalamo na yay Apo Namalyadi, ket nagkamain ya po nin kanayon a aanak a laki boy babayi.

²³ Naabot na po ye 365 a taon.

²⁴ Hiyay Enoc ket nagbi-ay yan mapatayaan kanan Apo Namalyadi. Pangayadi ket naplak ya, ulita kingwa na yan Apo Namalyadi.

²⁵ Hiyay Matusela ket 187 anay taon na ha nagkamain yan anak a hiyay Lamec.

²⁶ Ha naianak yaynay Lamec, nabi-ay ya po ye Matusela nin 782 a taon boy nagkamain ya po nin kanayon a aanak a laki boy babayi.

²⁷ 969 a taon nayna ha matey ya.

²⁸ Hiyay Lamec ket 182 anay taon na ha nagkamain yan anak a laki.

²⁹ Hinabi na, "Yatin anak ko ye mamaimonaw kantawon ibat ha kaidapan, uli ha pangihumpa nan Apo Dioh ha luta." Kaya-bay pinangalanan na yan Noe* ye anak na.

* **5:29** Noe hiyay ngalan Noe ket kabihnga nin mamaimonaw ha habin Hebreo.

³⁰ Ha naianak yaynay Noe, nabi-ay ya po ye Lamec nin 595 a taon boy nagkamain ya po nin kanayon a aanak a laki boy babayi.

³¹ 777 a taon nayna ha matey ya.

³² Hiyay Noe ket 500 a taon nayna ha nagkamain yan aanak a hiyay Shem, Ham, boy Jafet.

6

Hiyay kalok-an nin tao

¹ Haanin, anlumabong hilaynay tatao ha babe-luta boy main hilan aanak a babayi.

² Ha nakit lan lalakin aanak nan Apo Namalyadi a mangaada hilay babayin aanak nin tatao, namili hila kanla nin mapag-ahawa la.

³ Hinabi nan Apo Dioh, “Adi ko ipaluboh a mikakaanti kanlan tatao makanoman ye angeh ko a ampakaibyay bi-ay, ulita main kamateyan ye laman nin tao. Kaya-bay paibat haanin, ahe naynan labhan ye magatoh boy luwampo a taon ye bi-ay nin tao.”

⁴ Kananyatew a panaon boy pangayadi nin yatew a panaon, hilay mangayadet a tatao ket aanak hilan babayin aanak nin tatao a inahawa lan lalakin aanak nan Apo Namalyadi. Hilayatin mangayadet a tatao ye mangagaling a makilaban boy ambigbigen nin tatao ha kapanaonan la.

⁵ Nakit nan Apo Dioh a tubat anay kalok-an nin tatao ha babe-luta, boy pawa maloke ye anhipen la.

⁶ Kaya-bay hiyay Apo Dioh, ampaghehean nan tubat ye pamalhowa na nin tao ha babe-luta boy ingkalele na.

⁷ Hinabi na, “Hipeten ko ye kaganaan a tataon pinalhowa ko dayon kaganaan a aayop a angku-modang ha luta boy mamano manok ha luwang, ta ampaghehean koy pamalhowa ko kanla.”

⁸ Noba hiyay Noe ye ampakapaaliket kanan Apo Dioh.

Hiyay Noe

⁹ Yati ye ihtolya tungkol ha pamilya nan Noe.

Hiyay Noe, ket matoyong ya, homain yan pakaidlawan kanlan tatao ha kapanaonan na boy manged ye pamakilamo na kanan Apo Namalyadi.

¹⁰ Hiyay Noe ket main yan tatloy anak a laki, hilan Shem, Ham, boy Jafet.

¹¹ Hilay kanayon a tatao ket tubat anay kalok-an la ha pamilew nan Apo Namalyadi boy nitayak anay kahamaan ha kaganaan a lugal.

¹² Nakit nan Apo Namalyadi a tubat anay kalok-an ha kaganaan a lulugal ihti ha babe-luta. Ta lanang hilan ampanyag nin maloke ye kaganaan a tatao.

¹³ Kaya-bay hinabi nan Apo Namalyadi kanan Noe, “Hipeten koynay kaganaan a tatao ha babe-luta. Ta uli kanla, nitayak ye kahamaan ha kaganaan a lugal. Kaya-bay hipeten ko hilayna boy damaen koynay babe-luta.

¹⁴ Manyag ka nin mayadet a daong a kayon sipres boy main hihilid. Ket polanitan moya nin pamayket ye loob boy ilwah nin daong.

¹⁵ Hiyay daong, diyagen mo yan 135 a mitodo ye kakadang na, 22 a mitodo ye kawayan na boy 13 a mitodo ye katagay na.

¹⁶ Atepan moya yati, noba mangipatla ka nin kagitna mitodo a pietan ha tampoh nin lingling boy atep. Diyagen mon 3 palapag ye daong boy manyag kan ilwangan a main leneb ha tagililan nin daong.

¹⁷ Tanepen koy babe-luta ta-omen mahipet ye kaganaan a angkabi-ay ha babe-luta.

¹⁸ Noba habiyen ko kamo ye kahundoan ta. Lumoob ka ha daong dayon ahawa mo, hilay aanak mon laki dayon ahawa nin balang magha kanla.

¹⁹ Mangiloob ka met ha daong nin maghay padih nin balang kalahin ayop ta-omen magpahulong ye lahi la.

²⁰ Makew hila kamo ye timaghay padih nin balang kalahin mamanokmanok boy ayop a angkumodang ha luta ta-omen ahe mahipet ye lahi la.

²¹ Mangiloob ka nin kaganaan a kalahi nin pamangan yo boy pamangan nin balang aayop.”

²² Ket dinyag nan Noe ye kaganaan a imbilin nan Apo Namalyadi.

7

Hiyay Tanep

¹ Hinabi nan Apo Dioh kanan Noe, “Lumoob kawoynan mitapamilya ha daong, ta ha kaganaan a tatao kananyatin panaon, ket hikan bengat ye nakit kon ampagbi-ay a matoyng.

² Mangilamo ka nin pitoy padih nin balang kalahi nin ayop a naibilang a malinih,* boy

* **7:2** Main aayop a naibilang a malinih, hilay malyadin ihagpa kanan Apo Dioh.

maghay padih met nin naibilang a madinat.

³ Mangilamo ka met nin pitoy padih nin balang kalahi nin mamanokmanok. Diyagen mo yati tamen magpahulong ye lahi la.

⁴ Pangalabah nin pitoy mangaamot, udanen koyna ye babe-luta ha loob nin apatapo a mangaamot boy madeglem. Ket hipeten ko ye kaganaan a pinalhowa ko ha babe-luta.”

⁵ Ket dinyag nan Noe ye kaganaan a imbilin nan Apo Dioh kana.

⁶ Hiyay Noe ket 600 anay taon na ha nandogin matanep ye babe-luta.

⁷ Ket nilumoob ya ha daong a lamo na yay ahawa na, hilay aanak na a laki dayon mananuyang na ta-omen hila maligtah ha tanep.

⁸ Ket balang kalahi nin aayop, naibilang man a malinih o ahe, boy balang kalahi nin mamanokmanok boy aayop a andumakap ha luta,

⁹ ket nakew hilan mipapadih kanan Noe ha loob nin daong a omen ha imbilin nan Apo Namalyadi kana.

¹⁰ Pangalabah nin pitoy mangaamot, ket dogiyan naynan tanepen ye babe-luta.

¹¹ Hiyay Noe ket 600 anay taon na hatew. Ha ika-17 mangaamot nin ikalwan bowan, hinumopwak ye kaganaan a hubol ha lale luta. Ket paibat ha langit, ampibohboh ye lanom ha babe-luta.

¹² Ket pangudan-udan nayna ha babe-luta ha loob nin 40 a mangaamot boy madeglem.

¹³ Ket kananyatew met ateed a mangaamot a mangudan, nilumoob hilayna ha daong ye miahawan Noe, lamo la hilay tatlon aanak na a

laki, hiyay Shem boy Ham boy Jafet dayon ahawa nin balang magha kanla.

¹⁴ Kalamo la ye kaganaan kalahin aayop, mahilib man o maamo, angkumodang man o andumakap, boy balang kalahi nin mamanokmanok.

¹⁵ Maghay padih ha balang angkabi-ay ye nakew kanan Noe ha daong,

¹⁶ a omen ha imbilin nan Apo Namalyadi. Ha nakaloob hilaynan kaganaan, hiyay Apo Dioh, inleneb nayna ye ilwangan nin daong.

¹⁷ 40 a mangaamot a pangudan-udan na ha babe-luta. Inumalale ye lanom ket nilumpaw yayna met ye daong.

¹⁸ Lalo a inumalale ye lanom boy pahulong met ye panlumpaw nin daong ha tanep.

¹⁹ Pahulong yan an-umalale ye lanom angga ha nalipoh hilaynay mangatagay a matundol.

²⁰ Pahulong yan an-umalale ket inumigit ya po ye lanom nin manga pitoy mitodo ha babe nin pinakamatagay a matundol.

²¹ Nahipet ye kaganaan angkabi-ay ha babe-luta, hilay mamanokmanok, aayop a maamo man o mahilib, kaganaan a andumakap boy kaganaan a tatao.

²² Nangamatey ye kaganaan angkabi-ay ha luta.

²³ Ket nahipet hilay kaganaan a tatao, aayop, aayop a andumakap boy mamanokmanok ha luwang. Hiyay Noe boy hilay kalamo nan bengat ha loob nin daong ye napatla.

²⁴ Ket ha loob nin 150 a mangaamot, maalale ya po ateed ye lanom.

8

Inumyak anay tanep

¹ Angkaihipan na yan Apo Namalyadi ye Noe boy hilay kaganaan a aayop a maamo boy mahilib a kalamo na ha loob nin daong. Kaya-bay pinaangin na ha babe-luta, ket nandugi yaynan umyak ye lanom.

² Pinatgen nay panupwak nin huhubol ha lale luta boy tinumgen ana met ye udan.

³ Pahulong yan an-umyak ye lanom. Ket pangalabah nin magatoh boy limampo a mangaamot, maaypa yayna ye lanom.

⁴ Ha ika-17 mangaamot nin ika-7 bowan, nipatanghad yay daong ha mapantay nin Ararat.

⁵ Pahulong ye panumyak nin lanom. Ket ha unan mangaamot nin ika-10 a bowan, makit yaynay pituktokan nin mamapantay.

⁶ Pangalabah nin 40 a mangaamot, inlukat nan Noe ye panamulawan ha daong.

⁷ Ket nangibuhan yay Noe nin maghay uwak. Paudong-udong nan panlulumpad ye uwak angga ha naagad na a namal-an yay luta.

⁸ Haanin, nangibuhan ya met nin maghay kalapati ta-omen na bilewen no inumyak anay lanom.

⁹ Noba homain yan maaponan ye kalapati ta pawa po lanom ye angkakit na. Kaya-bay nag-udong ya met ateed. Impanat nan Noe ye gamet na, ket inumapon yay kalapati ha gamet na, ket inloob naya ha daong.

¹⁰ Namalabah yay Noe nin pitoy mangaamot, ket nangibuhan yayna man nin kalapati.

11 Madeglem yaynan nakaudong ye kalapati boy main yan kaget a mabuyong a bōng nin olibo. Kaya-bay nahigudo naynan Noe a inumyak yaynay lanom.

12 Namalabah ya po nin pitoy mangaamot ye Noe, ket nangibuhan yayna man nin kalapati. Noba ahe yayna nag-udong.

13 Ha 601 anay taon nan Noe, ha unan mangaamot nin unan bowan, nilukatan nan Noe ye bobongan nin daong, ket nakit na a namalan yaynay luta.

14 Ha ika-27 mangaamot nin ikalwan bowan, mamala yaynay luta.

15 Ket hinabi nan Apo Namalyadi kanan Noe,

16 “Lumwah kawoyna ha daong, hika boy hiyay ahawa mo boy hilay anak mon lalaki dayon ahawa nin balang magha kanla.

17 Ibohan mo hilayna met ye kaganaan a mamanokmanok boy aayop a kalamo mo, hilay maamo man o mahilib, hilay kaganaan a angkumodang ha luta ta-omen hila lumabong boy patepean lay babe-luta.”

18 Ket nilumwah hilaynan Noe boy hiyay ahawa na, hilay anak na dayon ahawa nin balang magha kanla.

19 Nilumwah hilayna met ha daong ye kaganaan a aayop, hilay andumakap o angkumodang ha luta, dayon mamanokmanok. Nilumwah hilan kalamo lay lahi la.

20 Hiyay Noe, nanyag yan pangihagpaan, ket nangwa yan magha ha balang kalahin naibilang a malinih a ayop boy mamanokmanok. Ket

pinatey na hilan inulam ha pangihagpaan bilang hagma kanan Apo Dioh.

²¹ Ha nadaep nan Apo Dioh ye mabango a bawo nin hagma a angkaulam, hinabi na ha hadili na, “Ahe koyna ihumpa uman ye babe-luta uli ha didiyag lan tatao agya tanda kon maloke ye an-hipen la paibat ha kaanak-anakan la. Ahe koyna hipeten uman ye kaganaan a angkabi-ay a omen ha dinyag ko.

²² Legan anti ye babe-luta, homain tegen ye panaon nin pananem boy pamupol, kaingitan boy kaudanan, pangalay-ep boy amot, kaamotan boy madeglem.”

9

Hiyay Kahundoan nan Apo Namalyadi kanan Noe

¹ In-inged na yan Apo Namalyadi ye Noe boy hilay aanak na. Hinabi na, “Magpakalabong kawo boy patepean yoy babe-luta.

² Kalimowan la kawon kaganaan a aayop, hilay angkumodang, andumakap, anlumpad boy kaganaan a mamalanghit ha dagat. Ipabaala ko hilan kaganaan kanyo.

³ Hilay kaganaan a angkabi-ay boy angku-modang, an-ibyay ko hila kanyo a kena yo. Hatew, in-ibyay ko kanyo ye malambot a tatana-man a kanen yo. Noba haanin, an-ibyay ko hilayna kanyo ye kaganaan a kena yo.

⁴ Noba adi yo kena ye ayop a ahe napalwah ye daya na, ulita hiyay daya ye bi-ay.

⁵ Ket hiyay tungkol ha daya nin tao, makibat ya kangko ye ayaman a tao a mamatey nin kapadiho nan tao. Wanabay met ha ayop a makapatey nin tao, makibat ya kangko ye agya hinyaman a mamatey nin tao.”

⁶ “Ayaman a mamatey nin kapadiho nan tao, ket pateyen ya met nin kapadiho nan tao, ta pinalhowa nan Apo Namalyadi ye tao a katuwad na.

⁷ Noba Noe, magpakalabong kawo boy pate-pean yoy babe-luta.”

⁸ Hinabi nan Apo Namalyadi kanan Noe boy kanlan aanak na,

⁹ “Yati ye kahundoan ko kanyo boy kanlan lalahi yo,

¹⁰ boy kanlan kaganaan a angkabi-ay a ayop a kalamo yon nilumwah ha daong a hilay mam-anokmanok boy aayop, maamo man o mahilib.

¹¹ Yati ye kahundoan ko kanyo. An-ipangako ko a adi koyna tanepen uman ye kaganaan a angkabi-ay ha babe-luta boy adi koyna tanepen ye babe-luta ta-omen damaen.”

¹² Hinabi na po Apo Namalyadi, “Yati ye pagkakitan nin homain anggaan a kahundoan ko kanyo boy ha kaganaan a angkabi-ay a aayop a kalamo yo.

¹³ Mangipakit akon buwakaw ha owep. Ket yatin buwakaw ye pagkakitan nin kahundoan ko ha kaganaan a angkabi-ay ha babe-luta.

¹⁴ Tepe diyagen ko yan maowep ye luwang boy makit ye buwakaw ha owep,

¹⁵ maihipan koy kahundoan ko kanyo boy ha kaganaan a aayop a agkoynan tanepen uman

ye babe-luta ta-omen damaen ye kaganaan a angkabi-ay.

¹⁶ Tepe makit ye buwakaw ha owep, ket maihipan koy homain anggaan a kahundoan ko ha kaganaan a angkabi-ay ha babe-luta.”

¹⁷ Kaya-bay hinabi nan Apo Namalyadi kanan Noe, “Hiyay buwakaw ye pagkakitan nin kahundoan ko ha kaganaan a angkabi-ay ha babe-luta.”

Hilay aanak nan Noe

¹⁸ Hilayati ye aanak nan Noe a kalamo na ha daong, hiyay Shem, Ham boy Jafet. (Hiyay Ham ye bapa nan Canaan.)

¹⁹ Hilayatin tatlon lalakin aanak nan Noe ye nangibatan nin kaganaan a tatao a nangaitayak ihti ha babe-luta.

²⁰ Hiyay Noe ket māgtalon ya boy hiyabay ye unan nananem nin obah.

²¹ Ha maghay mangaamot, hiyay Noe ket nimom yan alak ubah ket nalahing ya. Nipakatuloy yan loh-ok ha loob nin hongab na.

²² Haanin, hiyay Ham a bapa nan Canaan ket nilumoob ya ha hongab, ket nakit na yan loh-ok ye bapa na. Nilumwah ya ha hongab, ket hinabi na kanlan luway katongno na ye nakit na.

²³ Kaya-bay hiyay Shem boy Jafet, nangwa hilan oweh a ingkonin la ha bantaw la haka hila nayngidlan a lumoob a patalingkukul ha hongab. Inowehan la yay laman nan bapa la. Ahe la pinalingayan ta ahe la labay makit a loh-ok yay bapa la.

²⁴ Ha naimahmahan yaynay Noe boy ha natan-daan na ye dinyag nan anak na a bonho,

- 25 hinabi na,
“An-ihumpa kata Canaan.
Mag-ilyadi kan ipoh lan kakatongno mo.”
- 26 Boy hinabi na po,
“Galangen yay Apo Dioh, a Namalyadi nan Shem.
Mag-ilyadi ya dayin ipoh nan Shem ye
Canaan.
- 27 Pawayen naya dayin Apo Namalyadi ye lugal
nan Jafet
boy mag-ilyadi ya dayin manged ye paylamo
nin lalahi na kanlan lalahi nan Shem.*
Boy mag-ilyadi ya met dayin ipoh nan Jafet
ye Canaan.”
- 28 Pangayadi nin tanep, nabi-ay ya po ye Noe
nin 350 a taon.
- 29 Inumabot ya ha 950 a taon bayo yan natey.

10

Hilay lalahi nan Noe

- 1 Hilayati ye lalahi nan Shem, Ham, boy Jafet
a tatlon aanak nan Noe. Ket nagkaanak hila ha
pangayadi nin tanep.
- 2 Hilay lalakin aanak nan Jafet ket hilan Gomer,
Magog, Madai, Javan, Tubal, Meshec boy Tiras.
- 3 Hilay lalakin aanak nan Gomer ket hilan
Ashkenaz, Rifat boy Togarma.
- 4 Hilay lalakin aanak nan Javan met ket hilan
Elisha, Tarshish, Kitim boy Dodanim.
- 5 Hilayati ye lalahi nan Jafet. Hilabay ye
nangibatan lan tataon angkumonin ha ambay

* 9:27 Shem ha habin Hebreo ket hiyay Jafet ket kumonin ya
dayi ha hongab nan Shem.

dagat boy ha aalipoteh. Balang magha kanla ket nagkamain nin hadilin lugal boy habi.

Hilay lalahi nan Ham

⁶ Hilay lalakin aanak nan Ham ket hilan Cush, Egipto, Put, boy Canaan.

⁷ Ket hilay lalaki met a aanak nan Cush ket hilan Sheba, Havilah, Sabta, Raama boy Sabteca.

Hilay aanak nan Raama ket hilan Sheba boy Dedan.

⁸ Hiyay Cush ket main ya po anak a laki, hiyay Nimrod. Hiyay Nimrod ye kaunaunaan a magaling a makilaban boy ambigbigen a tao.

⁹ Tanda nan Apo Dioh a magaling ya ha pamanti. Kaya-bay main kahabiyang, a wanae, "Magaling ya ha pamanti a omen kanan Nimrod."

¹⁰ Hilay unan panakopan a pinamaalaan nan Nimrod ket Babilonia, Erec, Akad boy Calne. Kaganaan hilayain ket hakop nin Shinar.

¹¹ Paibat ihtew, nakew ya ha Asiria, ket impaideng nay babanwa a Nineve, Rehobot Ir, Cala,

¹² boy Resen a anti ha pietan nin Nineve boy Cala, magha yan angkabalitaan a banwa.

¹³ Hiyay Egipto ye bapa lan Ludeo, Anameo, Lehaveo boy Naftu,

¹⁴ hilay Patriseo, Caslu, boy Caftoreo a pinangibatan lan Filisteo.

¹⁵ Hiyay Canaan ye bapa nan Sidon boy Het. Hiyay Sidon ye punganay.

¹⁶ Hiyay Canaan met ye nangibatan lan Jebuseo, Amoreo, Gergaseo,

¹⁷ Hivoeo, Arkeo, Sineo,

18 Arvadeo, Zemareo, boy Hamateo.

Ha kabuyotan, nangaitayak hilaynay lalahi nan Canaan.

19 Hiyay anggaan nin lugal la ket paibat ha Sidon paabagatan ha Gerar anggan Gaza. Ha dapit daya ket inumabot ya ha Sodoma, Gomora, Adma boy Zeboyim anggan Lasha.

20 Hilabaytew ye lalahi nan Ham a angku-monin ha nakahinadi a lulugal a hakop nin nahyon la boy main hilan hadihadilin habi.

Hilay lalahi nan Shem

21 Hiyay Shem a ali nan Jafet ye pinangibatan nin lalahi nan Eber.

22 Hilay lalakin aanak nan Shem ket hilan Elam, Ashur, Arfaxad, Lud, boy Aram.

23 Ket hilay aanak na met nin Aram ket hilan Uz, Hul, Geter, boy Meshec.

24 Hiyay Arfaxad ye bapa nan Shela a bapa nan Eber.

25 Luwa ye aanak nan Eber.

Hiyay magha ket napangalanan yan Peleg, ulita ha kapanaonan na nayngingihyay ye tatao ha babe-luta. Hiyay ikalwa ket Joktan.

26 Hiyay Joktan ye bapa lan Almodad, Shelef, Hazarmavet, Jera,

27 Hadoram, Uzal, Dikla,

28 Obal, Abimael, Sheba,

29 Ofir, Havila boy Jobab. Hilabay ye lalakin aanak nan Joktan.

³⁰ Hiyay lugal a angkunaan la ket paibat ha Mesha angga ha Sefar a anti ha mamapantay ha dapit daya.

³¹ Hilayati ye lalakin aanak nan Shem boy lalahi la, hahabi boy lulugal a hakop nin nahyon la.

³² Hilayain ye lalahi nin aanak nan Noe a angkumonin ha hadihadili lan nanahyon. Hilabay ye pinangibatan nin kaganaan a nanahyon ha babe-luta, pangayadi nin tanep.

11

Hiyay Todi nin Babel

¹ Ha hatew, mamaghan bengat ye habi nin kaganaan a tatao ha babe-luta.

² Ha panguman-uman la nin kunaan, paibat ha dapit daya, nakakit hila kapatalan ha Shinar. Ket ihtew hila kinumonin.

³ Haanin, hinabi la ha magha boy magha, “Makew kawo di! Mandimeng kitawon luta, ta pakawotoen tawo yan manged ta-omen ya bumyang.” Tana-tana dapah ye gawien la, ket luta a pinabyang ye ginawi la boy ihpalto ye ginawi lan pamayket.

⁴ Hinabi la, “Makew kawo di, ta manyag kitawon maghay banwa a main todi a miabot ha luwang ta-omen kitawo mag-ilyadin angkabali-taan boy ahe mapaykatak-katak ha babe-luta.”

⁵ Haanin, inumaypa yay Apo Dioh ta-omen na bilewen ye banwa boy todi a andiyagen lan tatao.

⁶ Hinabi nan Apo Dioh, “Haanin, ampayma-magha hila kaganaan boy mamaghay habi

la. Hiyay kalalakwan na, ket diyagen laynay hinyaman a labay lan diyagen.

⁷ Kaya-bay umaypa kitawo ta-omen tawo pay-lulumboen ye hahabi lan tatao ta-omen hilayna ahe mapaykataloh.”

⁸ Kaya-bay hiyay Apo Dioh, pinaytayak-tayak na hilay tatao ha kaganaan a lulugal ha babe-luta, ket in-itgen lay panyag la nin banwa.

⁹ Kaya-bay pinangalanan yan Babel yatew a banwa, ulita ihtewbay na pinaylulumbo Apo Dioh ye habi lan tatao. Ket paibat ihtew, pinaytayak-tayak na hilay tatao ha nakahinadi a lulugal ha babe-luta.

Hilay lalahi nan Shem

¹⁰ Hilayati ye lalahi nan Shem. Pangalabah nin luway taon paibat ha tanep, hiyay Shem a 100 anay taon na ket nagkaanak yan laki, hiyay Arfaxad.

¹¹ Hiyay Shem ket nabi-ay ya po nin 500 a taon, boy nagkaanak ya po nin aanak a laki boy babayi.

¹² Ha 35 taon naynan Arfaxad, nagkaanak yan laki, hiyay Shela.

¹³ Nabi-ay ya po nin 403 a taon ye Arfaxad, boy nagkaanak ya po nin kanayon a aanak a laki boy babayi.

¹⁴ Ha 30 a taon naynan Shela, nagkaanak yan laki, hiyay Eber.

¹⁵ Nabi-ay ya po nin 403 a taon ye Shela, boy nagkaanak ya po nin kanayon a aanak.

¹⁶ Ha 34 anay taon nan Eber, nagkaanak yan laki, hiyay Peleg.

¹⁷ Nabi-ay ya po nin 430 a taon ye Eber, boy nagkaanak ya po nin kanayon a aanak.

¹⁸ Ha 30 a taon naynan Peleg, nagkaanak yan laki, hiyay Reu.

¹⁹ Nabi-ay ya po nin 209 a taon ye Peleg boy nagkaanak ya po nin kanayon a aanak.

²⁰ Ha 32 a taon naynan Reu, nagkaanak yan laki, hiyay Serug.

²¹ Nabi-ay ya po nin 207 a taon ye Reu, boy nagkaanak ya po nin kanayon a aanak.

²² Ha 30 a taon naynan Serug, nagkaanak yan laki, hiyay Nahor.

²³ Nabi-ay ya po nin 200 a taon ye Serug, boy nagkaanak ya po nin kanayon a aanak.

²⁴ Ha 29 a taon naynan Nahor, nagkaanak yan laki, hiyay Terah.

²⁵ Nabi-ay ya po nin 119 a taon ye Nahor, boy nagkaanak ya po nin kanayon a aanak.

²⁶ Ha 70 a taon naynan Terah, nagkaanak yan tatlon lalaki, hilan Abram, Nahor, boy Haran.

Hilay lalahi nan Terah

²⁷ Hilayati ye lalahi nan Terah a bapa nan Abram boy Nahor. Boy hiyay Haran ye bapa nan Lot.

²⁸ Angkabi-ay ya po ye Terah ha matey yay Haran ha kinaanakan na a banwan Ur a hakop lan Caldeo.

²⁹ Napag-ahawa na yan Abram ye Sarai, ket napag-ahawa naya met Nahor ye Milca a anak nan Haran a bapa nan Isca.

³⁰ Hiyay Sarai, homain yan anak, ulita bawog ya.

³¹ Inumalih yay Terah ha banwan Ur a hakop lan Caldeo, kalamo na yay anak na a hiyay Abram boy ahawa nan Abram a hiyay Sarai boy hiyay Lot a anak nan Haran. Palakew hila ha lugal Canaan. Noba ha nilumateng hilayna ha Haran, ket ihtew hilayna kinumonin.

³² Ket ihtew yaynan natey ye Terah. 205 anay taon na ha matey ya.

12

Hiyay Panagyat nan Apo Dioh kanan Abram

¹ Hinabi nan Apo Dioh kanan Abram, “Lak-wanan moy lugal mo, papaltido mo boy hilay kabaey nan bapa mo, ket makew ka ha lugal a ipakit ko kamo.

² Pakalabongen koy lalahi mo boy diyagen ko hilan maghay angkabalitaan a nahyon.

Inged kata boy diyagen kon angkabalitaan ye ngalan mo,

ket makauli kamo minged hilay kanayon a tatao.

³ Inged ko ye ayaman a manginged kamo, noba ihumpa ko ye ayaman a mangihumpa kamo.

Ket makauli kamo, inged ko ye kaganaan a lalahi ha babe-luta.”

⁴ Kaya-bay inumalih yay Abram ha Haran a omen ha hinabi nan Apo Dioh kana. Nakilakew ya met ye Lot kana. 75 anay taon nan Abram ha inumalih ya ha Haran.

⁵ Ha inumalih ya ha Haran palakew ha Canaan, kalamo na yay Sarai a ahawa na boy hiyay Lot a angken na. Kalamo na hila met ye kaganaan a

iipoh na boy babandi a natipon na ha Haran. Ha nilumateng hilayna ha Canaan,

⁶ nagpahulong yay Abram anggan Shekem, ha maghay mayadet a kayon Moreh. (Kananyatew a panaon, anti hila po ye Cananeo ihtew.)

⁷ Haanin, napakit yay Apo Dioh kanan Abram, ket hinabi na kana, "Ibyay ko yatin lugal kanlan lalahi mo." Ket hiyay Abram, nanyag ya ihtew nin pangihagpaan nin ihagpa kanan Apo Dioh a napakit kana.

⁸ Pangayadi, nagpahulong hila ha mamapan-tay nin Betel. Ket ihtew hila nagpondo, ha dapit daya nin Betel a dapit laud nin Ai. Nanyag ya ihtew nin pangihagpaan ket nanggalang ya kanan Apo Dioh.

⁹ Pangayadi, nagpahulong hila palakew ha Negev.

Nakew yay Abram ha Egipto

¹⁰ Kananyatew a panaon, nagkamain nin tubat a bitil ha Canaan. Kaya-bay hiyay Abram, ket nakew yan kinumonin ha Egipto, ta tubat anay bitil ha Canaan.

¹¹ Bayo ya hinumlep ye Abram ha anggaan nin Egipto, hinabi na kanan Sarai a ahawa na, "Maada kan babayi.

¹² Ket no makit la kan Egipsio, habiyen la a ahawa kata, ket pateyen lako, noba hika, paolayan la kan mabi-ay.

¹³ Kaya-bay habiyen mo kanla a mikatongno kita ta-omen lako ahe pateyen uli kamo."

¹⁴ Ha niabot hilayna ha Egipto, nakit lan Egipsio a maada yan tubat ye Sarai.

¹⁵ Ha nakit la yan oopihiyal nan Faraon ye Sarai, imbalita la kanan Faraon no way-omen ya kaada ye Sarai. Ket imbilin nan Faraon a kowen la yay Sarai. Ket kingwa la yay Sarai boy inlakew laya ha palahyo.

¹⁶ Uli kanan Sarai, manged ye pananggap nan Faraon kanan Abram. Binyan naya po Faraon ye Abram nin tutupa, kakambing, babaka, aahno, kakamilyo boy iipoh.

¹⁷ Noba uli kanan Sarai, hiyay Apo Dioh, pinahakit na yan mabyat a tubat ye Faraon boy hilay kalalamoan na ha palahyo.

¹⁸ Kaya-bay impadakit na yay Abram boy tinepet naya, "Hinyatin dinyag mo kangko? Taket ta ahe mo hinabi kangko a ahawa mo yay Sarai?"

¹⁹ Taket ta hinabi mo a mikatongno kawo? Kaya-bay kingwa ko yan mapag-ahawa ko. Haanin, anti ya ihti ye ahawa mo. Kowen moya boy umalih kawoyna!"

²⁰ Imbilin nan Faraon kanlan huhundaloh na a paalihen la hilaynay miahawa. Kaya-bay in-tonda la yay Abram papalwah ha Egipto, kalamo na yay ahawa na, kaget nay kaganaan a babandi na.

13

Nayngihyay hilan Nilakew ye Abram boy Lot

¹ Kaya-bay paibat ha Egipto, nakew yay Abram ha Negev, lamo na yay ahawa na boy kaget lay kaganaan a babandi la. Nakilakew ya met ye Lot a angken na.

² Mabatnang yaynan tubat ye Abram kananyatew. Malabong hilaynay tutupa na, kakambing, boy babaka na boy malabong ana met ye balitok boy mital na.

³ Paibat ha Negev, nanguman-uman hilan lugal angga ha nakaudong hilayna ha lugal a alan lan nangipaidengan nin hongab la. Anti hila ha pietan nin Betel boy Ai,

⁴ ihtew ha alan a nanyagan na nin pangihagpaan nin ihagpa kanan Apo Dioh. Ket ihtew ya nanggalang uman kanan Apo Dioh.

⁵ Hiyay Lot a lanang nan kalamo Abram, ket malabong ana met ye tutupa na, kakambing boy babaka. Main yayna met hadilin pamilya boy iipoh.*

⁶ Ket ulita malabong anay aayop la boy kanayon po a babandi la, ket kulang yaynay pagpahtolan nin aayop lan luwa yatew a lugal.

⁷ Kaya-bay ampay-away hilay māgpahtol la. (Kananyatew hilay Cananeo boy Perezeo ket angkumonin hila po ihtew a lugal.)

⁸ Kaya-bay hinabi nan Abram kanan Lot, “Adi kita may-away boy hilay māgpahtol ta, ta mipapaltido kitawo.

⁹ Manged po no mayngihyay kita, ulita maway man ye lugal malyadi tan lakwen. No labay mo ha dapit odi ka, ha dapit wanan ako. Ket no ha dapit wanan ye labay mo, ha dapit odi ako.”

¹⁰ Ket ha in-iwah nan Lot ye pamilew na, nakit na ye matiboen kapatalan nin Jordan angga ha Zoar a malanom a omen ha pananamanan

* 13:5 iipoh. Ha Hebreo ket totolda

nan Apo Dioh ha Eden boy ha lugal a Egipto. (Kananyatew ahe na po inapo Apo Dioh ye Sodoma boy Gomora.)

¹¹ Kaya-bay pinili na yan Lot ye matiboen kapatalan nin Jordan. Ket nag-aligwat yaynan palakew ha dapit daya, ket nayngihyay hilayna kanan Abram.

¹² Kinumonin ya po ye Abram ha Canaan, noba hiyay Lot, kinumonin ya ha babanwa ha kapatalan. Ket impaideng nay hohongab na ha haley nin Sodoma.

¹³ Hilay tatao ha banwan Sodoma ket mangaloke hila, ampagkahalanan hilan tubat laban kanan Apo Dioh.

¹⁴ Ha nakaalih yaynay Lot, hinabi nan Apo Dioh kanan Abram, “Paibat ha an-idengan mo, bilewen mon manged ye palibot mo, ha dapit amyanan, abagatan, daya boy laod.

¹⁵ Kaganaan a luta a angkakit mo, ket ibyay ko kamo boy kanlan lalahi mo makanoman.

¹⁶ Pakalabongen ko hilay lalahi mo nin omen ha kalabong nin ahe mabilang-bilang a towapok ha babe-luta.

¹⁷ Lakwen mon liweden yain a matiboen lugal, ta ibyay ko yain kamo.”

¹⁸ Kaya-bay nakew yay Abram ha Hebron, ket ihtew ya kinumonin ha haley nin mayadet a poon-kayo nan Mamre. Ket nanyag ya ihtew nin pangihagpaan nin ihagpa kanan Apo Dioh.

14

Inligtah na yan Abram ye Lot

¹ Kananyatew a panaon, hiyay Poon Amrafel nin Shinar, Poon Arioc nin Elasar, Poon Kedorlaomer nin Elam boy Poon Tidal nin Goyim,

² ket ampakigubat hila kanlan Poon Bera nin Sodoma, Poon Birsha nin Gomora, Poon Shinab nin Adma, Poon Shemeber nin Zeboyim boy Poon Zoar nin Bela.

³ Naymamagha hilatin liman popoon, ket tinipon lay huhundaloh la ha alagoog nin Sidim a anhabtan haanin nin Dagat a Natey.

⁴ Ha loob nin labinluway taon, nahakop lan Kedorlaomer hilay limay popoon, noba ha ikal-abintatloy taon, naymamagha hilaynan nilumaban kanan Kedorlaomer ye limay popoon.

⁵ Ha ikalabinapat a taon, hilan Poon Kedorlaomer boy hilay popoon a ampakitupig kana, ket hinambot la hilay Refaimeo ha Ashtarot Karnaim, hilay Zuzita ha Ham boy hilay Emita ha Save Kiriataim.

⁶ Hinambot la hila met Kedorlaomer ye Horita ha mamapantay nin Seir angga ha El Paran a anti ha gilid nin wangwang.

⁷ Paibat ihtew, nagbawit hilan palakew ha En Mishpat a anhabtan Kadesh. Ket hinakop lay matiboen lugal lan Amalekita dayon lan Amoreo a angkumonin ha Hazazon Tamar.

⁸ Haanin, hilay popoon nin Sodoma, Gomora, Adma, Zeboyim boy Bela, tinipon la hilay huhundaloh la ha alagoog nin Sidim. Ket ihtew la hilan inhadya a makigubat ye huhundaloh la

⁹ laban kanlan Poon Kedorlaomer nin Elam, Poon Tidal nin Goyim, Poon Amrafel nin Shinar

boy Poon Arioc nin Elasar. Limay popoon laban ha apat a popoon.

¹⁰ Nahambot hilay limay popoon. Ket ha panumakah lan poon nin Sodoma boy poon nin Gomora boy huhundaloh la, naampag hilay kanayon kanla ha maalale a lubot a pangwaan nin ihpalto ha alagoog nin Sidim, ta malabong ye lubot ihtew a lugal. Hilay kanayon, nakatakah hilan palakew ha mamapantay.

¹¹ Kaya-bay hinamham lan apat a popoon ye kaganaan a babandi ha Sodoma boy Gomora boy kaganaan a pamangan ihtew haka hilan inumalih.

¹² Kinapyol laya met ye Lot a angkumonin ha Sodoma a angken nan Abram boy kingwa lay kaganaan a babandi na.

¹³ Noba nakatakah yay maghay laki, ket nakew ya kanan Abram a maghan Hebreo. Ket imbalita na kanay nalyadi. Hiyay Abram ket angkumonin ya hatew ha haley nin mayadet a poon-kayo nan Mamre a maghan Amoreo. Hiyay Mamre boy kakatongno na a hilan Eshcol boy Aner, ket katagem na hilan Abram.

¹⁴ Pamakange nan Abram ha nalyadi kanan Lot a angken na, tinipon na hilay tatao na a nakahadya a makilaban. Ket nakatipon ya nin 318 a katao. Kinamat la hilay kalaban la a popoon angga ha banwan Dan.

¹⁵ Ha madeglem ana, hiyay Abram, dinyag na hilan luway pangkat ye tatao na. Ket dina-wohong la hilay kakaaway la, ket hinambot la hila. Hilay kanayon kanlan kakaaway la, ket tinumakah, noba kinamat na hilan Abram angga

ha Hoba ha dapit amyanan nin Damasco.

¹⁶ Naudong lan kaganaan ye nahamham a babandi boy nailigtah laya po ye Lot, kalamo hilay babayi boy hilay kanayon po a tatao.

¹⁷ Ha nahambot na yan Abram ye Poon Kedorlaomer boy hilay popoon a katagem na, nagudong hilayna ha pondowan la. Ket hinagana na yan Poon nin Sodoma ye Abram ha alagoog nin Save a anhabtan alagoog nin Poon.

¹⁸ Hinagana naya met Abram ye Melkizedek a Poon ha Salem boy padi nin Katatagayan a Dioh. Impangaget na yan pamangan boy alak.

¹⁹ In-inged na yay Abram, a wana,
“Abram, inged naka dayin Katatagayan a Dioh a namalhowa nin langit boy babe-luta.

²⁰ Galangen ye Katatagayan a Dioh a nanaglap ha panambot mo kanlan kakaaway mo!”
Ket hiyay Abram, in-ibyay na kanan Melkizedek ye ikamapo nin kaganaan a nahamham na.

²¹ Hinabi nan Poon nin Sodoma kanan Abram,
“Konin moynay kaganaan a babandi ko a naudong mo, noba iudong mo hila kangko ye kaganaan a tatao ko.”

²² Noba hinabi nan Abram kanan Poon nin Sodoma, “Nagpangako ako ha adapan nan Apo Namalyadi a Katatagayan a Dioh a namalhowa nin langit boy luta,

²³ a ahe ako mangwa nin hinyaman a konin mo agya kaputoh bengat nin bekah o gawot nin ihtiping ta-omen mo ahe mahabi a hika ye namabatnang kangko.

²⁴ Agko mananggap kamo nin agya hinyaman, powidan bengat ha nakan lan tatao ko. Noba

ibyay mo met kanlan Aner, Eshcol boy Mamre ye dakay la, ulita kalamo ko hila.”

15

Nagpangako yay Apo Dioh kanan Abram

¹ Pangayadi yatew, impalelep nan Apo Dioh kanan Abram, a wana, “Abram, adi ka angkalimo. Hikoy kalahag mo boy biyan kata nin mayadet a plimyo.”

² Noba hinabi nan Abram, “Apo Dioh a Makapalyadiyan, hinyay hilbi nin ibyay mo kangko, ket homain ako met anak! Hiyay mag-ilyadin mānawid nin babandi ko ket hiyay ipoh kon Eliezer a taga Damasco.

³ Ahe moko binyanan nin anak. Kaya-bay hiyay ipoh ko ye manawid nin babandi ko.”

⁴ Hinabi nan Apo Dioh, “Aliwan hiyay ipoh mo ye manawid nin kaganaan a babandi mo, no aliwan hadili mon anak ye manawid.”

⁵ Haanin, pinalwah na yan Apo Dioh ye Abram ha hongab. Ket hinabi na kana, “Bilewen mo hilay bibitoen ha luwang, ket bilangen mo hila no mababa mon bilangen. Wanabay hila met lano kalabong ye lalahi mo.”

⁶ Namteg yay Abram kanan Apo Dioh. Kaya-bay imbilang na yan matoyngong Apo Dioh.

⁷ Hinabi na po Apo Dioh kanan Abram, “Hikoy Apo Dioh a naghabi kamo a alihan mo ye Ur a lugal lan Caldeo ta-omen ko ibyay kamo yatin lugal a pagkonin mo.”

⁸ Noba hinabi nan Abram, “Apo Dioh a Makapalyadiyan, way-omen ko matandaan a mapagkonin ko yatin lugal?”

⁹ Hinabi nan Apo Dioh kana, “Mangilakew ka kangko nin maghay dumalaga a baka, babayin kambing, boy lakin tupa a pawa manitatloy taon. Mangaget ka met nin maghay kalapati boy maghay kulokulok.”

¹⁰ Hiyay Abram, inlakew na hilayatin aayop kanan Apo Dioh. Ket pinatey na hilan ginitna Abram haka na hila pinay-eteb-eteb ye balang kagitna. Noba hilay mamanokmanok, ket ahe naynan ginitna.

¹¹ Hinumagpa hilay uuwak ha lalaman nin pinatey a aayop ta-omen la kena. Noba binuyaw na hilan Abram.

¹² Ha ampitangheb yaynay mangaamot, ni-pakatuloy yan maiplek ye Abram. Ket nilu-mateng kanay ampakalilimon kalitehan.

¹³ Hinabi nan Apo Dioh kanan Abram, “Kat-apulan a matandaan mo a ha loob nin 400 a taon hilay lalahi mo, ket kumonin hila lano ha kanayon a lugal a ahe la pagkonin. Ket maipoh hila lano ihtew boy mapatiyatiyaan.

¹⁴ Noba hilay tataon mangipoh kanla, ket paduhaan ko hila. Pangayadi, alihan lan lalahi mo yatew a lugal, ket malabong a babandi ye makaget la.

¹⁵ Noba hika Abram, matey ka lano ha panga-toa mo boy mailbeng ka a main katanaan boy mapagkalamo mo hilay nangaunan tutoa mo.

¹⁶ Malabah po ye apat a lahi bayo hila makaudong ihti, ulita agaden ko po anggan

tubat anay kalok-an lan Amoreo haka ko hila paduhaan boy paalihen.”

¹⁷ Ha nitangheb anay mangaamot boy anlumitech ana, kapipikhaan napakit ye maghay koden a an-umanoh, boy andumlag a kingki ket nagdān ya ha pietan nin ginitna a aayop.

¹⁸ Ket kananyatew a mangaamot, nanyag yan kahundoan ye Apo Dioh kanan Abram, a wana, “An-ipangako ko a ibyay ko kanlan lalahi mo yatin lugal, paibat ha kabatowan a anggaan nin Egipto angga ha mayadet a kabatowan nin Eufrates.

¹⁹ Yati ye lugal lan Keneo, Kenizeo, Kadmoneo,

²⁰ Heteo, Perezeo, Refaimeo,

²¹ Amoreo, Cananeo, Gergaseo boy Jebuseo.”

16

Hiyay Hagar boy hiyay Ishmael

¹ Hiyay Sarai a ahawa nan Abram, ket ahe ya nagkaanak kana. Noba hiyay Sarai, main yan ipoh a babayi a taga Egipto a hiyay Hagar.

² Hinabi nan Sarai kanan Abram, “Ahe nako pinalubohan Apo Dioh a magkaanak kamo. Lalayen mo yay Hagar a ipoh ko. Maka magkaanak ako makauli kana.”

Inawo nan Abram ye hinabi nan Sarai.

³ Ket impabaala na yan Sarai ye Hagar kanan Abram a pag-ahawa naya. Nalyadi yati pangayadi nin mapo a taon nin pangumonin nan Abram ha Canaan.

⁴ Nilalay na yan Abram ye Hagar, ket binumuktot ya.

Ha natandaan nan Hagar a mabuktot yayna, hinita na yay Sarai.

⁵ Ulin yati, hinabi nan Sarai kanan Abram, “Hika ye nagkahalanan no taket ta anhitaen na kon Hagar! Impabaala koya kamo ye ipoh ko. Noba taket ta anhitaen na koyna haanin ulita natandaan na a mabuktot yayna? Hiyaynay Apo Diah ye manuhga no hinya kantan luwa ye nagkahalanan,” wanan Sarai.

⁶ Noba hinabi nan Abram kanan Sarai, “Main kan katulidan ha ipoh mo. Diyagen moy labay mon diyagen kana.” Ket hiyay Sarai, pinatityatiyaan na yay Hagar. Kaya-bay tinumakah yay Hagar.

⁷ Nakitan na yan anghil nan Apo Diah ye Hagar ha haley nin maghay hubol a anti ha wangwang. Yatin hubol ket anti ya ha gilid nin dān palakew ha Shur.

⁸ Hinabi nin anghil, “Hagar, ipoh nan Sarai, way-ihtew ka ibat boy way-ihtew ka makew?”

“Tinakahan ko yay amo kon Sarai,” wanan Hagar.

⁹ Hinabi nin anghil kana, “Mag-udong ka kanan amo mo boy pahakop ka kana.”

¹⁰ Hinabi na po nin anghil, “Pakalabongen ko hilay lalahi mo anggan ahe mo hila mabilangbilang ye kalabong la.

¹¹ Mabuktot kayna, ket manganak ka lano nin laki.

Pangalanan mo yan Ishmael,
ta lingnge nan Apo Diah ye aleng-eng mo ha kaidapan mo.

¹² Noba hiyay anak mo, ket omen ya lano ha mahilib a ahno.

Kalabanen nay kaganaan a tatao ket kalabanen laya met nin kaganaan a tatao.

Ket legan angkabi-ay ya, ampipaylaban hila kanlan papaltido na.”

¹³ Hiyay Dioh a nakitongtong kanan Hagar ket hinabtan naya, “Hika ye Dioh a Ampakakit”, ta hinabi nan Hagar, “Nakit ko yaynay Apo Dioh a ampakakit kangko.”

¹⁴ Kaya-bay yatin libon a anti ha pietan nin Kadesh boy Bered, ket anhabtan lan tatao nin “Beer Lahai Roi.”*

¹⁵ Nanganak yay Hagar nin maghay laki. Ket hiyay Abram, pinangalanan na yan Ishmael ye ongi.

¹⁶ 86 anay taon nan Abram ha in-anak na yan Hagar ye Ishmael.

17

Hiyay Kahundoan nan Apo Namalyadi kanan Abram

¹ Ha 99 anay taon nan Abram, napakit yay Apo Dioh kana, a wana, “Hikoy Apo Namalyadi a Makapalyadiyan. Magbi-ay kan mapatayaan kangko boy homain pakaidlawan.

² Manyag akon kahundoan kamo boy pakal-abongen ko hilan tubat ye lalahi mo.”

³ Pamakange nan Abram ye hinabi nan Apo Namalyadi, nilumukob ya ha luta. Hinabi nan Apo Namalyadi kana,

* **16:14** Beer Lahai Roi, hiyay labay habiyen, “Libon nin Angkabi-ay a ampakakit kangko.”

⁴ “Yati ye kahundoan ko kamo. Mag-ilyadi kan bapa nin malabong a nanahyon.

⁵ Ket paibat haanin, aliwaynan Abram ye ngalan mo, no aliwan Abraham, ulita diyagen katan bapa nin malabong a nanahyon.

⁶ Pakalabongen ko hilay lalahi mo boy diyagen ko hilan nanahyon boy main mag-ilyadin popoon a ibat ha lahi mo.

⁷ Hiyay kahundoan ta dayon lalahi mo, ket hikoy Dioh mo boy Dioh lan lalahi mo. Mikakaanti yatin kahundoan ta makanoman.

⁸ Ibyay ko lano kamo boy kanlan lalahi mo yatin lugal a Canaan a ampakilugalan yo haanin. Mapagkonin yo yan makanoman ye kaganaan a hakop nin Canaan boy hiko ye mag-ilyadin Dioh yo.”

⁹ Hinabi nan Apo Namalyadi kanan Abraham, “Hika boy hilay lalahi mo, ket katapulan a humbongen yo yatin kahundoan.

¹⁰ Yati ye kahundoan ko kamo boy kanlan lalahi mo a humbongen yo. Hika boy hilay kaganaan a lalaki a lalahi mo, ket katapulan hilan tulien.

¹¹ Magpatuli kawo, ta yain ye pagkakitan nin kahundoan ko kanyo.

¹²⁻¹³ Paibat haanin angga kanlan lalahi mo lano, kaganaan a lalakin maianak, ket katapulan a tulien ha ikawalon mangaamot paibat ha in-anak ya. Wanabay met kanlan maianak a lalakin ipoh a kabaey mo dayon kanlan dadayohan a ipoh a hinaliw mo. Yatin pagkakitan ha laman yo ye pamapteg nin homain anggaan a kahundoan ko kanyo.

¹⁴ Ayaman a lakin ahe patuli, ket adi yoyna ibilang a kalahi yo, ulita ahe na hinumbong ye kahundoan ko.”

Hiyay Pangako nan Apo Dioh kanan Abraham a magkaanak yan laki

¹⁵ Hinabi nan Apo Namalyadi kanan Abraham, “Aliwaynan Sarai ye ngalan nan ahawa mo, no aliwan Sara.

¹⁶ Inged koya boy magkaanak kawo. Inged koya boy mag-ilyadi yan indo nin nanahyon. Main mag-ilyadin popoon a ibat ha lahi na.”

¹⁷ Nilumukob ya ha luta ye Abraham, noba kinumaili ya boy hinabi na ha hadili na, “Malyadi po nayi a magkaanak ye lakin magatoh anay taon na? Manganak ya po lagi ye Sara a hiyamapo anay taon na?”

¹⁸ Hinabi nan Abraham kanan Apo Namalyadi, “Hiya tanay Ishmael ye inged mo boy manawid nin babandi ko.”

¹⁹ Noba hinabi nan Apo Namalyadi kana, “Ahe. Manganak ya lano nin laki ye Sara, ket pangalanan moya nin Isaac. Mikakaanti makanoman ye kahundoan ko kanan Isaac boy kanlan lalahi na.

²⁰ Tungkol met kanan Ishmael, nange koy awok mo. Inged koya boy pakalabongen ko ye lalahi na. Magkamain yan labinluway aanak a mamoon boy diyagen kon angkabalitaan a nahyon ye lalahi na.

²¹ Noba mikakaanti ye kahundoan ko kanan Isaac boy kanlan lalahi na. Ha omen met ateed kananyatin panaon ha dumondon a taon, ianak na yan Sara ye Isaac.”

²² Pangayadi lan naytongtong Apo Namalyadi, inalihan na yaynay Abraham.

²³ Kananyatew met ateed a mangaamot, hinagyat na yay Ishmael boy hilay kaganaan a lalakin kabaey na, boy hilay iipoh a nianak ihtew dayon hilay hinaliw na. Tinupad nan Abraham ye imbilin nan Apo Namalyadi. Ket tinuli na hilan kaganaan.

²⁴ Hiyay Abraham ket 99 anay taon na ha tinuli ya.

²⁵ Ket hiyay Ishmael met 13 anay taon na.

²⁶ Tinuli hila ha mamaghay mangaamot.

²⁷ Tinuli hila met ye kaganaan a lalakin kabaey na, boy hilay iipoh a nianak ihtew dayon hilay hinaliw na kanlan dadayohan.

18

Napakit yay Apo kanan Abraham

¹ Ha maghay mangaamot ha kaoogtowan, legan anti yan ampikno ye Abraham ha dapit ilwangan nin hongab na ha haley nin mangayadet a popoon-kayo nan Mamre, napakit yay Apo Diah kana.

² Legan ampangiwah-iwah ya ha aliwan minga mataang, nakit na hilay tatlon lalakin ampideng. Tampol yan nideng ye Abraham ket nayew yan nanagana kanla paibat ha ilwangan nin hongab na. Ket nilumukob ya ha luta ha adapan la.

³ Hinabi nan Abraham kanla, "Apo, no malyadi dayi, kadan kawo po kammi.

⁴ Mamakwa kon dumali nin makandin lanom a panguyah nin bibitih yo. Ket ihti kawo po magpainawa ha hilog nin kayo.

⁵ Mangitaladan ako met nin pamangan a kanen yo ta-omen kawo makhaw ha pagpahulong yon kumodang. An-ikaaliket kon paghilbiyan katawo legan anti kawo po kammi.”

Hinabi lan tatlon lalaki, “Hali awod, halamat.”

⁶ Kaya-bay hiyay Abraham, mapadah yan nilu-moob ha hongab. Ket hinabi na kanan Sara, “Padah mo! Mangwa kan maghan halop a manged a kalahin tapok, ta pakawotoen mon tinapay.”

⁷ Nayew yay Abraham palakew ha kawan babaka na ket namili ya nin maghay oybon a mataba. Pangayadi, in-ibyay na ha maghay bayontao a ipoh na, ket mapadah naya met impakawoto.

⁸ In-apag na kanlan tatloy lalaki ye keso, gatah boy kena a baka a naitaladan. Legan ampangan hila, ampideng yay Abraham ha haley la ha hilog nin kayo.

⁹ Haanin, tinepet la yay Abraham, “Way-ihtew yay Sara a ahawa mo?”

“Anti ya ha loob nin hongab,” wanan Abraham.

¹⁰ Haanin, hinabi nin magha kanlan lalaki, “Ha pag-udong ko ihti kanyo a omen met ateed kananyatin panaon ha dumondon a taon, hiyay ahawa mo, ket main yaynan anak a laki.” Hiyay Sara, ampanlenge ya ha ilwangan nin hongab a anti ha likol nan Abraham.

¹¹ (Matoa hilaynan padiho ye Abraham boy Sara. Agyaynan andayaen ye Sara.)

¹² Kaya-bay kinumaili yay Sara boy inihip na, “Matoa kayi nan ahawa ko. Maaliket ako po lagi a makitalig kanan ahawa ko?”

¹³ Tinepet na yan Apo Dioh ye Abraham, “Taket ta kinumaili yay Sara boy anhabiyen na, ‘Peteg lagi a manganak ako po, ket matoa akoyna?’

¹⁴ Main nayi ahe na madyag Apo Dioh? Mag-udong ako ha dumondon a taon ha panaon a hinabi ko kamo. Ket ha pag-udong ko, main yaynan anak ye Sara.”

¹⁵ Nalimo yay Sara. Kaya-bay nagbudi ya. Hinabi na, “Ahe ako kinumaili.”

Noba hinabi nan Apo Dioh, “Adi kaynan magbudi, kinumaili ka.”

¹⁶ Pangayadi, nideng hilaynay tatlon lalaki boy tinamolaw lay Sodoma. Ket intonda na hilan Abraham ha dān palakew ha Sodoma.

Hiyay Awok nan Abraham kanan Apo Dioh

¹⁷ Hinabi nan Apo Dioh, “Ahe ko itayo kanan Abraham ye diyagen ko.

¹⁸ Homain hapo a mag-ilyadi yan bapa nin maghay mayadet boy makapalyadiyan a banwa. Ket makauli kana, inged ko ye kaganaan a nanahyon ha babe-luta.

¹⁹ Ta pinili koya ta-omen na hila bilinan ye aanak na boy lalahi na a manumbong kangko boy manyag nin huhto boy matoyng. Ha wanabay, tupaden koy kaganaan a impangako ko kana.”

²⁰ Haanin, hinabi nan Apo Dioh kanan Abraham, “Main mangabyat a aleng-eng laban ha

Sodoma boy Gomora, ta tubat ana ye kalok-an a andiyagen la.

²¹ Kaya-bay umaypa ako ha Sodoma boy Gomora ta-omen ko makit no peteg o ahe ye aleng-eng tungkol kanla.”

²² Pangayadi, inumalih hilay luway lalaki, ket nakew hilayna ha Sodoma. Noba hiyay Abraham, anti ya po a ampideng ha adapan nan Apo Dioh.

²³ Hinumaley yay Abraham kanan Apo Dioh, a wana, “Apo, idaman mo hila nayin apoen ye mangatoynong a tatao kanlan mangaloke?”

²⁴ Alimbawa, main 50 a mangatoynong a tataon angkumonin ihtew a banwa. Apoen mo po nayi yatew a banwa? Ahe mo nayi kalunohan yatew a banwa, uli kanlan 50 a mangatoynong a tatao?

²⁵ Ampamtegan ko a ahe mo hila idaman ye mangatoynong. Ta no diyagen mo yatew, padiho hilaynan mapaduhaan ye mangatoynong boy mangaloke. Ahe dayi malyadi yain Apo! Tanda mi a matoyng ye panuhga mo ha kaganaan a tatao ha babe-luta!”

²⁶ Hinabi nan Apo Dioh, “No main akon makitan a 50 a mangatoynong a tatao ha Sodoma, ahe ko apoen yatew a banwa uli kanlan 50 a mangatoynong.”

²⁷ Hinabi nan Abraham, “Apo, agya tao kon bengat, palubohan moko po dayin manepet kamo.

²⁸ No 45 bengat ye tataon mangatoynong, apoen mo po nayi yatew a banwa?”

“Ahe ko apoen no main akon makitan a 45 mangatoynong a tatao,” wanan Apo Dioh.

²⁹ Nanepet yan uman ye Abraham, “Ket no 40 anan bengat?”

“Ahe ko apoen yatew a banwa uli kanlan 40 a mangatoynong,” wanan Apo Dioh.

³⁰ Hinabi nan Abraham, “Adi ka dayi angkapoot, manepet ako po. No 30 anan bengat ye taon mangatoynong ihtew?”

“Ahe ko apoen yatew a banwa no main akon makitan a 30 a taon mangatoynong,” wanan Apo.

³¹ Hinabi nan Abraham, “Patawaden moko dayi Apo ha kaoplitan ko. No 20 anan bengat ye mangatoynong a anti ihtew?”

“Ahe ko apoen yatew a banwa uli kanlan 20 a mangatoynong,” wanan uman Apo.

³² Hinabi nan Abraham, “Apo, adi ka dayi angkapoot kangko. Maghay nan bengat ye tepet ko, ‘No 10 anan bengat ye mangatoynong a anti ihtew?’ ”

“Adi koya apoen yatew a banwa uli kanlan 10 a mangatoynong a tatao,” wanan Apo.

³³ Pangayadi lan naytongtong, inumalih yay-nay Apo Dioh. Ket nuli yayna met ye Abraham.

19

Hiyay tubat a kalok-an lan taga Sodoma

¹ Ha madeglem ana, nilumateng ye luway anghil ha Sodoma. Ampikno yay Lot hatew ihtew ha ilwangan nin banwa. Pamakakit nan Lot kanla, nideng ya, ket hinagana na hila boy nilumukob ya ha adapan la.

² Hinabi na kanlan luway anghil, “Apo, no malyadi dayi, kadan kawo po ha baey nin ipoh yo ta-omen yo mauyahan ye bibitih yo boy ihtew kawoyna met matuloy haanin a made-
glem. Mabekah kawoynan bengat magpahulong ha pangumodang yo.”

“Halamat, noba ihtew kayi nan bengat matu-
loy ha palaha,” wanlan aanghil.

³ Noba impakiiingalo nan Lot kanla a ihtew hilayna matuloy ha baey na. Kaya-bay naki-
lakew hilay luway anghil kanan Lot ha baey na. Ket hiyay Lot, nangihadya yan pamangan boy namakawoto ya met nin tinapay a homain pamalbag. Ket nangan hilay luway anghil.

⁴ Ha matuloy hilayna, nilumateng ye kaganaan a bayontao boy māmaala nin banwa. Ket pinalibotan lay baey nan Lot.

⁵ Nangha hilan nanepet kanan Lot, a wanla, “Way-ihtew hilay luway lalakin nakidagoh kamo haanin a made-
glem? Palwahan mo hila, ta labay mi hilan lalayan.”

⁶ Nilumwah yay Lot, ket inleneb na ye ilwan-
gan.

⁷ Hinabi na kanlan tatao, “Gagayyem, an-
ipakiiingalo ko kanyo a adi yo andiyagen ye maloke a an-ihipen yo.

⁸ Main akon luway anak a balatang ihti. No labay yo, hilabay tana ye ibyay ko kanyo boy diyagen yoy labay yo kanla. Noba adi yo hila panowen hilatin luway lalaki. Ta bihita ko hila, ket katapulan ko hilan ibiha ta-omen hila ahe mapano.”

⁹ Noba hinabi la, “Umalih ka ihen ha ilwangan!” Hinabi la ha magha boy magha, “Yain a tao, ket nakew ya ihti bilang dayohan, ket haanin labay nay manuhga kantawo.” Kaya-bay hinabi la kanan Lot, “Umalih ka ihen! Ta no ahe, diyagen mi kamo ye maloloke po ha diyagen mi kanla.” Ket intudon la yay Lot, ta labay lan agwatan ye leneb nin ilwangan.

¹⁰ Noba nilukatan lan luway anghil ye ilwangan haka la yan ingguloy paloob ye Lot boy inleneb lay ilwangan.

¹¹ Pangayadi, pinakapkap la hilan luway aanghil ye tatao ha ilwah nin baey, aanak man o mangatoa ta-omen layna ahe makit ye ilwangan.

Pinaalih yay Lot ha Sodoma

¹² Pangayadi, hinabi lan luway aanghil kanan Lot, “Main ka po nayi kanayon a aanak, mamanyang o papaltido a angkumonin ihtin banwa? No main po, ilamo mo hilan kaganaan boy umalih kawoyna ihtin banwa,

¹³ ulita apoen mina. Nange nan Apo Dioh ye mabyat a pamakahalanan laban kanlan naglugal ihti, ket intubol na kayin Apo Dioh ta-omen mi apoen yatin banwa.”

¹⁴ Kaya-bay nilakew na hilan Lot ye mapag-ahawa lan aanak na a babayi. Ket hinabi na, “Padah yoynay umalih ihtin banwa, ta damaen naynan Apo Dioh.” Noba ahe la yan pinamtegan ye Lot, ta nabaan la a ampangalolog yan bengat.

¹⁵ Ha palbangon ana, hinabi lan aanghil kanan Lot, “Padah mo! Tampol kaynan umalih ihtin banwa. Ilamo mo yay ahawa mo boy hilay

luway aanak mo ta-omen kawo ahe midaman a mapaduhan kananyatin banwa.”

¹⁶ Ampagluwaluwa yay Lot, noba uli ha ingalo nan Apo Dioh kana, ginemgeman nin luway aanghil ye gagamet lan mitapamilyan Lot haka la hilan inlakew papalwah ha banwa.

¹⁷ Ha anti hilayna ha ilwah nin banwa, hinabi nin magha kanlan luway anghil, “Tumakah kawoyna ta-omen kawo maligtah. Mayew kawo palakew ha mamapantay. Adi kawo mamalingay o tumgen man legan anti kawo ha kapatalan ta-omen kawo ahe matey!”

¹⁸ Noba impakiiingalo nan Lot, “Apo, adi yoko dayin ampapayewen palakew ha mamapantay.

¹⁹ Iningalowan moko boy impakit moy tubat a kangedan mo kangko ha pangiligtah mo nin bi-ay ko. Noba ahe koyna mababa ye mayew palakew ha mamapantay, ta bayo kon miabot ihtew, ket mabonan akon pakalok-an.

²⁰ Bilewen mo yay makandin banwa ha dongla. Mababa kon aboten yain, ulita mahaley yan bengat. Malyadi nayi Apo a yatew anan bengat ye payewen ko ta-omen ako maligtah?”

²¹ Hinabi nin magha kanlan luway anghil, “Higi, ihtew kawoyna makew. Ahe koyna apoen yatew a banwa.

²² Mayew kawoynan makew ihtew, ulita homain akon madyag legan ahe kawo po miabot kananyatew a banwa.”

Kaya-bay hinabtan yan Zoar yatew a banwa, ulita hinabi nan Lot a makandi yan banwa.

Dinama nan Apo Dioh ye Sodoma boy Gomora

²³ Matagay anay mangaamot ha nakalateng yay Lot ha Zoar.

²⁴ Kapipikhaan, paibat ha langit, pinaudanan nan Apo Dioh nin manliyab-liyab a ahopli ye banwan Sodoma boy Gomora.

²⁵ Inapo nan Apo Dioh ye luway banwa dayon matiboen kapatalan. Inapo na hilay kaganaan a angkumonin ihtew dayon tatanaman la.

²⁶ Noba hiyay ahawa nan Lot, ket namalingay ya ta-omen na bilewen no hinyay angkalyadi. Kaya-bay nag-ilyadi yan kalintataon ahin.

²⁷ Kabekahan, hiyay Abraham, ket magagah yan nag-udong ha pahen a in-idengan na hatew ha adapan nan Apo Dioh.

²⁸ Ket tinamolaw nay Sodoma boy Gomora boy kaganaan a kapatalan. Ket nakit na ye makogpan anoh a ampitagay a ba-mon ampingibat ha mayadet a pogon.

²⁹ Ha dinama nan Apo Dioh hilayatew a babanwa ha kapatalan, naihipan na yay Abraham. Kaya-bay inligtah na yay Lot ta-omen ya ahe midaman ha pagkadama nin hilatew a babanwa.

Binumuktot hilay luway aanak nan Lot

³⁰ Malimo yan kumonin ye Lot ha Zoar. Kaya-bay inumalih ya ihtew lamo na hilay luwan aanak na. Ket nakew hilan kinumonin ha maghay yukib ha mapantay.

³¹ Ha maghay mangaamot, naytongtong hilay mikatongno. Hinabi nan makaagat kanan makaydeng, "Matoa yaynay bapa ta boy homain

anan nipatla a laki ihti a mapag-ahawa ta ta-omen kita magkamain nin anak a omen ha andiyagen nin kaganaan a tao ha babe-luta.

³² Kaya-bay lahingen ta yay bapa ta haka ta yan lalayan ta-omen kita magkaanak boy mikakaanti ye lahi tawo makauli kanan bapa ta.”

³³ Ket kananyatew a madeglem, nilahing la yay bapa la. Ket nilalay na yan makaagat ye bapa la. Noba uli ha kalahingan nan Lot, ahe na naedepan ye nalyadi.

³⁴ Kabekahan hinabi nan makaagat kanan makaydeng, “Nadeglem, nilalay ko yay bapa ta. Kaya-bay lahingen ta yan uman papainghan, ket hika met ye manlalay kana ta-omen ka magkaanak boy mikakaanti ye lahi tawo makauli kanan bapa ta.”

³⁵ Kaya-bay kananyatew a madeglem, nilahing la yan uman ye Lot. Ket hiyay makaydeng met ye nanlalay kanan bapa la. Noba ahe nayna man naedepan Lot ye nalyadi.

³⁶ Kaya-bay padiho hilan binumuktot ye mikatongno makauli kanan bapa la.

³⁷ Nanganak yan laki ye makaagat, ket pinangalanan na yan Moab. Hiyabay ye nangibatan nin lalahi lan Moabita haanin.

³⁸ Nanganak ya met nin laki ye makaydeng, ket pinangalanan na yan Ben Ami. Hiya met ye nangibatan nin lalahi lan Ammonita haanin.

20

Nagtago yay Abraham kanan Abimelec

¹ Inumalih yay Abraham ha lugal a Mamre, ket nakew ya ha lugal a Negev, ket kinumonin ya ha pietan nin Kadesh boy Shur. Ket ha ahe nabuyot, nakew yan kinumonin ha Gerar.

² Legan anti ya ihtew, an-ipatanda nan Abraham kanlan tatao a katongno na yay Sara a ahawa na. Kaya-bay hiyay Abimelec a poon ha Gerar, ket impakwa na yay Sara.

³ Ha maghay madeglem, napakit yay Apo Namalyadi kanan Abimelec ha taynep. Ket hinabi na, "Matey ka, ulita yain a babayin impakwa mo, ket main yaynan ahawa."

⁴ Kananyatew, ahe naya po nilalay nin Abimelec ye Sara. Kaya-bay hinabi na kanan Apo Diah, "Apo, pateyen moko nayi dayon tatao ko agya homain kayin kahalanan?"

⁵ Ket hinabi na met Abraham a katongno na yay Sara. Wanabay met ye hinabi nan Sara tungkol kanan Abraham. Kaya-bay kingwa koya ta hiyay pagkatanda ko, ket balatang ya boy homain ako met maloke a ihip ha pangwa ko kanan Sara."

⁶ Haanin, hinabi nan Apo Namalyadi kana ha taynep, "Awo, tanda kon homain kan maloke a ihip. Kaya-bay binenben katan manige kana ta-omen ka ahe magkahalanan kangko.

⁷ Haanin, iudong mo yan tampol kanan ahawa na, ta podopita yay ahawa na. Ket ipakigwang naka ta-omen ka ahe matey. Noba no ahe mo yan iudong kana, homain hapo a matey ka dayon papamilya mo."

⁸ Kabekahan, impadakit na hilan Abimelec ye oopihiyal na. Ket hinabi na kanla ye taynep na.

Ket nalimowan hilan tubat.

⁹ Pangayadi, impadakit na yay Abraham boy tinepet naya, “Hinyatin dinyag mo kammi? Taket ta ingkonin mo ha pakalok-an ye panakopan ko?”

¹⁰ Taket ta wanabay ye dinyag mo?”

¹¹ Nakibat yay Abraham, “Nabaan kon homain kanyo ye main limo kanan Apo Dioh. Kaya-bay naihipan ko a maka pateyen yoko ta-omen yoya makwa ye ahawa ko.

¹² Hiyay kaptegan, katongno koya ha bapa, noba lumbo ye indo na, ket hiyaynabay ye napag-ahawa ko.

¹³ Ha hinabi nan Apo Dioh kangko a alihan koy lugal nan bapa ko, hinabi ko kanan ahawa ko, ‘Agya way-ihtew man a lugal ye lakwen ta, hiyay habiyen mo kanlan tatao ket mikatongno kita. Wanabay mon ipakit ye pangado mo kangko.’ ”

¹⁴ Ket in-udong na yan Abimelec ye Sara kanan Abraham boy binyanan naya po ye Abraham nin tutupa, babaka boy iipoh a laki boy babayi.

¹⁵ Pangayadi, hinabi na kanan Abraham, “Malyadi kan kumonin ha luta ko, ha agya way-ihtew man a pahen a labay mon kunaan.”

¹⁶ Hinabi na met Abimelec kanan Sara, “Biyen ko yay katongno mo nin malibon palatan mital, bilang pamapteg ko kanlan tataon kalamo mo a ahe kata natige boy ahe ka met nagkahalanan.”

¹⁷⁻¹⁸ Uli ha pangwa nan Abimelec kanan Sara, ahe na impaluboh Apo Dioh a magkaanak ye kaganaan a babayi ha baey nan Abimelec. Kaya-bay impakigwang na hilan Abraham kanan Apo Dioh, ket pinaitaah na yan Apo Dioh ye ahawa

nan Abimelec dayon hilay iipoh na a babayi ta-omen hila magkaanak.

21

Hiyay Pangianak kanan Isaac

¹ In-inged na yan Apo Dioh ye Sara a omen ha hinabi na boy tinupad nay impangako na kana.

² Ket kananyatew a panaon a hinabi nan Apo Namalyadi, hiyay Sara ket binumuktot ya boy nanganak yan laki, agya matoa yaynay Abraham hatew.

³ Hiyay Abraham, pinangalanan na yan Isaac ye ongi.

⁴ Ha kinawalowan yaynay ongi, tinuli na yan Abraham, ta wanabay ye imbilin nan Apo Dioh kana.

⁵ Ha in-anak yay Isaac, ket 100 anay taon nan Abraham.

⁶ Hinabi nan Sara, "Pinakaili na kon Apo Namalyadi boy ayaman a makabalita nin pangianak ko kanan Isaac ket makakaili ya met.

⁷ Aya po nayi ye makapaghabi kanan Abraham a makapahuho ko po haanin? Noba nagkaanak ako po kana agya matoa yaynay ahawa ko."

Hiyay pamaalih nan Abraham kanan Hagar boy Ishmael

⁸ Nilumake yay anak, ket ha mangaamot a ipuhot yayna, nagpahayaghag yay Abraham.

⁹ Minghan, nakit na yan Sara ye Ishmael a an-olongolongo na yay Isaac. (Hiyay Ishmael ket anak nan Abraham kanan Hagar a taga Egipto.)

¹⁰ Kaya-bay hinabi nan Sara kanan Abraham, “Paalihe mo yain a ipoh boy hiyay anak na, ulita hiyay anak nin babayin ipoh, ket ahe yan malyadin makidakay ha tawiden nan Isaac a anak ko!”

¹¹ Nayoot yan tubat ye Abraham, ta anak naya met ye Ishmael.

¹² Noba hinabi nan Apo Namalyadi kanan Abraham, “Adey mo ikayoot ye tungkol kanan Ishmael boy hiyay ipoh mo a indo na. Lengen mo ye hinabi nan Sara, ulita hilay lalahi nan Isaac bengat ye maibilang a lalahi mo.

¹³ Ket hiyay tungkol met kanan Ishmael, pakal-abongen koya lano ye aanak na a mag-ilyadin maghay nahyon, ulita anak moya met.”

¹⁴ Kabekahan ha mahanibhanib po, hiyay Abraham ket nangwa yan bawon a pamangan boy lanom a naikonin ha balayong a katat ayop. Ket impahaklili naya kanan Hagar. Pangayadi, pinaalih na hilaynay mitaindo. Ket nagbalang-balang hila ha wangwang nin Beer Sheba.

¹⁵ Ha nauboh yaynay lanom ha balayong la, imbantak na yan Hagar ye anak na ha hilog nin mahipok a poon-kayo.

¹⁶ Ket nakew yan nikno ye Hagar ha manga 100 a mitodo kataang kanan anak na. Ta hinabi na ha hadili na, “Ahe ko mikpen bilewen a matey yay anak ko.” Legan ampikno ya ket antumangih ya.

¹⁷ Nange nan Apo Namalyadi ye tangih nan anak. Ket paibat ha langit, hinabi nin anghil nan Apo Namalyadi kana, “Hagar, hinyay angkahindakan mo? Adi ka angkalimo. Nange nan

Apo Namalyadi ye tangih nan anak mo ha nangibantakan mo.

¹⁸ Lakwen mo yan liwaliwaen, ulita diyagen ko yan maghay angkabalitaan a nahyon ye lalahi na.”

¹⁹ Pangayadi, impakit nan Apo Namalyadi kanan Hagar ye maghay libon. Kaya-bay hina-leyan naya, ket pinno na nin lanom ye balayong na boy pinainom na yay Ishmael.

²⁰⁻²¹ Legan anlumake yay Ishmael, ahe na yan pinaolayan Apo Namalyadi. Kinumonin ya ha wangwang nin Paran, ket nag-ilyadi yan mahipat a mamana. Hiyay Hagar a indo na, impangwa na yay Ishmael nin pag-ahawa na a taga Egipto.

²² Kananyatew a panaon, nakew yay Poon Abimelec kanan Abraham, lamo na yay Picol a mānguna nin huhundaloh na. Hinabi nan Poon Abimelec kanan Abraham, “Naimatonan ko a an-inged na kan Apo Namalyadi ha kaganaan a andiyagen mo.

²³ Kaya-bay manumpa ka kangko ha adapan nan Apo Namalyadi a adi moko tagowen dayon aanak ko boy lalahi ko, no aliwan ipakit mo kangkoy kangedan mo dayon kananyatin lugal a angkunaan yo a omen ha kangedan a impakit ko kamo.”

²⁴ “An-ihumpa ko,” wanan Abraham.

²⁵ Noba indiklamo nan Abraham kanan Abimelec ye tungkol ha libon a inam-am lan iipoh nan Abimelec.

²⁶ Hinabi nan Abimelec, “Ahe ko tanda no ayay nanyag nin yain. Haanin ko yan bengat natandaan ha hinabi mo kangko.”

²⁷ Ket binyanan na yan Abraham ye Abimelec nin tutupa boy babaka. Ket napaykahundo hilan luwa.

²⁸ Haanin, nangilbo yay Abraham nin pitoy oybon a babayin tupa ha kawan na.

²⁹ “Taket ta nangilbo kan pitoy tupa?” wanan Abimelec.

³⁰ Hinabi nan Abraham, “Ibyay ko hilayati kamo bilang pamapteg a yatin libon ket konin ko.”

³¹ Kaya-bay hinabtan yan Beer Sheba* yatin lugal ulita ihtewbay hila nanumpa ha magha boy magha.

³² Pangayadi lan nanyag nin kahundoan ha Beer Sheba, hiyay Abimelec boy hiyay Picol a mānguna lan huhundaloh na, ket nag-udong hilayna ha lugal lan Filisteo.

³³ Haanin, nangitanem yay Abraham nin kayon tamarisko ha Beer Sheba boy nanggalang ya kanan Apo Namalyadi a Dioh makanoman.

³⁴ Ket hiyay Abraham, nabuyot yan kinumonin ha lugal lan Filisteo.

22

Hinubok na yan Apo Namalyadi ye Abraham

¹ Pangayadi yatew, hinubok na yan Apo Namalyadi ye Abraham. Iningat na yan Apo Namalyadi, a wana, “Abraham.”

Nakibat yay Abraham, “Anti ko ihti, Apo.”

² Hinabi nan Apo Namalyadi, “Ilakew moya ha lugal nin Moria ye bubugtong boy ampakaadoen

* **21:31** *Beer Sheba* hiyay labay habiyen ket libon nin kahundoan.

mon anak a hiyay Isaac. Ket makew kawo ha mapantay a habiyen ko kamo, ket ihagpa moya kangko bilang hagpa a ulamen.”

³ Kabekahan, ha mahanibhanib po, nimata yay Abraham, ket namotoh yan kakayo a gawien la ha pangihagpa, ket inhakay naya ha ahno na. Pangayadi, nag-aligwat yaynan palakew ha lugal a hinabi nan Apo Namalyadi. Lamo na yay Isaac boy luway ipoh na.

⁴ Ha ikatlon mangaamot nin pangumodang la, natamolaw naynan Abraham ye lugal a hinabi nan Apo Namalyadi kana.

⁵ Hinabi nan Abraham kanlan luway ipoh na, “Ihti kawoynan bengat, ket pakabantayan yo ye ahno, ta hikayinan Isaac ye makew ihtew. Ihtew kayin manggalang kanan Apo Dioh, ket mag-udong kayi met ateed.”

⁶ Ket impabatay nan Abraham kanan Isaac ye kayon gawien la ha pangihagpa, kaget na met Abraham ye bayah boy keya. Ket ha nagpahulong hilaynan luwa ha pangumodang,

⁷ hinabi nan Isaac, “Tatang.”

“Taket, anak ko?” wanan Abraham.

“Main kitan bayah boy kayon pangulam nin hagpa, noba way-ihtew ye tupan hagpa a ulamen?” wanan Isaac.

⁸ Nakibat yay Abraham, “Anak ko, hiyay Apo Namalyadi ye mamayay nin tupan hagpa a ulamen.” Ket nagpahulong hila ha pangumodang la.

⁹ Ha niabot hilayna ha lugal a hinabi nan Apo Namalyadi kana, nanyag yay Abraham nin pangihagpaan. Ha nayadi nayna, in-uyon na ye

kakayo ha babe nin yati. Pangayadi, binalol na yay Isaac haka naya impaida ha babe nin kakayo.

¹⁰ Ha kingwa nan Abraham ye keya, ta pateyen na yaynay anak na,

¹¹ iningat yan anghil nan Apo Dioh paibat ha langit, a wana, "Abraham, Abraham!"

"Anti ko ihti, Apo", wanan Abraham.

¹² "Adi moya pateyen ye anak. Adi moya pahakitan! Ta tanda koyna haanin a main kan limo kanan Apo Namalyadi, ulita ahe moya inhiblet kana ye bubugtong mon anak."

¹³ Tinumangal yay Abraham, ket nakit na ye bolog a tupa a nakahaet ye hongay na ha hanga nin mahipok a kayo. Kingwa na yan Abraham ye tupa, ket inhagpa naya bilang hagpa a ulamen kanan Apo Dioh bilang kahagili nan anak na.

¹⁴ Kaya-bay yatew a lugal, ket hinabtan na yan Abraham nin "Hiyay Apo Dioh ye mamayay." Ket anggayna haanin, anhabtan lan tatao nin, "Ha mapantay nan Apo Dioh ket main yan ibyay."

¹⁵ Paibat ha langit, hiyay anghil nan Apo Dioh, iningat na yayna man ye Abraham.

¹⁶ Hinabi na, "Yati ye hinabi nan Apo Dioh. Uлита ahe mo inhiblet kangko ye bubugtong mon anak, an-ihumpa ko kamo ha ngalan ko,

¹⁷ inged kata boy pakalabongen ko hilay lalahi mo nin omen ha bibitoen ha langit boy langhi ha ambay dagat ye kalabong la. Hakopen lay babanwa lan kakaaway la.

¹⁸ Makauli ha lahi mo, inged koy kaganaan a nanahyon ha babe-luta ulita hinumbong moy bilin ko kamo."

¹⁹ Pangayadi, nag-udong hilaynan Abraham kanlan ipoh na, ket nuli hilaynan kaganaan ha Beer Sheba. Ket ihtew yayna kinumonin ye Abraham.

Hilay lalahi nan Nahor

²⁰ Pangayadi yatew, nabalitaan nan Abraham a hiyay Milca a ahawa nan Nahor a katongno na ket main yaynan anak.

²¹ Hiyay punganay na ket hiyay Uz. Hiyay ikalwa, hiyay Buz. Hiyay ikatlo, hiyay Kemuel (a bapa nan Aram).

²² Hilay kapahanan po a aanak nan Nahor ket hilan Kesed, Hazo, Pildas, Jidlaf boy Betuel.

²³ Hiyay Betuel ye bapa nan Rebeka. Hilayati ye walon aanak nan Milca kanan Nahor a katongno nan Abraham.

²⁴ Main ya po aanak a laki ye Nahor ha ipoh a ahawa na a hiyay Reuma. Hilay aanak la ket hilan Teba, Gaham, Tahas boy Maaca.

23

Natey yay Sara

¹ 127 anay taon nan Sara ha natey ya.

² Natey ya ha Kiriath Arba a anhabtan laynan Hebron haanin a hakop nin Canaan. Hinumlep yay Abraham ha hongab nan Sara, ket tinangihan boy inandangan naya.

³ Nilakwanan nan Abraham ye bangkay nan ahawa na ket nakew yan nakihabi kanlan Heteo, a wana,

⁴ “Dayohan akon bengat a ampakilugal kanyo. An-ipakihabi ko kanyo a lakoan yoko dayi nin

luta a pangilbengan ko nin bangkay nan ahawa ko.”

⁵ Nakibat hilay Heteo kanan Abraham,

⁶ “Apo, leng-en mo kayi po. Katatanda mika a makapalyadiyan a mānguna a ampakilugal kammi. Kaya-bay mamili ka nin pinakamanged a pangilbengan nin bangkay nan ahawa mo. Homain ayaman kammi ye mangihiblet kamo nin pangilbengan ta-omen ya mailbeng ye ahawa mo.”

⁷ Haanin, hiyay Abraham, nideng yan niyumoko ha adapan lan Heteo.

⁸ Ket hinabi na kanla, “No ipaluboh yon peteg a ilbeng koy bangkay nan ahawa ko, an-ipakihabi ko kanyo a haglapan yo kon makitongtong kanan Efron a anak nan Zohar,

⁹ a ilako na kangkoy yukib a anti ha haley nin bangkag na ha Macpela, ta haliwen ko ha huhton alaga a diyagen kon pangilbengan. Konin nan Efron yain a yukib a anti ha dapit anggaan nin bangkag na.”

¹⁰ Anti ya met manayti ye Efron ihtew, kalamo lan kapadiho na a Heteo a ampikno ha dapit ilwangan nin banwa. Kaya-bay hinabi nan Efron kanan Abraham a anleng-en nin kaganaan,

¹¹ “Leng-en yoko! Ha adapan lan kalugal ko, ibyay ko kamo ye yukib dayon bangkag ko. Adi moynan bayadan. Kaya-bay malyadi mo yaynan ilbeng ihtew ye bangkay nan ahawa mo.”

¹² Ket niyumoko yan uman ye Abraham ha adapan lan tataon angkumonin ihtew

¹³ boy hinabi na kanan Efron a anleng-en nin kaganaan, “No malyadi dayi, leng-en yo po yatin

habiye ko. Bayadan ko ha huhton alaga yatin bangkag. Tanggapien moynay pamayad ko ta-omen ko yayna mailbeng ye ahawa ko.”

¹⁴ Nakibat yay Efron kanan Abraham,

¹⁵ “Apo, leng-en moko dayi. Hiyay alaga nin bangkag ko ket apat a gatoh a mital. Adi taynan paytongtongan yain, ta makandin bengat a bagay kantan luwa. Kaya-bay ilbeng mo yaynay ahawa mo.”

¹⁶ Ket inawo nan Abraham ye alaga a hinabi nan Efron. Kaya-bay nanimbang ya nin apat a gatoh a mital nin omen ha alaga lan māglako. Ket in-ibay na yati kanan Efron ha adapan lan Heteo.

¹⁷⁻¹⁸ Kaya-bay hiyay bangkag nan Efron ha Macpela ha dapit daya nin Mamre dayon yukib boy kakayo a hakop nin bangkag, ket napagkonin nan Abraham. Boy pinaptegan nin kaganaan a Heteo a anti ihtew a napaytipon ha dapit ilwangan nin banwa.

¹⁹ In-ilbeng na yan Abraham ye bangkay nan Sara a ahawa na ha yukib a anti ha bangkag ha Macpela ha haley nin Mamre a hakop nin Canaan. Yatin lugal ket anhabtan yaynan Hebron haanin.

²⁰ Kaya-bay napagkonin nan Abraham ye yukib boy bangkag a konin lan Heteo hatew. Ket dinyag na yaynan pangilbengan.

24

Hiyay Mapag-ahawa nan Isaac

¹ Matoa yaynan tubat hatew ye Abraham boy in-inged na yan Apo Dioh ha kaganaan a dinyag na.

² Ha maghay mangaamot, hinabi na kanan pinakamatoan ipoh na a ampabaalaen na nin babandi na, "Ikonin mo ye gamet mo ha hilog nin paa ko.

³ Manumpa ka kangko ha ngalan nan Apo Dioh a Apo Namalyadi nin langit boy luta a agka mamili nin mapag-ahawa nan anak ko ha lahi lan Cananeo a ampakilugalan tawo.

⁴ Makew ka ha lugal a kinalakean ko. Ket ihtew ka mamili kanlan papaltido ko nin mapag-ahawa nan Isaac a anak ko."

⁵ Nanepet yay ipoh, "No ahe na labay mak-ilakew kangko ihti ye mapili ko, malyadi koya nayi ilamo ye Isaac ihtew?"

⁶ Nakibat yay Abraham, "Ahe, adi moya ilakew ihtew ye anak ko.

⁷ Hiyay Apo Dioh a Apo Namalyadi nin langit, pinalakew nako ihtibay ibat ha baey nan bapa ko, dayon luta lan papaltido ko. Inhumpa na kangko a ibyay na yatin lugal kanlan lalahi ko. Mangitubol yay Apo Dioh nin anghil na a mauna kamo ta-omen naka haglapan a mamili ihtew nin mapag-ahawa nan anak ko.

⁸ No agna labay makilakew kamo ye babayin mapili mo, homain kaynan pakibatan ha humpa mo kangko. Noba adi moya an-ilakew ihtew ye anak ko!"

⁹ Kaya-bay ingkonin nan ipoh ye gamet na ha hilog nin paa nan amo na a hiyay Abraham, ket

nanumpa yan humbongen nay imbilin nan amo na.

¹⁰ Haanin, hiyay ipoh, nangihadya yan mapo a kakamilyo. Pangayadi la yan kalgaan nin mangablin digalo, nag-aligwat yaynan palakew ha Aram Naharaim, ha banwa a angkunaan nan Nahor.

¹¹ Pamiabot na ha ilwah nin banwa, tinumgen yay ipoh ha haley nin libon. Ket pinatalimukod na hilay kakamilyo na. Minamahilem, ha wanabay a odah ye panlumwah lan babayin makew manayeb.

¹² Ket nakigwang ya, a wana, “Apo Dioh a Apo Namalyadi nan amo kon Abraham, haglapan moko dayin mamili nin mapag-ahawa nan anak nan amo ko. Ipakit moy kangedan mo kanan amo ko.

¹³ Anti ko ihtin ampideng ha talig nin libon. Ket anlumateng hilaynay babayin nilumwah ha banwa a makew manayeb.

¹⁴ Ket habiyen ko lano ha magha kanla, ‘Malyadi lagiin makiinom ha hinayeb mo?’ Ket no habiyen na kangko, ‘Awo, malyadi kan minom boy painomen ko hila met ye kakamilyo mo’, ket no wana, hiyabay ana ye babayin intaladan mo a mapag-ahawa nan Isaac a ipoh mo. Ha wanabay a papadan, ket matandaan ko a impakit moy kangedan mo kanan amo ko.”

¹⁵ Legan ampakigwang yay ipoh, nilumateng ya ihtew ye Rebeka a ampanlonto nin halaw. Hiyay Rebeka, anak na yan Betuel boy apo na yan Milca a ahawa nan Nahor a katongno nan Abraham.

¹⁶ Maada yay Rebeka boy balatang ya po. Ket nakew ya ha libon boy pinno nay halaw na. Ha an-umalih yayna,

¹⁷ dinandan na yan ipoh boy hinabi na kana, “Malyadi lagiin makiinom ha hinayeb mo?”

¹⁸ “Awo kaka,” wanan Rebeka. Tampol nan in-aypa ye halaw na, ket pinainom na yay ipoh nan Abraham.

¹⁹ Ha nayadi yaynan ninom ye ipoh, hinabi nan balatang, “Painomen ko hila met ye kakamilyo mo angga ha mapainom ko hila kaganaan.”

²⁰ Tampol nan imbohboh ye lanom ha pamino-man ayop. Ket pag-udong-udong naynan nanayeb angga ha napainom na hila kaganaan ye kakamilyo nan ipoh.

²¹ Hiyay ipoh, an-imatonan na yay balatang ha andiyagen na. Labay nan matandaan no hiyay na lagi ye pakibat nan Apo Dioh ha pakigwang na ha pamakew na ihtew.

²² Pangayadi lan ninom ye kakamilyo, in-ilwah nan ipoh ye kaget na a mablin tingga boy luway polhila a balitok, ket in-ibyay na kanan balatang.

²³ Haanin, tinepet na yan ipoh ye babayi, “Ayay bapa mo? Malyadi kayi lawen makidagoh ha baey nan bapa mo haanin a madeglem?”

²⁴ Nakibat yay babayi, “Hiyay ngalan nan bapa ko ket Betuel a anak lan Nahor boy Milca.

²⁵ Malyadi kawon mamalabah nin madeglem ha baey mi boy main met dayami ihtew boy main met makan nin kamilyo.”

²⁶ Haanin, nanalimukod yay ipoh, ket nang-galang ya kanan Apo Dioh.

²⁷ Hinabi na, “Galangen yay Apo Dioh, a Apo Namalyadi nan amo kon Abraham! Lanang nan an-ipakit ye kangedan na kanan amo ko. Inggaygay na kon umabot ha baey nan katongno nan amo ko.”

²⁸ Hiyay Rebeka, magagah yan nuli, ket imbalita na kanlan kabaey nan indo na ye kaganaan.

²⁹ Hiyay Rebeka, ket main yan katongnon laki a nagnngalan Laban. Nayew yay Laban palakew kanan ipoh nan Abraham ihtew ha libon.

³⁰ Pamakange nan Laban nin kaganaan a hinabi nan katongno na a Rebeka boy ha nakit na ye tingga boy hiyay luway polhila a balitok a anti ha takyay na, nayew yan nakew kanan ipoh nan Abraham a ampideng ha talig nin kakamilyo na ha haley nin libon.

³¹ Hinabi nan Laban, “Kadi! Hika ye in-inged nan Apo Dioh. Taket nayi ta pamipideng mo po ihen? Tayna ha baey mi. Nakataladan ana ye hilid pagpainawaan mo boy hiyay pohton kunaan nin kakamilyo mo.”

³² Ket nakilakew yay ipoh nan Abraham kanan Laban. Pamilateng la ha baey, inlumbah nan Laban ye kakalga nin kakamilyo haka na hilan binyanan nin dayami boy makan ye kakamilyo. Binyan naya met nin lanom ye ipoh boy kalalamoan na a panguyah nin bibitih la.

³³ Inapagan na yan pamangan ye ipoh nan Abraham, noba hinabi nan ipoh, “Habiye ko po muna ye tiki ko bayo ko mangan.”

“Higi, habiye moyna,” wanan Laban.

³⁴ Hinabi nan ipoh, “Ipoh na kon Abraham.

³⁵ Luhbo na yan in-inged Apo Dioh ye amo ko. Ket tubat yaynan mabatnang haanin. Pinal-abong nay tutupa, kakambing boy babaka na. Binyanan naya po nin malabong a mital boy balitok, iipoh a babayi boy lalaki, kakamilyo boy aahno.

³⁶ Agya matoa yaynay ahawa nan amo ko a hiyay Sara, ket nanganak ya po ateed nin laki kanan Abraham. Ket in-ibyay nan Abraham ye kaganaan a babandi na kananyatin anak na a laki.

³⁷ Pinahumpa na kon amo ko a humbongen koy bilin na, a wana, 'Adi ka mamili nin mapag-ahawa nan anak ko ha lugal a Canaan a ampak-ilugalan tawo haanin.

³⁸ No aliwan makew ka ha lugal lan bapa ko boy papaltido ko, ket ihtew ka mamili nin mapag-ahawa nan anak ko.'

³⁹ Tinepet ko yay amo ko, 'Way-omen nayi no agna labay ye makilakew?'

⁴⁰ Hinabi nan amo ko, 'Hiyay Apo Dioh a lanang kon anhumhongen, ket mangitubol yan anghil na a manlamo kamo a makew kanlan papaltido nan bapa ko. Hiyabay ye managlap kamo ha pamili mon babayin mapag-ahawa nan anak ko.

⁴¹ No makew ka kanlan papaltido ko, ket ahe la ipaluboh a mapag-ahawa nin anak ko ye anak la, homain kaynan pakibatan ha humpa mo kangko.' "

⁴² "Kaya-bay pamiabot ko ha haley nin libon nangon, nakigwang ako, 'Apo Dioh a Dioh nan amo kon Abraham, haglapan moko dayin mamili

nin mapag-ahawa nan anak nan amo ko.

⁴³ Anti ko ihtin ampideng ha talig nin libon. No lumateng yay balatang a manayeb, ket makiinom ako kana.

⁴⁴ Ket no habiyen na, “Awo, minom ka boy painomen ko hila po ye kakamilyo mo”, hiyabay ana ye babayin intaladan mo a mapag-ahawa nan anak nan amo ko.’ ”

⁴⁵ “Ket legan ampakigwang ako, nilumateng yay Rebeka a ampanlonto nin halaw. Nakew ya ha libon boy nanayeb yan lanom. Hinabi ko kana, ‘Malyadi lagi ye makiinom?’

⁴⁶ Tampol na yan in-aypa ye halaw na, a wana, ‘Awo, boy painomen ko hila po ye kakamilyo mo.’

⁴⁷ Haanin, tinepet koya, ‘Ayay bapa mo?’ Hinabi na, ‘Hiyay bapa ko ket hiyay Betuel a anak lan miahawan Nahor boy Milca.’ Ket tininggaan ko ye balungoh na boy pinahootan ko yan polhila ye takyay na.

⁴⁸ Niyumoko akon nanggalang kanan Apo Dioh a Apo Namalyadi nan amo kon Abraham. Ing-gaygay nako ha huhton lugal. Ket ihti ko yan nakitan ye anak nin paltido nan amo ko a mapag-ahawa nan anak nan amo ko.

⁴⁹ Ket haanin, labay kon matandaan no ipakit yoy kangedan yo kanan amo ko. Habiyen yoy na kangko ta-omen ko matandaan no hinyay diyagen ko.”

⁵⁰ Nakibat hilay mitabapa a Betuel boy Laban, “Yati ye peteg a kalabayan nan Apo Dioh. Kaya-bay homain kayinan mahabi.

⁵¹ Ti ye yay Rebeka. Ilamo moya ha pamuli mo ta-omen naya mapag-ahawa nin anak nan amo mo a omen ha hinabi nan Apo Diah.”

⁵² Pamakange nan ipoh, nanalimukod yan nangalang kanan Apo Diah.

⁵³ Ket in-ilwah nan ipoh ye kaget na a babado boy aalahah a yadi ha mital boy balitok, ket in-ibay na kanan Rebeka. Binyanan na hila met nin mangablin digalo ye Laban a katongno nan Rebeka boy hiyay indo na.

⁵⁴ Ket haanin, nangan boy ninom hilaynay ipoh boy kalalamoan na boy ihtew hilayna natuloy kananyatew a madeblem. Ha mahanib ana, hinabi nan ipoh kanla, “Muli akoyana kanan amo ko.”

⁵⁵ Noba hinabi nan indo boy katongno nan Rebeka, “Paolayan mo po a kumonin yay Rebeka ihti kammi nin mapo o nangaanon mangaamot. Pangayadi, malyadi kawoynan muli.”

⁵⁶ Noba hinabi nan ipoh, “Adi yo koynan abaen, ulita in-inged nan Apo Diah yatin pamakew ko ihti kanyo. Palubohan yo koynan mag-udong kanan amo ko.”

⁵⁷ Hinabi la, “Hagyaten tawo yay Rebeka, ket tepeten tawo ya no hinyay labay na.”

⁵⁸ Kaya-bay hinagyat la yay Rebeka boy tinepet laya, “Makilakew ka nayi haanin kananyatin laki?” wanla kana. “Awo, makilakew ako,” wanan Rebeka.

⁵⁹ Kaya-bay hiyay Rebeka dayon māngalingay na, ket impakilakew laya kanan ipoh nan Abraham boy kalalamoan na.

⁶⁰ Bayo hilan inumalih, in-inged la yay Rebeka, a wanla, “Katongno mi, biyan naka dayin Apo Dioh nin linibo-libon lalahi. Boy hamboten la dayin lalahi mo ye kakaaway la.”

⁶¹ Pangayadi, hiyay Rebeka boy hiyay māngalingay na, ket hinumakay hilayna ha kakamilyo. Kaya-bay nakilakew hilayna kanan ipoh nan Abraham.

⁶² Kananyatew a panaon, kapipilateng nan Isaac ha Negev a angkunaan na a ibat ha Beer Lahai Roi.

⁶³ Ha maghay madeglem, nakew yay Isaac ha bangkag ta-omen ya mangihip-ihip. Ket nakit na a main kakamilyo a anhumaley kana.

⁶⁴ Hiyay Rebeka, legan ampanamolaw ya, nakit na yay Isaac. Kaya-bay nilumumbah ya ha kamilyo na,

⁶⁵ ket nanepet ya kanan ipoh, “Ayatew a laki a anti ha bangkag a anhumaley kantawo?”

“Hiyabay ye amo ko,” wanan ipoh. Kaya-bay kingwa nan Rebeka ye kepkep na, ket hinalimbengan nay lupa na.

⁶⁶ Hinabi nan ipoh kanan Isaac ye tungkol ha kaganaan a dinyag na.

⁶⁷ Inlamo na yan Isaac ye Rebeka ha hongab nan indo na a hiyay Sara, ket pinag-ahawa na yayna. An-adoen na yan Isaac ye ahawa na. Kaya-bay uli kanan Rebeka, ket naliwaliwa yay Isaac ha pagkamatey nan indo na.

25

Hiyay pagkamatey nan Abraham

¹ Nangahawa yan uman ye Abraham nin babayin nagngalan Ketura.

² In-anak na yay Zimran, Jokshan, Medan, Midian, Ishbak boy Shua.

³ Hiyay Jokshan ye bapa lan Sheba boy Dedan. Hilay lalahi nan Dedan ket hilay Asureo, Letuseo boy Leumeo.

⁴ Hilay aanak nan Midian ket hilan Efa, Efer, Hanoc, Abida boy Eldaa. Hilan kaganaan ket lalahi nan Ketura.

⁵ Impatawid nan Abraham ye kaganaan a babandi na kanan Isaac.

⁶ Noba bayo yan natey, binyanan na hilan didigalo ye aanak na kanlan iipoh a ahawa na. Ket pinalakew na hila ha dapit daya ta-omen na hila mailbo kanan Isaac.

⁷ Hiyay Abraham ket 175 anay taon na ha matey ya.

⁸ Matoa yaynan tubat boy matana anay nakem na ha natey ya. Ket nakalamo na hilaynay tutoa na.

⁹ In-ilbeng la yan Isaac boy Ishmael ye bangkay nan bapa la a hiyay Abraham ha yukib a anti ha lugal a Macpela ha haley nin Mamre, ha bangkag a pagkonin nan Efron hatew a anak nan Zohar a Heteo.

¹⁰ Yatin bangkag, ket hinaliw nan Abraham hatew kanlan Heteo. Ihtew hilan nailbeng ye Abraham boy Sara a ahawa na.

¹¹ Pangamatey nan Abraham, in-inged na yan Apo Dioh ye anak na a hiyay Isaac. Ket ihtew yaynan kinumonin ye Isaac ha Beer Lahai Roi.

Hilay lalahi nan Ishmael

¹² Hilayati ye lalahi nan Ishmael a anak nan Abraham kanan Hagar a taga Egipto a ipoh nan Sara.

¹³ Hilayati ye ngangalan nin aanak nan Ishmael a napaydodondon paibat ha punganay, hiyay Nebayot, Kedar, Abdeel, Mibsam,

¹⁴ Mishma, Duma, Masa,

¹⁵ Hadad, Tema, Jetur, Nafish boy Kedema.

¹⁶ Hilabay ye labinluwan aanak nan Ishmael a nag-ilyadin mānguna nin labinluwan lalahi na. Hiyay ngangalan la ye impangalan la ha balang lugal a angkunaan la.

¹⁷ Hiyay Ishmael ket 137 anay taon na ha natey ya, ket nakalamo na hilaynay tutoa na.

¹⁸ Hilay lalahi nan Ishmael, ket kinumonin hila ihtew ha lugal a anti ha pietan nin Havilah boy Shur. Mahaley yati ha dān a palakew ha Asiria boy eteb nin Egipto. Nakilbo hila kanlan kanayon a lalahi nan Abraham.

Hilay lalahi nan Isaac

¹⁹ Hilayati met ye lalahi nan Isaac a anak nan Abraham.

²⁰ 40 a taon naynan Isaac ha napag-ahawa na yay Rebeka a anak nan Betuel, maghan Arameo a taga Padan Aram. Hiyay Rebeka ket katongno na yan Laban a maghan Arameo.

²¹ Hiyay Rebeka, ket baug ya. Kaya-bay impakigwang na yan Isaac. Ket lingnge na met Apo Dioh ye pakigwang nan Isaac. Ket binumuktot yay Rebeka.

²² Kambal ye buktot na ket legan anti hila po ha bitoka nan Rebeka, ampaytudon hila. Hinabi

na, "Taket ta ampaytudon hilay oongi ha bitoka ko?" Kaya-bay nanepet ya kanan Apo Dioh.

²³ Hinabi nan Apo Dioh kana,
"Mangibat kanlan luwan ongi mo a anti ha loob
nin bitoka mo ye luway nahyon.
Luway lahi nin tatao a mapaylaban.
Hiyay magha ket mag-ilyadi yan maka-
palyadiyan dinan ha magha.
Hiyay makaagat ket maghilbi ya kanan makay-
deng."

²⁴ Ha nanganak yaynay Rebeka ket kambal yay in-anak na.

²⁵ Hiyay makaagat ket matibya ye luti na boy malabok ye laman na. Kaya-bay pinangalanan la yan Esau.*

²⁶ Ha nilumwah yay ikalwa, anggengeman na yay bitih nan Esau. Kaya-bay pinangalanan la yan Jacob. Kananyatew ket 60 anay taon nan Isaac.

²⁷ Ha nilumake hilaynay kambal, nag-ilyadi yan mahipat manganop ye Esau. Kaya-bay maheheg yan anti ha lale. Hiyay Jacob met ket mal-em yan tao boy lanang yan anti ha hongab.

²⁸ Kalalabay na yan Isaac ye Esau, ulinan kalalabay nan kena ye angkakwa nan Esau ha pamanti na. Noba hiyay Rebeka, kalalabay naya met ye Jacob.

²⁹ Ha maghay mangaamot, ampamakawoto yay Jacob nin habaw a main matibya a lahi kamanya. Nilumateng yay Esau a ibat ha lale, ket nabannog yan tubat boy mabitil ya.

* **25:25** Esau Hiyay labay habiyen ket malabok.

³⁰ Hinabi na kanan Jacob, “Biyen moko dayi nin man-ipakaowto mon matibya a habaw ta mabitil akoynan tubat.” (Kaya-bay napan-galanan yan Edom ye Esau.)

³¹ Hinabi nan Jacob, “Awo, biyen kata, dapot tana ibyay mo kangko ye katulidan mo bilang makaagat.”

³² “Awo, hige,” wanan Esau. “Hinyay hilbi nin katulidan ko bilang makaagat no matey ako met nin bitil?”

³³ Hinabi nan Jacob, “Manumpa ka po muna.” Ket nanumpa yan peteg ye Esau a ibyay na kanan Jacob ye katulidan na bilang makaagat.

³⁴ Ket binyanan naya met tampol nin Jacob ye Esau nin tinapay boy habaw nin matibya a lahi kamanya. Pangayadi nan nangan boy ninom, inumalih yaynan tampol ye Esau. Wanabay kakumpang kana ye alaga nin katulidan na bilang makaagat.

26

Hiyay panago nan Isaac kanan Abimelec

¹ Nagkamain ana nin bitil ihtin lugal, a omen ha nalyadi ha panaon nan Abraham. Kaya-bay nakew yay Isaac kanan Abimelec a poon lan Filisteo ha Gerar.

² Napakit yay Apo Dioh kanan Isaac ket hinabi na, “Adi ka ampakew ha Egipto. Kumonin ka ha lugal a habiyen ko kamo.

³ Ihti ka po bengat kumonin. Lamoan kata boy inged kata. Ibyay ko kamo boy kanlan lalahi mo hilatin kaganaan a lugal. Tupaden koy inhumpa ko kanan bapa mon Abraham.

⁴ Pakalabongen ko hilay lalahi mo a omen ha kalabong nin bibitoen ha luwang boy ibyay ko kanla hilatin kaganaan a lugal. Ket makauli ha lahi mo, inged ko hilay kaganaan a nanahyon ha babe-luta,

⁵ ulita hinumbong na kon Abraham boy tinupad nay kaganaan a bibilin boy aadal ko.”

⁶ Kaya-bay kinumonin yayna ha Gerar ye Isaac.

⁷ Tinepet la yan lalakin angkumonin ihtew ye tungkol kanan Rebeka, ket hinabi na, “Katongno koya.” Angkalimo yan maghabi kanla a ahawa naya, ta nabaan na a pateyen laya ta-omen laya makwa ye Rebeka, ta maada ya.

⁸ Nabuyot yan kinumonin ye Isaac ihtew. Ha maghay mangaamot, hiyay Abimelec a poon lan Filisteo, ket nanamulaw ya ha panamulawan ket nakit na yay Isaac a an-amokien na yay Rebeka.

⁹ Kaya-bay impadakit na yan tampol Abimelec ye Isaac boy hinabi na kana, “Ahawa moya met manayti ye Rebeka! Taket ta hinabi mo a katongno moya?”

Hinabi nan Isaac, “Angkalimo ko, Apo, ta nabaan ko a main mamatey kangko no habiyen ko a ahawa koya.”

¹⁰ Hinabi nan Abimelec, “Taket ta dinyag mo yatew kammi? No main magha kanlan lalaki kammi ye manlalay kanan ahawa mo, ket hikay hangkan nin pagkahalananan mi.”

¹¹ Kaya-bay hiyay Abimelec, binabalaan na hilay kaganaan a tatao, a wana, “Ayaman a manyag nin maloke kanan Isaac o kanan ahawa na, ket homain hapo a pateyen ya.”

Binumatnang yay Isaac

¹² Nananem yay Isaac ihtew a lugal. Ket kananyatew met ateed a taon, nakapupol yan luhbo, ulita in-inged na yan Apo Diah.

¹³ Pahulong yan inumando ha pagbi-ay na anggan ha binumatnang yaynan tubat.

¹⁴ Naibeg hilay Filisteo kana, ta malabong anan tubat ye tutupa, kakambing boy babaka, dayon iipoh na.

¹⁵ Kaya-bay tinagpenan lan Filisteo ye lilibon a kinali lan iipoh nan Abraham hatew ha angkabi-ay ya po.

¹⁶ Haanin, hinabi nan Abimelec kanan Isaac, “Umalih kayna ihti kammi, ulita igit kaynan makapalyadiyan dinan mi.”

¹⁷ Kaya-bay inumalih yay Isaac ihtew a lugal, ket nakew yan kinumonin ha pilkongan nin Gerar.

¹⁸ Ha angkabi-ay ya po ye Abraham, namakali yan lilibon kanlan iipoh na. Noba ha natey yayna, tinagpenan lan Filisteo. Kaya-bay impakali na yan uman Isaac hilatin lilibon. Ket hilatin lilibon, pinangalanan na nin omen ateed ha impangalan nan bapa na a Abraham hatew.

¹⁹ Ha maghay mangaamot, nangali hilay iipoh nan Isaac nin libon ha pilkongan, ket nakatuklah hila nin hubol.

²⁰ Noba nakingatngat hilay māgpahtol a taga Gerar kanlan iipoh nan Isaac, a wanla, “Kammi yatin hubol!” Kaya-bay yatew a libon, ket pinangalanan nan Isaac nin “Esek”,* ulita nakingatngat hila kana ye taga Gerar.

* **26:20** *Esek* Hiyay labay habiyen ket payngatngat.

21 Haanin, nangali hilan uman ye iipoh nan Isaac nin kanayon a libon, noba nayngatngatan lay naman nin taga Gerar. Kaya-bay pinangalanan laya met ye libon nin Sitnah.[†]

22 Inalihan lan Isaac yatew a lugal, ket nakew hila ha kanayon a lugal. Nangali hilayna man nin kanayon a libon. Ket ahe layna pinayngatngatan. Kaya-bay pinangalanan nan Isaac nin "Rehobot."[‡] Hinabi na, "Binyan na kitawon Apo Dioh nin maway a lugal, ket umando boy lumabong kitawo ihtin lugal."

23 Ha ahe nabuyot, inumalih yay Isaac ihtew a lugal, ket nakew ya ha Beer Sheba.

24 Ket kananyatew a madeglem, napakit yay Apo Dioh kana boy hinabi na, "Hiko ye Dioh nan bapa mo a hiyay Abraham. Adi ka angkalimo, ta kalamo moko. Inged kata boy pakalabongen ko hilay lalahi mo uli kanan Abraham a ipoh ko."

25 Kaya-bay nanyag yay Isaac nin pangihagpaan ihtew boy nanggalang ya kanan Apo Dioh. Ket ihtew hilan nagpondo. Ket hilay iipoh na, nangali hilan uman nin libon ihtew.

26 Kananyatew met ateed a panaon, nakew yay Abimelec kanan Isaac ibat ha Gerar kalamo na yay Ahuzat a māmabala na boy hiyay Picol a mānguna nin huhundaloh na.

27 Tinepet na yan Isaac, "Taket ta nilakew moko? Aliwa nayi a angkapoot ka kangko boy pinaalih moko ha lugal yo?"

[†] 26:21 *Sitnah* Hiyay labay habiyen ket ahe mapaykataloh.

[‡] 26:22 *Rehobot* Hiyay labay habiyen ket maway a lugal.

²⁸ Hinabi la, “Makinang ana kammi haanin a kalamo mo yay Apo Dioh. Kaya-bay labay min manyag kitawo nin kahundoan. Payhumpa an tawo a

²⁹ adi ka manyag nin maloke kammi a omen ha ahe mi pangipaloke kamo hatew ha anti ka po ha lugal mi boy pinaalih mi kan main katanaan. Ket haanin, an-inged na kan Apo Dioh.”

³⁰ Kaya-bay nagpahayaghag yay Isaac. Ket nangan boy ninom hila.

³¹ Kabekahan ha mahanib-hanib po, nay-humpa hila. Pangayadi, nayngihyay hilaynan main katanaan.

³² Kananyatew met ateed a mangaamot, imbalita lan iipoh nan Isaac kana ye tungkol ha angkaliyen la a libon. Hinabi la kana, “Nakatuklah kayi nin lanom!”

³³ Ket pinangalanan nan Isaac yain a libon nin Shiba. § Kaya-bay angga haanin, anhabtan la yan Beer Sheba yatew a banwa.

³⁴ 40 anay taon nan Esau ha napag-ahawa na yay Judit a anak nan Beer a maghan Heteo boy hiyay Basemat a anak nan Elon a magha met a Heteo.

³⁵ Hilatin luwan babayi ye hangkan nin kale-lean nan Isaac boy Rebeka.

27

Tinalingo na yan Jacob ye Isaac

¹ Hiyay Isaac ket matoayna boy makolapo yaynay pamilew na. Ha maghay mangaamot,

§ 26:33 *Shiba* Hiyay labay habiyen ket humpa.

impadakit na yay makaagat a anak na a hiyay Esau.

Hinabi na, “Anak ko.”

Nakibat yay Esau, “Anti ko ihti, tatang.”

² Hinabi na kana, “Anak ko, matoa koynan tubat boy madanon akoynan matey.

³ Kaya-bay kowen moy yawo mo, ket iakalan moko.

⁴ Ket pamakawoto moko nin kalalabay kon kena boy ilakew mo kangko. Pangayadi kon mangan, inged kata bayo kon matey.”

⁵ Ampanleng ya met manayti ye Rebeka legan angkatongtongen na yan Isaac ye Esau a anak na. Kaya-bay ha nakew yaynan mangakal ye Esau,

⁶ hinabi nan Rebeka kanan Jacob a anak na, “Nange ko a hinabi nan bapa mo kanan katongno mo a Esau,

⁷ ‘Makew kan mangakal ket pamakawoto mo kon kalalabay kon kena ta-omen katayna mainged ha adapan nan Apo Dioh, bayo ko matey.’

⁸ Anak ko, leng-en moko boy diyagen mo yatin habiyen ko kamo.

⁹ Makew ka ha kawan ket mangwa kan luway pinakamanged a oybon a kambing, ta pamakawoto ko yan malahap a omen ha kalalabay nan bapa mo.

¹⁰ Pangayadi, ilakew moy kena kanan bapa mo ta-omen naka inged bayo ya matey!”

¹¹ Hinabi nan Jacob kanan indo na, “Noba malabok yay Esau, ket hiko ahe.

¹² Way-omen no kimpaan nako? Ket matandaan nan tatang a antalingowen koya, kainghon inged nako, ket ihumpa na koyna ingat.”

¹³ Hinabi nan Rebeka kanan Jacob, “Paolayan mon hikoy maihumpa no ihumpa naka! Anak ko, diyagen moyna ingat ye hinabi ko kamo. Makew kaynan mangwa nin oybon kakambing boy ilakew mo hila kangko.”

¹⁴ Kaya-bay nakew yan nangwa nin luwan oybon kambing ye Jacob, ket inlakew na kanan indo na. Impakawoto nan Rebeka a omen ha kalalabay nan Isaac.

¹⁵ Pangayadi, kingwa nan Rebeka ye pinakamatampa a bado nan makaagat a anak na a anti ha baey la. Ket impabado na kanan makaydeng a anak na.

¹⁶ Pinonggoh nan Rebeka nin katat nin kakambing ye takyay dayon leey nan Jacob.

¹⁷ Ket in-ibyay na kanan Jacob ye malahap a pamangan boy tinapay a impakawoto na.

¹⁸ Hinumaley yay Jacob kanan Isaac haka na hinabi, “Tatang.”

“Awo. Aya ka anak ko?” wanan Isaac.

¹⁹ Hinabi nan Jacob kanan bapa na, “Hiko yay Esau a makaagat mon anak. Nadyag koynay hinabi mo kangko. Ti yaynay kalalabay mon kena. Mikno kayna, ta tawayan moynay naakalan ko ta-omen mo koynan mainged.”

²⁰ “Kadudumali mo man nakakwa, anak ko?” wanan Isaac.

“Hinaglapan na kon Apo Dioh mon Namalyadi,” wanan Jacob.

²¹ Hinabi nan Isaac kanan Jacob, “Anak ko, humaley ka awod kangko, ta kimpaan kata ta-omen ko matandaan no hikan peteg ye anak ko a Esau.”

²² Hinumaley ya met ye Jacob, ket kinimpaan na yan bapa na. Ket hinabi na, “Hiyay bihnga ket bihnga nan Jacob. Noba hiyay takyay ket takyay nan Esau.”

²³ Ahe naya nabalayan Isaac ye Jacob, ulita hiyay takyay na ket malabok ya a omen kanan Esau. Ket ha inged na yayna dayi nin Isaac ye Jacob,

²⁴ tinepet na yayna man, “Peteg lagi hikayna ye Esau a anak ko?”

“Hikobayna, tatang,” wanan Jacob.

²⁵ Hinabi nan Isaac, “Anak ko, ihaley moyna kangkoy pinakawoto mo ta-omen pangayadi kon mangna, inged katayna.” Kaya-bay inggawang nan Jacob ye kena, ket pangayadi nan nangna, binyan naya po nin alak, ket ininom na.

²⁶ Hinabi nan Isaac kanan Jacob, “Anak ko, kuka di, ta umaan moko.”

²⁷ Hinumaley yay Jacob, ket inumaan na yay bapa na. Ha nadaep nan Isaac ye bawo nin bado nan Esau, in-inged na yaynay Jacob, a wana, “Hiyay bawo nan anak ko, ket omen ya ha bawo bangkag a in-inged nan Apo Dioh.

²⁸ Biyan naka dayin Apo Dioh nin ambon ket mag-ilyadin mabona ye bangkag mo boy luhboy pupol boy bayon alak.

²⁹ Hilay nanahyon ket maghilbi boy pahakop hila dayi kamo.

Mamoon ka kanlan kakatongno mo boy manalimokod hila bilang pagpahakop la kamo.
Hilay mangihumpa kamo ket maihumpa hila met dayi.

Ket hilay manginged kamo, minged hila met dayi."

³⁰ Ha nayadi na yan in-inged Isaac ye Jacob boy ha inumalih yaynay Jacob, nilumateng yayna met ye Esau a ibat nangakal.

³¹ Ket namakawoto ya met nin malahap boy inlakew na kanan bapa na. Hinabi na, "Tatang, mikno kayna, ta kena moynay naakalan ko taomen mo koynan inged."

³² "Aya ka?" wanan Isaac.

"Hiko yay Esau a makaagat mon anak," wanan Esau.

³³ Pamakange nan Isaac, namigpig yan tubat, a wana, "Aya awod ye naunan nangakal a namyay kangkon kena? Kapipiyadi kon bengat nangna nin wanabay ha nilumateng ka. In-inged ko yayna, ket homain hapo a minged yayna."

³⁴ Pamakange nan Esau ha hinabi nan bapa na, nangandang yan makhaw boy malaem boy impakiiingalo na, a wana, "Tatang, inged moko met dayi!"

³⁵ Noba hinabi nan Isaac kanan Esau, "Tinalingo na kon katongno mo. Kaya-bay nakwa na yay panginged a nakataladan dayi kamo."

³⁶ Hinabi nan Esau, "Nikalwa na koynan tinalingo. Kaya-bay manaytin Jacob* ye ngalan

* **27:36** *Jacob* Hiyay labay habiyen ket mapanalingo.

na. Kingwa nayna ye katulidan ko bilang makaa-gat, ket haanin kingwa na po ye panginged a nakataladan kangko! Homain kayna nayi kanayon a panginged kangko?”

³⁷ Hinabi nan Isaac kanan Esau, “Hinabi koyna kana a hiyaynay mamoon kamo haanin. Boy dinyag ko hilayna met a ipoh na ye kaganaan papaltido na. Boy hinabi koyna met a inged na yan Apo Dioh makauli ha malabong a pupol boy bayon alak. Kaya-bay anak ko, hinya po nayi ye malyadi kon diyagen kamo?”

³⁸ Noba hinabi nan Esau kanan bapa na, “Tatang, mamagha laweh ye panginged mo? Inged moko met, Tatang.” Ket lalo na po impakakhaw ye panumangih na.

³⁹ Hinabi nan Isaac kana, “Kumonin ka ha lugal a mataang ha mabona a luta boy homain ambon.

⁴⁰ Lanang kan makilaban kanlan kanayon a tatao, boy maghilbi ka kanan katongno mo.

Noba no lumaban ka kanla, ket mapalihway ka ha kapalyadiyan la.”

⁴¹ Ket kinahulog na yan Esau ye Jacob, ulita hiyabay ye in-inged nan bapa na. Ket inihip na, “Madanon yaynan matey ye bapa ko. Lano ha matey yayna, pateyen ko yay Jacob a katongno ko!”

⁴² Ha natandaan nan Rebeka ye maloke a ihip nan Esau kanan katongno na, impadakit na yan tampol ye Jacob boy hinabi na kana, “Hiyay katongno mon Esau, ket ampantaan na kan pateyen bilang pamae na kamo.

⁴³ Haanin anak ko, diyagen moy habiyen ko. Umalih kaynan tampol! Makew ka ha Haran, ket ihtew ka kumonin kanan katongno kon Laban.

⁴⁴ Ihtewbay ka po kumonin angga ha maalih ye poot nan katongno mo kamo.

⁴⁵ Lano maalih yaynay poot na boy naliwaan nayna ye dinyag mo kana, ket mangitubol akon mangipatanda kamo a malyadi kaynan mag-udong ihti. Agko labay a maahe kawon luwa kangko ha mamaghay mangaamot.”

⁴⁶ Hinabi nan Rebeka kanan Isaac, “Angkahulog ako kanlan Heteo a aahawa nan Esau. Ket no Heteo met ye mapag-ahawa nan Jacob, manged po a matey akoyna.”

28

Hiyay Pamakew nan Jacob ha Padan Aram

¹ Kaya-bay impadakit na yan Isaac ye Jacob. Ket in-inged boy binilinan naya, “Adi ka ampan-gahawa nin babayin taga Canaan.

² Makew ka ha Padan Aram, ha banwa nan aking mo a Betuel. Ket ihtew ka mamili nin babayin mapag-ahawa mo kanlan kakahinhin mo a anak nan ama mon Laban.

³ Inged naka dayi nin Apo Namalyadi a Makapalyadiyan, boy palabongen na hila dayi ye lalahi mo, ket mag-ilyadi kan bapa nin malabong a nanahyon.

⁴ Inged naka dayin Apo Namalyadi, dayon lalahi mo a omen ha panginged na kanan Abraham. Ket mapagkonin mo yatin lugal a am-pakilugalan mo a in-ibyay nan Apo Namalyadi kanan Abraham hatew.”

⁵ Ket intubol na yan Isaac ye Jacob ha Padan Aram, ha angkunaan nan Laban a anak nan Betuel a maghan Arameo. Hiyay Laban ket katongno na yan Rebeka a indo nan Jacob boy Esau.

⁶ Natandaan nan Esau a in-inged na yan Isaac ye Jacob boy intubol naya ha Padan Aram ta-omen ya mangahawa ihtew. Boy natandaan na met Esau a pangayadi na yan in-inged Isaac ye Jacob, ket binawalan na yan mangahawa nin babayin taga Canaan.

⁷ Boy natandaan na po Esau a hinumbong nan Jacob ye bilin lan bapa boy indo na boy nakew ya ha Padan Aram.

⁸ Natandaan nan Esau a adey-adey nan bapa na a Isaac ye babayin taga Canaan a napag-ahawa na.

⁹ Kaya-bay nakew ya kanan ama na a Ishmael a anak nan Abraham kanan Hagar. Ket powida kanlan luway aahawa na, nangahawa ya po nin magha, hiyay kahinhin na a hiyay Mahalat a katongno nan Nebayot a anak nan Ishmael.

Hiyay Taynep nan Jacob

¹⁰ Inumalih yay Jacob ha Beer Sheba boy palakew yayna ha Haran.

¹¹ Nitanghob yaynay mangaamot ha niabot ya ha maghay lugal, ket ihtew yaynan nikahumda. Dapah ye pinag-onan na ha pangatuloy na.

¹² Nanaynep yan aydan a paibat ha luta ket niabot ha langit ye katagay na. Ket manik monaoy hilay aanghil nan Apo Namalyadi.

¹³ Nakit naya met ye Apo Dioh a ampideng ha babe nin aydan boy hinabi na kana, “Hiko yay Apo Dioh a Apo Namalyadi nan aking mon Abraham boy bapa mon Isaac. Yatin lugal a an-id-an mo, ket ibyay ko kamo boy kanlan lalahi mo.

¹⁴ Hilay lalahi mo ket omen hila lanon kal-abong ha towapok ha luta. Ket mitayak hila ha kaganaan a ugoten. Makauli kamo boy ha lahi mo, minged ye kaganaan a nanahyon ha babe-luta.

¹⁵ Pakaihipen mo, kalamo mo kon lanang boy ibiha kata agya way-ihtew ka man makew boy iudong katan uman ihtin lugal. Ahe kata lakwanan angga ha matupad ye kaganaan a impangako ko kamo.”

¹⁶ Ha nakaimukat yay Jacob, hinabi na, “Anti yan peteg manayti ye Apo Dioh ihti, noba agko bengat tanda!”

¹⁷ Nalimowan yay Jacob boy hinabi na, “Am-pakalilimo yatin lugal! Yati ye angkunaan nan Apo Dioh boy ilwangan palakew ha langit.”

¹⁸ Nihimbak yan nimata ye Jacob kananyatew a mahanib. Kingwa na yay dapah a pinag-onan na, ket impaideng naya bilang panghipan boy binohbohan na yan ladak.

¹⁹ Pinangalanan na yan Betel yatew a banwa a alan lan anhabtan nin Luz.

²⁰ Haanin, nanumpa yay Jacob kanan Apo Dioh, a wana, “Apo Namalyadi, no lanang mo

kon lamoan boy ibiha moko kananyatin pangu-modang ko boy biyan mo kon makan boy bado,

²¹ boy makaudong a maligha ha baey nan bapa ko, ket hikayna Apo Dioh ye mag-ilyadin Apo Namalyadi ko.

²² Ket yatin dapah a impaideng kon pangihipan ket mag-ilyadin panggalangan kamo. Boy ibyay ko kamo ye ikamapo a dakay nin kaganaan a ibyay mo kangko.”

29

Hiyay Panlumatang nan Jacob ha Baey nan Laban

¹ Ket nagpahulong yay Jacob ha pangumodang na angga ha nilumateng ya ha lugal lan tatao ha dapit daya.

² Haanin, nakakit yan maghay libon ha bunak nin bangkag, ket ha palibot nin libon main tatloy kawan nin tutupa a ampagpainawa, ta ihtew la hilan ampainomen. Hiyay libon ket nahakeban nin mayadet a dapah.

³ No anti hilaynan natipon ye kaganaan a kakawan nin tutupa ihtew, ket an-itolin laynay dapah a hakeb nin libon haka la hila painomen ye kakawan la. Pangayadi, iudong la met ateed ye dapah a ihakeb ha libon.

⁴ Tinepet na hilan Jacob ye māgpahtol, “Gagayyem, taga way-ihtew kawo?”

“Taga Haran kayi,” wanla.

⁵ “Katatanda yoya laweh ye Laban a apo nan Nahor?” wanan Jacob.

“Awo, katatanda miya,” wanla.

⁶ “Way-omen yaynay Laban?” wanan Jacob.

“Manged ya met,” wanla kana. “Ti yaynan andumaho ye Raquel a balatang nan Laban dayon kawan nin tutupa.”

⁷ Hinabi nan Jacob, “Kaamotan po, aliwa po odah a tiponen ye tutupa. Painomen yo hila tana haka yo hilan ipahtol uman.”

⁸ Hinabi lan māgpahtol, “Yo, ahe malyadi yain. Katapulan a anti yaynan natipon ye kaganaan kawan a tutupa bayo mi itolin ye dapah a inhakeb ha libon. Pangayadi, malyadi minan painomen ye tutupa.”

⁹ Legan angkatongtongen na hilan Jacob ye māgpahtol, nilumateng ya met ye Raquel dayon kawan nan bapa na, ulita hiyabay ye ampanay-hay.

¹⁰ Pamakakit nan Jacob kanan Raquel a balatang nan ama na a Laban dayon tutupa nan Laban, ket hinumalek ya ha libon boy intolin nay hakeb a dapah. Ket pinainom na ye tutupa nan ama na a Laban.

¹¹ Pangayadi, inumaan na yay Raquel, ket nipatangih yan makhaw ye Jacob ha aliket na.

¹² Hinabi nan Jacob, “Hiko yay angken nan bapa mo boy anak nan Rebeka!” Kaya-bay nipapayew yan nuli ye Raquel, ket imbalita na yati kanan bapa na.

¹³ Pamakange nan Laban ye tungkol kanan Jacob a anak nan katongno na, tampol na yan hinagana. Tinakeh naya boy inumaan, ket inlakew naya ha baey la. Hinabi nan Jacob ye kaganaan a nalyadi.

14 Hinabi nan Laban kana, “Peteg a mam-aghay puhel ta.” Ket hiyay Jacob, ihtew yayna kinumonin nin makabowan. Pangalabah nin makabowan,

15 hinabi nan Laban kanan Jacob, “Aliwan manged a paobdaen katan homain upa, ulita angken kata. Habiye mo kangko no hinyay labay mon iupa ko kamo.”

16 Hiyay Laban ket main yan luway aanak a balatang. Hiyay ngalan nin makaagat ket Lea. Ket hiyay ngalan na met nin makaydeng ket Raquel.

17 Hiyay Lea ket makulaey* ye mata na, noba hiyay Raquel, maaada boy mayembe ye laman na.

18 An-adoen na yan Jacob ye Raquel. Kaya-bay hinabi na kanan Laban, “No ipaluboh mo a mapag-ahawa ko yay Raquel a anak mon makakaydeng, humuyo akon pitoy taon kamo.”

19 Hinabi nan Laban, “Mamanged po a hikay mapag-ahawa na dinan lan kanayon. Hali, ihti kayna kumonin kangko.”

20 Pitoy taon yan hinumuyo ye Jacob kanan Laban ta-omen na yan bengat mapag-ahawa ye Raquel, noba ba-mon anoy mangaamot bengat kanan Jacob, ulita an-adoen na yan tubat ye Raquel.

21 Pangalabah nin pitoy taon, hinabi nan Jacob kanan Laban, “Nayadi koynay panumuyo ko kamo. Kaya-bay ibyay mo yaynay Raquel kangko ta-omen kayinan maylamo.”

* 29:17 mapalyadi met a matampa ye mata na

²² Kaya-bay hiyay Laban, nangihadya yan hayaghagan, ket tinipon na hilay kaganaan a angkumonin ihtew.

²³ Noba ha madeglem ana, tana-tana hiyay Raquel ye mapagkaida nan Jacob, hiyay Lea a anak na ye impadadag nan Laban kana.

²⁴ (In-ibyay naya met Laban ye Zilpa bilang babayin pag-ipoh nan Lea.)

²⁵ Kabekahan, natandaan nan Jacob a hiyay Lea met manayti ye napagkalamo na. Kaya-bay hinabi na kanan Laban, “Aliwan huhto ye dinyag mo kangko! Aliwa nayi a hinumuyo ako kamo ta-omen koya mapag-ahawa ye Raquel? Taket ta tinalingo moko?”

²⁶ Nakibat yay Laban, “Aliwa min ugali ihti a muna yan makiahawa ye makaydeng dinan ha makaagat.

²⁷ Paolayan mo po a maiyadi ye maghay domingo a pangihayaghag nin kahal mo. Pangayadi, ibyay koya met ateed kamo ye Raquel a mapag-ahawa mo, dapot tana humuyo kayna man nin pitoy taon kangko.”

²⁸ Inawo naya met Jacob, ket pangayadi nin maghay domingo nin pangihayaghag nin kahal na kanan Lea, in-ibyay na yan Laban ye Raquel kanan Jacob a mapag-ahawa na.

²⁹ In-ibyay naya met Laban ye Bilha a bilang babayin pag-ipoh nan Raquel.

³⁰ Kaya-bay pinagkalamo na yan Jacob ye Raquel. Maaado yay Jacob kanan Raquel dinan kanan Lea. Ket hinumuyo yayna man ye Jacob kanan Laban nin pitoy taon.

Hilay Aanak nan Jacob

³¹ Tanda nan Apo Dioh a ahe na yan an-adoen Jacob ye Lea. Kaya-bay pinalyadi nan Apo Dioh a bumuktot yay Lea, noba hiyay Raquel ket ahe.

³² Binumuktot yay Lea ket nanganak yan laki. Hinabi na, “Nakit nan Apo Dioh ye ampakayootan ko. Haanin, homain hapo a adoen na koynan ahawa ko.” Kaya-bay Reuben[†] ye impangalan na ha ongi.

³³ Binumuktot yayna man, ket laki yayna man ye in-anak na. Hinabi na, “In-ibyay na po kangkon Apo Dioh yatin anak, ta nange na a ahe nako an-adoen nin ahawa ko.” Kaya-bay pinangalanan na yan Simeon[‡] ye ongi.

³⁴ Binumuktot yan uman ye Lea, ket laki yayna man ye in-anak na. Hinabi na, “Homain hapo a adoen na koynan ahawa ko haanin, ta tatloy nan lalaki ye anak mi.” Kaya-bay pinangalanan na yan Levi[§] ye ongi.

³⁵ Binumuktot yayna man ye Lea boy nanganak ya nin laki. Hinabi na, “Haanin, galangen ko yay Apo Dioh.” Kaya-bay pinangalanan na yan Juda^{*}. Ket paibat hatew, ahe yayna nanganak.

30

Hilay aanak nan Jacob

[†] 29:32 Reuben hiyay labay habiyen ket, “Bilewen mo, anak a laki.” [‡] 29:33 Simeon hiyay labay habiyen ket, “Nange

na”. [§] 29:34 Levi hiyay Levi ket kabihnga nin “kahuglong o kalakhip” ha habin Hebreo. ^{*} 29:35 Juda hiyay labay habiyen ket, “Galangen ya.”

¹ Hiyay Raquel, homain ya po anak. Kaya-bay angkaibeg ya kanan katongno na a Lea. Ha maghay mangaamot, hinabi na kanan Jacob, “Palyadiyen mo met a magkaanak ako, ta ipatey ko no ahe ako magkaanak.”

² Napoot yay Jacob kanan Raquel ket hinabi na, “Taket, Dioh ako nayi a ampanaad a magkaanak ka?”

³ Hinabi nan Raquel, “Ti yay Bilha a ipoh ko. Lalayen moya ta-omen ako magkamain nin anak makauli kana.”

⁴ Ket in-ibayay naya kanan Jacob ye ipoh na a hiyay Bilha bilang pag-ahawa na, ket nilalay na yan Jacob.

⁵ Binumuktot yay Bilha ket nanganak yan laki.

⁶ Hinabi nan Raquel, “Pinaptegan nan Apo Dioh a huhto ye dinyag ko, ta lingnge nay pakigwang ko, ket binyan na kon anak a laki.” Kaya-bay Dan* ye impangalan na ha ongi.

⁷ Binumuktot yan uman ye Bilha a ipoh nan Raquel, ket nanganak yayna man nin ikalwan anak a laki.

⁸ Hinabi nan Raquel, “Tubat ye paylaban min mikatongno, ket nanambot ako.” Kaya-bay pinangalanan na yan Naftali† ye ongi.

⁹ Ha natandaan nan Lea a ahe yayna man-ganak, in-ibayay na yay Zilpa a ipoh na kanan Jacob bilang pag-ahawa na,

¹⁰ ket nanganak yan laki ye Zilpa a ipoh nan Lea.

* **30:6** *Dan* hiyay labay habiyen ket, “Nanuhga ya.” † **30:8** *Naftali* hiyay labay habiyen ket, “Mapaylaban.”

11 Hinabi nan Lea, “In-inged nako.” Kaya-bay Gad[‡] ye impangalan na ha ongi.

12 Nanganak yan ikalwan anak a laki ye Zilpa a ipoh nan Lea.

13 Hinabi nan Lea, “Tubat anay kaaliketan ko! Ket haanin habtan la kon kanayon a babayi nin angkaaliket.” Kaya-bay pinangalanan na yan Asher[§] ye ongi.

14 Panaon anan pamupol nin tidigo hatew. Ket hiyay Reuben, nakew ya ha bangkag, ket nakakit yan ilamon a hihidet.* Ket kingwa naya boy in-ibyay na kanan Lea a indo na. Ha nakit nan Raquel, hinabi na kanan Lea, “Biyang moko met dayi nin dawa nin hihidet a kaget nan anak mo.”

15 Hinabi nan Lea, “Ahe ka po nayi napda a nakwa mo yaynay ahawa ko, ket haanin, labay mo po kowen ye hihidet nan anak ko?”

Hinabi nan Raquel, “Biyang moko nin hihidet ket makalamo mo yay Jacob haanin a made-
glem.”

16 Madeglem ana hatew ha nilumateng yay Jacob ibat ha bangkag. Hinagana na yan Lea boy hinabi na, “Katapulan mapagkaida kata haanin a made-
glem, ta binayadan kata kanan Raquel nin hihidet a kaget nan anak ko.” Kaya-bay napaglamo na yan Jacob ye Lea kananyatew a made-
glem.

[‡] 30:11 Gad hiyay labay habiyen ket, “Ninged.” [§] 30:13 Asher hiyay labay habiyen ket, “Mahayaghag.” * 30:14 Hihidet ha Tagalog ket mandragora.

17 Ket lingnge nan Apo Namalyadi ye pakig-wang nan Lea, ket binumuktot ya. Ket nanganak yan ikaliman anak a laki kanan Jacob.

18 Kaya-bay hinabi nan Lea, “Binyan na kon plimyo nin Apo Namalyadi ulita in-ibyay koya kanan ahawa ko ye ipoh ko.” Ket pinangalanan na yan Isacar[†] ye anak na.

19 Binumuktot yayna man ye Lea, ket nanganak yan ikaanem a anak na kanan Jacob.

20 Hinabi nan Lea, “Binyanan na kon Apo Namalyadi nin plimyo! Haanin, padangalan na koynan ahawa ko, ulita anem anay lalakin aanak ko kana.” Kaya-bay pinangalanan na yan Zebulun[‡] ye ongi.

21 Pangayadi, nanganak yan babayi ye Lea, ket pinangalanan na yan Dina.

22 Ahe naya met niliwaan Apo Namalyadi ye Raquel, ket pinalyadi na yan manginaw.

23 Binumuktot ya boy nanganak nin maghay laki. Ket hinabi na, “Inalih nan Apo Namalyadi ye kamading-eyan ko.”

24 Ket pinangalanan na yan Jose[§] ye anak na. Hinabi na, “Biyan nako po dayin Apo Dioh nin maghan anak.”

Binumatnang yay Jacob

25 Ha in-anak na yan Raquel ye Jose, hinabi nan Jacob kanan Laban, “Palubohan mo koynan muli ha lugal mi.

[†] 30:18 Isacar hiyay labay habiyen ket, “Plimyo.” [‡] 30:20 Zebulun hiyay Zebulun ket kabihnga nin “dangal” ha habin Hebreo. [§] 30:24 Jose hiyay labay habiyen ket, “Inalih na.”

²⁶ Palubohan mo met a iuli ko hilaynay aahawa ko boy hilay aanak ko, ulita pinaghilbiyan ko hila kamo. Tanda moyna bay met no way-omen kabuyot ye panumuyo ko kamo uli kanla. Ket haanin, umalih kayina.”

²⁷ Hinabi nan Laban, “No malyadi dayi, ihti ka po. Ta makauli ha paltep, natandaan ko a aninged na kon Apo Dioh uli kamo.

²⁸ Habiye mo bengat no anoy iupa ko kamo, ket ibyay ko kamo.”

²⁹ Hinabi nan Jacob, “Tanda mo no way-omen ako nanuyo kamo boy no way-omen hilan nilumabong ye aayop mo uli ha panayhay ko kanla.

³⁰ Nangaano hilan bengat ha nilumateng ako ihti ket haanin, malabong hilaynan tubat. Ininged na kan Apo Dioh agya way-ihtew ako. Ket haanin, katapulan a kalingayen ko hilayna met ye pamilya ko.”

³¹ Hinabi nan Laban, “Hinya awod ye labay mon iupa ko kamo?”

Hinabi nan Jacob, “Ahe mo koyna katapulan upaan. Pahulong ko hilan hayhayen ye kakawan ayop mo, no umayon ka ha habiye ko kamo.

³² Palubohan mo kon lakwen ko haanin ye kawan mo, ket ilbo koy kaganaan a bayakan a tupa dayon mangitit a oybon tupa boy kaganaan a bayakan a kakambing. Hilayatew ye iupa mo kangko.

³³ Ha lumateng ye panaon, mataloh mon matandaan no mapatayaan ako o ahe. No bilewen mo hilay in-upa mo kangko a tutupa boy kakambing, ket no main kan makit a aliwan

mangitit o bayakan, mahabi mon tinakaw ko hila kamo.”

³⁴ “Manged yain! Wanabay awod ye diyagen ta,” wanan Laban.

³⁵ Noba kananyatew met ateed a mangaamot, in-ilbo nan Laban ye kaganaan a kambing a bayakan, laki man o babayi. In-ilbo na po Laban ye tutupa a mangitit. Ket impapahtol na hilayati kanlan anak na a lalaki.

³⁶ Ket intaang na hilan Laban ye aayop na kanan Jacob. Kinumodang hila nin tatloy mangaamot pataang kanan Jacob. Ket hiyay nipatla anan bengat ha kawan a anhayhayen nan Jacob ye imbantak nan Laban kana.

³⁷ Ket hiyay Jacob, namotoh ya met nin hadiwa a hanga nin kakayo a alamo, almendra boy kastanyo haka na yan tinatapyahan a main pietan ta-omen ya ba-mon bayakan.

³⁸ Pangayadi, ingkonin na ye ba-mon bayakan a kayo ha adapan nin paminoman nin kakawan ta-omen la makit nin ampagmaya tepe minom hila ihtew.

³⁹ No haklangan la hilaynay ampagmaya ha adapan nin kayon ba-mon bayakan, ket ampanganak hila met nin bayakan.

⁴⁰ In-ilbo na hilay oybon tupa, noba hilay napatla, legan anhaklangan lay ampagmaya, pinaadap na kanlan bayakan boy mangitit a aayop nan Laban. Kaya-bay nakatipon yay Jacob nin hadili nan kawan, ket ahe na hilayna impakilamo ha kawan nan Laban.

⁴¹ No anhaklangan nin bobolog hilay ampagmaya a mangataba a aayop, an-ikonin nan

tampol Jacob ye bayakan a hanga nin kayo ha paminoman ha adapan la.

⁴² Noba no anhaklangan la hilay mangabeng a ayop, ket ahe na yan an-ikonin ye ba-mon bayakan a hanga nin kayo ha adapan la. Kaya-bay mangataba hilay kawan nan Jacob, noba hilay kanan Laban ket mangabeng.

⁴³ Kaya-bay binumatnang yan tubat ye Jacob. Nilumabong ye kawan na boy hilay iipoh na dayon kakamilyo boy aahno na.

31

Tinakahan na yan Jacob ye Laban

¹ Nabalitaan nan Jacob a anhabiyen nin babayaw na, “Hinamham nan Jacob ye kaganaan a babandi nan bapa tawo. Kaya-bay binumatnang ya.”

² Naimatonan na met Jacob a aliwaynan omen ha alan ye pamakilamo nan Laban kana.

³ Hinabi nan Apo Dioh kanan Jacob, “Magudong kayna ha lugal lan nangaunan tutoa mo boy kanlan papaltido mo, ket lamoan kata.”

⁴ Nangitubol yay Jacob nin mangihabi kanan Raquel boy Lea a mayngingikit hila ihtew ha ampagpahtolan na.

⁵ Ha anti hilayna ihtew, hinabi na kanla, “Naimatonan kon lumbo anay pamakilamo nan bapa yo kangko, aliwaynan omen ha alan. Noba anlamoan na kon Dioh nan bapa ko.

⁶ Tanda yo a in-ibyay koy kaganaan a mababa ko ha panumuyo ko kanan bapa yo.

⁷ Noba nikano na koynan kinuhit. Mapo anan ukdo a inuman nay napaykahundoan min upa ko. Noba ahe na impaluboh Apo Dioh a mapahakitan na kon bapa yo.

⁸ Ha hinabi nan Laban a hiyay iupa na kangko ket hilay bayakan a ayop, ket pawa bayakan ye an-ianak nin kawan.

⁹ Kaya-bay inalih nan Apo Namalyadi ye aayop nan bapa yo, ket in-ibyay na kangko.”

¹⁰ “Ha panaon nin anhaklangan lay aayop, nanaynep ako. Nakit ko ha taynep ko a pawa bayakan hilay bobolog a kambing.

¹¹ Ha taynep ko, hinabi nin anghil nin Dioh kangko, ‘Jacob,’ wana. ‘Anti ko ihti, Apo,’ wangko met kana.

¹² Hinabi na met kangko nin anghil, ‘Bilewen mo! Hilay kaganaan a bolog a kambing ket anhaklangan la hilay pawa bayakan. Dinyag ko yati ulita nakit ko ye kaganaan a didinyag nan Laban kamo.

¹³ Hiko ye Apo Namalyadi a napakit kamo ha Betel. Ihtew ka nanumpa kangko boy binohbohan mon ladak ye maghay dapah a impaideng mo bilang panghipan. Haanin, mag-aligwat ka, ket alihan moyna yatin lugal. Mag-udong kayna ha lugal a kinaanakan mo.’ ”

¹⁴ Hinabi na met Raquel boy Lea, “Homain kayinan matawid kanan tatang.

¹⁵ An-ibilang na kayinan dayohan. Aliwan bengat inlako na kayi kamo, no aliwan in-uboh na po ye napaglakoan na kammi.

¹⁶ Homain hapo a hiyay kaganaan a babandin inalih nan Apo Namalyadi kanan tatang, ket

konin mi boy kanlan aanak mi. Kaya-bay humbongen moy hinabi nan Apo Namalyadi kamo.”

¹⁷ Inhakay na hila ha kakamilyo ye aahawa na boy aanak na.

¹⁸ Imbalunbon nay kaganaan a kawan na boy kinaget nay kaganaan a babandin natipon na ha Padan Aram. Ket nag-aligwat hilaynan palakew ha Canaan a lugal nan bapa na a Isaac.

¹⁹ Noba bayo hilan umalih boy nigena met a nakew yan nangodog nin tupa na ye Laban, tinakaw nan Raquel ye kakalintatao a andiohen nan bapa na.

²⁰ Tinalingo naya met Jacob ye Laban a Arameo, ta ahe na impatanda kana ye pangumalih na.

²¹ Tinumakah yay Jacob, kaget nay kaganaan a babandi na. Nilipay lay kabatowan Eufates palakew ha mamapantay nin Gilead.

Kinamat na yan Laban ye Jacob

²² Pangalabah nin tatloy mangaamot, nabali-taan nan Laban a tinumakah ye Jacob.

²³ Kaya-bay hinagyat na hilay papaltido na, ta kamaten la yay Jacob. Pangalabah nin piton mangaamot, nabunan la yay Jacob ha mamapantay nin Gilead.

²⁴ Ket kananyatew a madeglem, hinabi nan Apo Namalyadi kanan Laban a Arameo ha taynep na, a wana, “Mag-alla ka! Adi moya ampantaan ye Jacob.”

²⁵ Ha nabonan na yan Laban hilan Jacob, nakapondo hilayna ha mamapantay nin Gilead.

Ihtew ya met nagpondo ye Laban lamo na hilay papaltido na.

²⁶ Hinabi nan Laban kanan Jacob, “Taket ta dinyag mo yati kangko? Tinalingo moko boy intakah mo hilan ba-mon kapyol ye aanak ko.

²⁷ Taket ta tinalingo moko boy inumalih kan ahe nagpatanid kangko? In-atel katawo dayi a main hayaghagan, kantaan boy tigtigan nin kahingkahing boy gitada.

²⁸ Ahe mo koyna met pinalubohan a maumaan ko hilay aanak boy aapo ko bayo hilan umalih. Kamotawan ye dinyag mo.

²⁹ Malyadi katan pahakitan, noba ahe ko diya-gen yain. Ta nadeplem hinabi na kangkon Apo Namalyadi nan bapa mo a ahe kata ampantaan.

³⁰ Tanda kon makauli-uli kayna. Noba taket ta tinakaw mo hila po ye kakalintataon andiohen ko?”

³¹ Nakibat yay Jacob kanan Laban, “Nalimo ko, ta nabaan kon piliten mo hilan kowen ye aanak mon babayi.

³² Noba no makit mo yay kakalintatao mo ha agya ayaman kammi, pateyen ya. Hilay papaltido tan anti ihti ye manihtigo. Bilewen mo no main kan makit a konin mo, ket kowen mo.” Ahe na tanda Jacob a hiyay Raquel met manayti ye nangwa nin kakalintataon andiohen nan Laban.

³³ Tinapol nan Laban ye kakalintataon andiohen na ha hongab nan Jacob boy hongab nan Lea dayon hongab lan luway iipoh a babayi, noba homain yan nakitan. Pangayadi, nilumoob ya met ha hongab nan Raquel,

³⁴ noba naitayo naynan Raquel ye kakalintatao ha kubot a pangapay ha kamilyo, ket iniknoan naya. Pinakatapol na yan manged Laban ha hongab, noba homain yan nakitan.

³⁵ Hinabi nan Raquel kanan bapa na, “Tatang, adi ka dayi mapoot kangko no ahe ako makaideng ha adapan mo, ulita andayaen ako.” Pahulong yan nanapol ye Laban, noba ahe naya nakitan ye kakalintatao na.

³⁶ Magaynan lumtohy ye pagaw nan Jacob uli ha tubat a poot na. Tinepet na yay Laban, “Hinya nayi ye kahalanan ko? Nakadyag ako nayi nin maloke kamo? Taket ta kinamat moko?

³⁷ No main ka man nakitan a konin yo ha ayaman kammi, ipakit moyna ha adapan lan papaltido ko boy papaltido mo ket hilaynay baala a manuhga kanta!

³⁸ 20 a taon kitawon napaylamo. Ket kanany-atew a panaon, agya nakanoman ket homain nakwaan kanlan tutupa boy kakambing mo. Ket agya maghay tupan bolog ha kawan mo, homain akon kinna.

³⁹ No main tupa a pinatey nin ayop tawon, ket ahe koyna an-ipakit kamo no aliwan anhagiliyan ko yan tampol. Pinilit mon pinabayadan kangko ye hinyaman a natakaw ha madeblem man o mangaamot.

⁴⁰ Wanae ye kahahaad ko. Nabuyot a panaon a tineeh koy tubat a amot ha mangaamot boy layep ha madeblem. Lanang kulang ye pangatuloy ko.

⁴¹ Yain ye nadihaan ko ha loob nin 20 a taon a pangumonin ko kanyo. 14 a taon akon hinumoyo

kamo, uli kanlan luway aanak mon babayi boy hilatin aayop a in-upa mo kangko ket 6 a taon ko hilan hinuyoan kamo. Noba hiyay dinyag mo kangko, mapo a ukdo mon inuman ye huhton iupa mo kangko.

⁴² Noba nilamoan na kon Apo Namalyadi a Namalyadi nan bapa ko, a Namalyadi nan Abraham a anggalangen nan Isaac. No aliwa dayin wanabay, homain hapo a intaboy mo kon homain hinyaman a kaget. Noba nakit nan Apo Namalyadi ye kaidapan a nadihaan ko boy hiyay pag-idap ko ha pag-obda. Kaya-bay nadeblem hinaad na kan Apo Namalyadi.”

Hiyay Kahundoan lan Jacob boy Laban

⁴³ Hinabi nan Laban kanan Jacob, “Hilayain a babayi, aanak ko. Hilayain a aanak, aapo ko. Hilayain a kakawan, kakawan ko. Hilayain kaganaan ket kangko. Noba hinya po ye madyag ko haanin?

⁴⁴ Kaya-bay mamanged po, manyag kita tana nin kahundoan. Mangipaideng kitawon dapah bilang panghiipan ha kahundoan ta.”

⁴⁵ Kaya-bay nanapol yay Jacob nin mayadet a dapah, ket impaideng na bilang panghiipan.

⁴⁶ Hinabi nan Jacob kanlan papaltido na, “Manipon kawon dadapah.” Kaya-bay nanipon hilan dadapah ye papaltido nan Jacob boy imbonton la. Ket ihtew hila nangan Jacob, Laban boy papaltido la ha haley nin imbonton a dadapah.

⁴⁷ Ket hilatin imbonton a dadapah, hinabtan na yan Laban nin Jegar Sahaduta* noba hiyay Jacob, hinabtan naya met nin Galeed.†

⁴⁸ Hinabi nan Laban, "Hilatin imbonton a dapah ye panghihipan kanta nin kahundoan ta kananyatin mangaamot." Kaya-bay hinabtan na yan Galeed.

⁴⁹ Anhabtan ya met nin Mizpa yatew a lugal ulita hinabi nan Laban, "Legan ampaykataang kita, bantayan na kitawo dayin Apo Dioh.

⁵⁰ No pahakitan mo hilay aanak ko, o mangahawa ka po nin kanayon, pakaihipen mo a agya homain taon ampakakit, hiyay Apo Dioh ye māmapteg nin kahundoan ta."

⁵¹ Hinabi na po Laban kanan Jacob, "Anti ya ha pietan ta ye nabonton a dadapah boy anti ya met ye impaideng a dapah.

⁵² Hilayatin imbonton a dadapah boy yatin dapah a impaideng ye panghihipan. Hilayati ye dōn nin lugal ta ta-omen ahe kita mapayloob.

⁵³ Hiyay Apo Namalyadi nan Abraham, hiyay Apo Namalyadi nan Nahor boy hiyay Apo Namalyadi nan bapa la a hiyay Tera ye manuhga dayi kanta."

Ket nanumpa yay Jacob ha ngalan nan Apo Namalyadi a anggalangen nan bapa na a hiyay Isaac.

⁵⁴ Hiyay Jacob, namatey yan ayop bilang hagpa kanan Apo Namalyadi ihtew ha mamapantay.

* **31:47** *Jegar Sahaduta* hiyay labay habiyen ha Aramaic ket "Bonton a Panghihipan." † **31:47** *Galeed* hiyay labay habiyen ha Hebreo ket, "Bonton a Panghihipan."

Pangayadi lan nangan Laban boy papaltido la, ket ihtew hilayna met nikahumda.

⁵⁵ Kabekahan, ha mahanib-hanib po, nimata yaynay Laban, ket inumaan na hila in-inged ye aanak na boy aapo na, ket nagtige yaynan pauli ha baey na.

32

Naghadya yay Jacob ha Payngikit kanan Esau

¹ Legan ampaggpahulong hilan Jacob ha pangu-modang la, ket hinagana hilan aanghil nan Apo Namalyadi.

² Pamakakit nan Jacob kanla, hinabi na, “Yati ye pondowan lan huhundaloh nan Apo Namalyadi.” Kaya-bay pinangalanan na yan Mahanaim* yatew a lugal.

³ Hiyay Jacob, nangitubol yan nangaanon tatao na a makew kanan katongno na a Esau ha lugal a Seir a hakop nin Edom.

⁴ Wanae ye impahabi na kanlan tatao na, “Kaka, hiko yay Jacob a ali mo, ampagmakaaypa a māghilbi mo. Nabuyot akon kinumonin kanan ama tan Laban. Ket haanin akon bengat muli.

⁵ Malabong hilay babaka ko, aahno, tuta, kakambing, boy lalaki boy babayin iipoh. Haanin, impauna kon impabalita kamo, kaka ko, ta-omen mo koyna tanggapen.”

⁶ Ha pag-udong lan intubol nan Jacob, hinabi la, “Niabot kayina kanan katongno mo a Esau.

* 32:2 Mahanaim hiyay labay habiyen ket luway pondowan.

Ket haanin, anti yayna ha dān palakew ihti a managana kamo, kalamo nay 400 a lalaki.”

⁷ Nalimowan yan tubat ye Jacob boy nahindak ya. Kaya-bay pinayluwa na hilan pangkat ye tatao na dayon tutupa, babaka, kakambing boy kakamilyo na.

⁸ Ta an-ihipen na, “No dawohongen na yan Esau ye maghay pangkat, ket makatakah ye maghay pangkat.”

⁹ Ket nakigwang yay Jacob, “Apo Namalyadi nan aking kon Abraham a Apo Namalyadi na met bapa kon Isaac, hinabi mo a mag-udong akoyna ha lugal lan tutoa ko boy papaltido ko, boy inged moko.

¹⁰ Aliwa kon katanggap-tanggap ha kaganaan a kangedan boy kapatayaan mo kangko a ipoh mo. Ha nilumipay ako ha kabatowan Jordan, ket homain akon kaget no aliwan teken bengat. Noba haanin, ha pag-udong koyna, ket luwaynay pangkat ko.

¹¹ An-ipakigwang ko a iligtah moko dayi kanan katongno kon Esau. Ta angkalimo ko a maka dawohongen na kon pateyen dayon hilay aahawa ko boy aanak ko.

¹² Impangako mo po kangko Apo a pawa manganged ye diyagen mo kangko. Hinabi mo po a palabongen mo ye lalahi ko a omen ha kalabong nin langhi ha ambay dagat a ahe makwan bilangen.”

¹³ Kananyatew a madeblem, ihtew yan natuloy ye Jacob. Kabekahan, namili ya nin aayop a idigalo na kanan Esau a katongno na.

¹⁴ Namili ya nin 200 a babayin kambing boy 20 a bolog a kambing, 200 a babayin tupa boy 20 a bolog a tupa,

¹⁵ 30 a ampamahuhon kamilyo dayon ooybon la, 40 a babayin baka boy 10 a bolog a baka boy 20 a babayin ahno boy 10 a lalakin ahno.

¹⁶ Ket impabaala na kanlan iipoh na ye balang pangkat nin aayop. Hinabi na kanla, “Mauna kawo kangko boy maytaang-taang ye balang pangkat.”

¹⁷ Hinabi nan Jacob ha naunan ipoh, “No mahagana mo yay katongno ko a Esau, ket tepeten naka, ‘Ayay nag-ipoh kanyo? Way-ihtew kawo makew? Ayay nagkonin kanlan hilatin aayop a an-ibalunbon mo?’

¹⁸ habiyen mo, ‘Konin nan ipoh mo a hiyay Jacob. Impaatel na hilayati a idigalo na kamo a kaka na. Ket anti ya ha huyot mi.’ ”

¹⁹ Wanabay met ye hinabi na ha ikalwa, ikatlo boy kanlan kaganaan a ipoh a ampingibalonbon ha kawan.

²⁰ Hinabi na po kanla, “Adi yo anliwaan a habiyen a anti yay Jacob a ipoh mo, a angkahuyot a anhumumbong kammi.” Ta an-hipen nan Jacob a no makit nan Esau ye idigalo na kana, ket tanggapen na yayna.

Nilabanan na yan Jacob ye Apo Dioh

²¹ Kaya-bay hiyay Jacob, impauna nay idigalo na, noba kananyatew a madeblem, nagbantak ya ha pondowan la.

²² Kananyatew met ateed a madeblem, nimata yay Jacob, ket inlipay na hila ha kabatowan

Jabok ye luway aahawa na, luway iipoh a babayi boy hilay labinmaghay aanak na.

²³ Pangayadi, impalipay na met kanlan iipoh na ye kaganaan a babandi na.

²⁴ Kaya-bay bubukod naynan bengat. Haanin, nilumateng ye maghay laki kanan Jacob, ket naydakep hila anggan ha anhumda ana.

²⁵ Ha natanam nan laki a ahe naya mahambot ye Jacob, kinimpaan nay pipilpoan nin balakang nan Jacob, ket nabloan ya.

²⁶ Hinabi nan laki, "Ibol-ihan mo koyna ta anhumda yayna!"

"Ahe kata ibol-ihan anggan ahe moko inged," wanan Jacob.

²⁷ Tinepet na yan laki, "Hinyay ngalan mo?"

"Jacob," wana.

²⁸ Hinabi nan laki kana, "Paibat haanin, aliwaynan Jacob ye ngalan mo, no aliwan Israel ana. Ta nakilaban ka kanan Apo Namalyadi boy kanlan tatao, ket nanambot ka."

²⁹ "Habiye mo man kangko ye ngalan mo," wanan Jacob.

"Taket ta labay mon matandaan ye ngalan ko?" wana met nin laki. Pangayadi, in-inged na yay Jacob ihtew.

³⁰ Ket hiyay Jacob, pinangalanan na yan Peniel yatew a lugal boy hinabi na, "Nakit ko yay lupa nan Apo Namalyadi, noba ahe ako natey."

³¹ Anhumila yaynay mangaamot ha inumalih yay Jacob ha Peniel, ket ampagpilay-pilay yan angkumodang, ta nabloan yan balakang.

³² Yabay-in ye hangkan no taket ta angga haanin, ket ahe la angkena nin Israelita ye

taked nin pilpoan balakang nin ayop, ulita hiyay taked nin pipilpoan nin balakang nan Jacob ye kinimpaan nin laki.

33

Hiyay Payngikit lan Jacob boy Esau

¹ Tinumangal yay Jacob, ket nakit na a anlumatang yaynay Esau kalamo na hilay 400 a tatao na. Kaya-bay pinayngilbo na hilan impalakew ye aanak na kanlan iindo la. Hiyay Lea, kalamo nay aanak na. Hiyay Raquel, kalamo na met ye aanak na. Ket hilay luway iipoh la, kalamo la hila met ye aanak la.

² Ha pangumodang la, pinauna na hilay luway ipoh a babayi boy aanak la, anhumumbong yay Lea boy aanak na, ket ha huyotan, hiyay Raquel boy hiyay Jose a anak na.

³ Nuna yay Jacob kanlan kaganaan. Ket ha anhumaley yayna kanan katongno na, nikapito yan ukdon nilumukob ha luta.

⁴ Noba nayew yan nanagana kanan Jacob ye Esau, tinakeh boy inumaan naya. Ket tinumangih hilan mikatongno.

⁵ Ha nakit na hilan Esau ye babayi boy aanak, tinepet na yay Jacob, “Aya hilayatin kalamo mo?”

“Yabay-in hilaynay aanak a in-ibay nan Apo Namalyadi kangko, kaka,” wanan Jacob.

⁶ Hinumaley hilay babayin ipoh kalamo la hilay aanak la, ket nilumukob hila ha adapan nan Esau.

⁷ Wanabay met ye dinyag nan Lea boy hilay aanak na, pangayadi hiyay Raquel boy Jose met. Nilumukob hilan kaganaan kanan Esau.

⁸ “Hinyay labay habiyen nin kakawan a nahagana ko?” wanan Esau.

“Hilayatew ket idigalo ko kamo ta-omen moko tanggapan, kaka,” wanan Jacob.

⁹ Noba hinabi nan Esau, “Katongno ko, malabong anay babandi ko. Kammoy nan bengat hilayain.”

¹⁰ Noba hinabi nan Jacob, “Hige na kaka, no peteg a tinanggap mo koyna, tanggapan moynay digalo ko kamo. Ta ha pamakakit ko ha lupa mo boy ha tinanggap moko, ket ba-mon nakit koy lupa nan Apo Namalyadi!

¹¹ Kaya-bay tanggapan moynay digalo ko kamo ulita in-inged na kon Apo Namalyadi boy antina kangko ye kaganaan a matapul ko.” Piaamlogan na yan Jacob ye Esau anggan ha tinanggap nay digalo na kana.

¹² Hinabi nan Esau, “Tawoyna! Magpahulong kitawoyna, ket hiko ye mauna ha pangumodang.”

¹³ Noba hinabi nan Jacob kanan Esau, “Tanda moyna met, Kaka, a makapey hilan kumodang ye aanak. Boy katapulan ko hila met hayhayen ye tutupa boy babaka a nangoybon. No gagahen hilan ibalunbon ha agya maghay mangaamot bengat, ket maka no matey hilan kaganaan.

¹⁴ Kaka, mamanged po no muna kayna. Ket ino-ino kayin manumbong kamo ha mababa lan aanak boy aayop. Kaka, ihtew kitawo tana mayngikit ha Seir.”

¹⁵ “No wanabay awod, palamoan katawo kanlan tatao ko,” wanan Esau.

“Ahe ana katapulan, Kaka! Hiyay maalaga kangko ket tinanggap moko,” wana met Jacob.

¹⁶ Kananyatew met ateed a mangaamot, hiyay Esau ket nag-aligwat yaynan palakew ha Seir.

¹⁷ Noba hiyay Jacob, ket nakew ya ha Sucot. Ket ihtew na yan impaideng ye hongab na boy nanyag ya nin kukulongan nin aayop na. Kaya-bay nahabtan yan Sucot* yatew a lugal.

¹⁸ Paibat ha Sucot, hiyay Jacob boy pamilya na, ket niabot hila ha banwa nin Shekem a hakop nin Canaan. Ket ihtew hilan nagpondo ha haley nin banwa. Ha kabuyotan nin panaon, nakaudong yayna ha Canaan pangayadi nin pangumonin na nin nabuyot a panaon ha Padan Aram.

¹⁹ Hiyay luta a nangipaidengan nan hongab na, ket hinaliw na yan Jacob kanan anak nan Hamor a bapa nan Shekem ha alaga nin 100 a mital.

²⁰ Nangipaideng ya ihtew nin pangihagpaan nin ihagpa kanan Apo Namalyadi, ket pinangalanan na nin El Elohe Israel.†

34

Nilalay na yan Shekem ye Dina

¹ Ha maghay mangaamot, hiyay Dina a bala-tang lan Lea boy Jacob, ket kinewahan na hilay nangaanon babayi a angkumonin ha Canaan.

* **33:17** Ha Hebreo, hiyay Sucot ket hongab. † **33:20** *El Elohe Israel*hiyay labay habiyen, “Hiyay Apo Namalyadi ket Apo Namalyadi nin Israel.”

² Nakit na yan Shekem ye Dina, ket pinilit na yan nilalay. Hiyay Shekem ket anak na yan Hamor a maghan Hivo. Hiyay Hamor ket mānguna ya nin yatin lugal.

³ Kinaibegan na yan Shekem ye Dina. Ket ampakaadoen na yay Dina boy anliwaliwaen naya.

⁴ Hinabi nan Shekem kanan bapa na a Hamor, “Kowen mo yain a balatang ta-omen koya mapag-ahawa.”

⁵ Natandaan nan Jacob ye pandamog nan Shekem kanan Dina a anak na, noba ahe ya po tinumnoy ye Jacob ulita anti hila po ye aanak na a lalaki ha bangkag a ampagpahtol nin aayop la.

⁶ Nakew yay Hamor a bapa nan Shekem kanan Jacob ta-omen naya katongtongen a labay nan Shekem a mapag-ahawa na yay Dina.

⁷ Ha nabalitaan lan aanak nan Jacob ye nalyadi, nuli hilan tampol. Angkapoot hilan tubat kanan Shekem uli ha maloke a dinyag na kanan Dina. Magha yan panumhak ha lahi nan Jacob.

⁸ Noba hinabi nan Hamor kanla, “An-adoen na yan tubat Shekem ye Dina. Kaya-bay an-ipakiiingalo koya kanyo a palubohan yo yayna a mapag-ahawa na yan anak ko.

⁹ Boy manged met no palubohan tawoynan mapag-ahawa lan babayontao mi ye babalatang yo. Wanabay met kanyo. Malyadin mapag-ahawa nin babayontao yo ye babalatang mi.

¹⁰ Malyadi kawoynan kumonin ihti kammi. Malyadi kawon mamili nin kunaan yo ha agya

way-ihtew a labay yo. Malyadi kawon magpanapolan boy malyadi kawon manaliw nin luta.”

¹¹ Haanin, hinabi na met Shekem kanlan mitatalabapa, “No tanggapen yoy an-ipakikwa ko, ibyay ko lano kanyo ye hinyaman a awoken yo kangko.

¹² Habiye yo agya hinyaman a ihambong boy idigalo ko kanyo, ket ibyay ko, dapot tana mapag-ahawa ko yay Dina.”

¹³ Uli ha pandamog nan Shekem kanan Dina, hilay lalakin aanak nan Jacob, makapitoglabo ye hebat la kanlan mitabapa a Shekem boy Hamor.

¹⁴ Hinabi la, “Agmi ipaluboh a makapag-ahawa yay Dina nin aliwan tuli, ta kamading-eyan kammi no aliwan tuli ye mapag-ahawa nin babalatang mi.

¹⁵ Ipaluboh min bengat no hika boy hilay kaganaan a lalaki ihti kanyo, ket patuli a omen kammin natuli.

¹⁶ No magpatuli kawo, malyadi kawoynan mangahawa kanlan babalatang mi boy malyadi kayi met mangahawa kanlan babalatang yo. Ket kumonin kayina ihti kanyo, ket mapaymamagha kitawoyna.

¹⁷ Noba no ahe yo labay, umalih kayiyna ihtin lugal boy kowen mi yay katongno min Dina.”

¹⁸ Nakit lan Hamor boy Shekem a ba-mon manged yay hinabi lan aanak nan Jacob.

¹⁹ Ket ulita an-adoen na yan tubat Shekem ye Dina, tampol yaynan nuli ta-omen na diyagen ye hinabi lan aanak nan Jacob. Hiyay Shekem ket

ampakadangalen la yan tubat nin pamilya nan Hamor.

²⁰ Kaya-bay hiyay Hamor boy Shekem, ket nakew hila ha dapit ilwangan nin banwa ta-omen na hila katongtongen ye lalakin kabanwa la.

²¹ Hinabi la, “Hilatin tatao, manged hilan makigayyem kantawo. Palubohan tawo hilan kumonin ihti boy magpanapolan. Maway ya met yatin lugal tawo. Malyadi tawo hilan mapag-ahawa ye babalatang la. Ket malyadi la met mapag-ahawa ye babalatang tawo.

²² Noba mapalyadi bengat a kumonin hila ihti ta-omen kitawoyna maymamaghan banwa dapot tana kaganaan a lalaki kantawo ket patuli met a omen kanla a natuli.

²³ Ket no ihti hilaynan kumonin, kaganaan a aayop boy babandi la, ket mapagkonin tawo hilayna met. Kaya-bay humbongen tawoyna ingat ye labay la ta-omen ihti hilayna kumonin.”

²⁴ Inawo lan kaganaan a lalaki ha banwa ye hinabi nan Hamor boy Shekem. Ket nagpatuli hilan kaganaan.

²⁵ Pangalabah nin tatloy mangaamot, legan mailab po ye tuli lan lalaki, hilay luwa kanlan anak nan Jacob a hiyay Simeon boy Levi a kakatongno nan Dina, kingwa lay etak la. Ket nilumoob hila ha banwa a ahe la tanda nin tatao ihtew ye tiki la, ket pinatey la hilay kaganaan a lalaki ihtew.

²⁶ Pinatey la hila met ye mitabapa a Hamor boy Shekem. Pangayadi, kingwa la yaynay Dina ha baey nan Shekem, ket inumalih hilayna ha banwa.

²⁷ Hilay kanayon a aanak nan Jacob a laki, ket nilumob hila ha banwa, ket hinamham lay mangaalaga a babandi lan tataon nangamatey ihtew. Dinyag la yati bilang pangibae nin pandamog nan Shekem kanan Dina a katongno la.

²⁸ Hinamham lay kaganaan a tutupa, kakambing, babaka, aahno boy kaganaan a babandi ha banwa boy ha bangkag.

²⁹ Hinamham lay kaganaan a kabandiyan, boy kinapyol la hilay babayi boy aanak. Hinamham lay kaganaan a anti ha loob nin babaey.

³⁰ Haanin, hinabi nan Jacob kanan Simeon boy Levi, “Binyan yo kon mayadet a kagulowan. Ket haanin, pag-inakitan la kitawoynan Cananeo boy hilay Perezeo a angkumonin ihti. No maymagmaha hila mandawohong kantawo, ket matey kitawon kaganaan ta nangaano kitawon bengat.”

³¹ Noba hinabi lan Simeon boy Levi, “Paolayan mina nayi a ituwad na yan Shekem kanlan babayin babayadan ye katongno mi?”

35

Nag-udong yay Jacob ha Betel

¹ Hinabi nan Apo Namalyadi kanan Jacob, “Mag-aligwat ka, ta makew ka ha Betel. Ket kumonin ka ihtew. Manyag ka ihtew nin pangihagpaan nin ihagpa mo kangko a Apo Namalyadi a napakit kamo ha panumakah mo kanan Esau a katongno mo.”

² Kaya-bay hinabi nan Jacob kanlan pamilya na boy ha kaganaan a lamo na, “Itapon yoy

kalintatao lan dadayohan a anti kanyo, linihan yoy lalaman yo boy maghagili kawon malinih a bado.

³ Pangayadi, makew kitawoyna ha Betel. Manyag ako ihtew nin pangihagpaan nin ihagpa kanan Apo Namalyadi a nanaglap kangko ha angkaidapan ako boy lanang na kon anlamoan ha agya way-ihtew man a lakwen ko.”

⁴ Kaya-bay in-ibay la kanan Jacob ye kaganaan a kalintatao lan dadayohan boy titingga la. Ket kaganaan hilayatew, ingkali na yan Jacob ha talig nin poon kayon terebinto ha haley nin Shekem.

⁵ Ket ha umalih hilayna ihtew, pinalimo na hilan Apo Namalyadi ye tatao ha kaganaan a babanwa ha palibot nin yatew a lugal. Kaya-bay homain nangamat kanlan Jacob ha pangumalih la.

⁶ Niabot hilan Jacob boy kalalamoan na ha Luz a anhabtan met Betel, ha lugal a Canaan.

⁷ Ket ihtew ya nanyag ye Jacob nin pangihagpaan. Ket hinabtan na yan El Betel yatew a lugal, ulita ihtew yan napakit ye Apo Namalyadi kana ha antakahan na yay Esau a katongno na.

⁸ Kananyatew a panaon, natey yay Debora a mǎngalingay nan Rebeka. Ket in-ilbeng lay bangkay na ha hilog nin poon kayon terebinto ha haley nin Betel. Ket yatew a lugal, hinabtan yan Allon Bacut.*

⁹ Ha nag-udong yaynay Jacob ibat ha Padan Aram, napakit yan uman kana ye Apo Namalyadi

* 35:8 *Allon Bacut* hiyay labay habiyen ket kayon tinangihan.

boy in-inged naya,

¹⁰ a wana, “Jacob ye ngalan mo, noba paibat haanin aliwaynan Jacob ye ngalan mo, no aliwan Israel.” Kaya-bay hiyay Jacob, pinangalanan na yan Israel.

¹¹ Hinabi na po Apo Namalyadi kana, “Hikoy Apo Namalyadi a Makapalyadiyan. Magkamain kan malabong a aanak boy hika lano ye bapa nin maghay lahi a pangibatan nin malabong a lalahi boy mag-ilyadi hilan popoon ye kanayon kanlan lalahi mo.

¹² Hiyay lugal a in-ibyay ko kanan Abraham boy kanan Isaac, ket ibyay ko met kamo boy kanlan lalahi mo.”

¹³ Pangayadi, inumalih yaynay Apo Namalyadi ha lugal no way-ih tew naya napagkatongtong ye Jacob.

¹⁴ Nangipaideng yay Jacob nin dapah a pangihipan ha lugal a napagkatongtong na yay Apo Namalyadi. Boy tiniihan na yan alak boy ladak ye dapah bilang hagpa kanan Apo Namalyadi.

¹⁵ Pinangalanan na yan Betel yatew a lugal no way-ih tew naya napagkatongtong ye Apo Namalyadi.

Hiyay pagkamatey nan Raquel

¹⁶ Pangayadi, inumalih hilaynan Jacob ha Betel. Mataang hila po ha Efrata, natanam nan Raquel a anlamlaman yayna boy angkaidapan ya.

¹⁷ Ha tubat anay panlamlam na, hinabi nan māngilot na, “Adi ka angkalimo, ta laki yayna man ye ianak mo.”

¹⁸ Ha angkakamatey yayna, bayo yan naboy-toan nin angeh, ket pinangalanan na yan “Ben Oni” ye ongi na. Noba Benjamin ye impangalan nan Jacob.

¹⁹ Natey yay Raquel, ket in-ilbeng laya ha gilid nin dān palakew ha Efrata a anhabtan met Betlehem haanin.

²⁰ Nangipaideng yay Jacob nin dapah a pangihipan ha nakailbengan nan Raquel. Ket angga haanin, anti ya po ye pangihipan.

²¹ Nagpahulong yay Israel ha pangumodang na, ket ihtew na yan impaideng ye hongab na ha kagmang nin Migdal Eder.[†]

²² Legan anti hilan angkumonin ihtew a lugal, hiyay Reuben, ket nilalay na yay Bilha a magha kanlan ipoh a ahawa nan bapa na a hiyay Israel. Ket natandaan nan Israel yatew.

Hilayati ye 12 lalakin aanak nan Jacob.

²³ Hilay aanak na kanan Lea ket hiyay Reuben a punganay, Simeon, Levi, Juda, Isacar, boy Zebulun.

²⁴ Hilay aanak na kanan Raquel ket hiyay Jose boy Benjamin.

²⁵ Hilay aanak na kanan Bilha a ipoh nan Raquel ket hiyay Dan boy Naftali.

²⁶ Hilay aanak na kanan Zilpa a ipoh nan Lea ket hiyay Gad boy Asher.

Hilan kaganaan ket naianak hila ha Padan Aram.

²⁷ Kinewahan na yan Jacob ye bapa na a hiyay Isaac ha Mamre, ha haley nin Kiriath Arba a

[†] **35:21** *Migdal Eder* hiyay labay habiyen ket baag a pagbantayan kawan tupa.

anhabtan Hebron haanin. Ihti ya met kinumonin ye Abraham boy Isaac hatew.

²⁸ Hiyay Isaac ket naabot nay 180 a taon.

²⁹ Natey yan kinatoa, ket napagkalamo na hilaynay nangaunan tutoa na a nangamatey ana. Hiyay Esau boy Jacob ye nangilbeng kana.

36

Hilay Lalahi nan Esau

¹ Hilayati ye lalahi nan Esau a anhabtan met nin Edom.

² Hilay taga Canaan a napag-ahawa nan Esau ket hiyay Ada a anak nan Elon a Heteo, hiyay Oholibama a anak nan Ana boy apo nan Zibeon a Hiveo,

³ hiyay Basemat a anak na met Ishmael boy katongno nan Nebayot.

⁴ Hiyay anak nan Esau kanan Ada ket hiyay Elifaz. Hiyay anak na kanan Basemat ket hiyay Reuel.

⁵ Ket hilay aanak nan Esau kanan Oholibama ket hilan Jeush, Jalam boy Kora. Hilan kaganaan lahi nan Esau ket nianak ha Canaan.

⁶ Hiyay Esau, ket inlakew na hilay aahawa na, aanak na, kaganaan a kabaey na, aayop na boy kaganaan babandin natipon na ha Canaan, ket nakew yan kinumonin ha mataang a lugal kanan katongno na.

⁷ Uli ha kalabong nin babandi boy aayop la, ahe hilayna mihadang ha maghay lugal.

⁸ Kaya-bay nakew yan kinumonin ye Esau ha nagmamapantay nin Seir. Hiyay Esau ket anhabtan met Edom.

⁹ Hilayati ye aanak nan Esau a pinangibatan lan Edomita ha nagmamapantay nin Seir;

¹⁰ hiyay Elifaz a anak nan Esau kanan Ada boy hiyay Reuel a anak na kanan Basemat.

¹¹ Hilay aanak na met nin Elifaz ket hilan Teman, Omar, Zefo, Gatam boy Kenaz.

¹² Ket hiyay anak nan Elifaz kanan Timna a ipoh a ahawa na ket hiyay Amalek. Hilayain ye aapo nan Esau kanan Ada.

¹³ Hilayati met ye aapo nan Esau kanan Reuel a anak na kanan Basemat ket hilan Nahat, Zera, Shama boy Miza.

¹⁴ Hilay aanak nan Esau kanan Oholibama a anak nan Ana boy aapo nan Zibeon ket hilan Jeush, Jalam boy Kora.

¹⁵ Hilayati ye mānguna ha lalahi nan Esau. Hilay lalahi nan punganay nan Esau a hiyay Elifaz ket hilan Teman, Omar, Zefo, Kenaz,

¹⁶ Kora, Gatam boy Amalek. Hilabay ye aanak nan Elifaz ha Edom boy aapo nan Ada a ahawa nan Esau.

¹⁷ Hilay mānguna ha lugal a Edom a aanak nan Reuel ket hilan Nahat, Zera, Shama, boy Miza. Hilabay ye aapo nan Esau kanan Basemat.

¹⁸ Hilay mānguna kanlan anak nan Esau kanan Oholibama a anak nan Ana ket hilan Jeush, Jalam boy Kora.

¹⁹ Hilayain ye lalahi nan Esau a namoon ha Edom.

²⁰ Hilayati ye aanak nan Seir a Horeo a unan kinumonin ha Edom, hilan Lotan, Shobal, Zibeon, Ana,

²¹ Dishon, Ezer boy Dishan. Hilabay ye aanak nan Seir a mānguna kanlan Horeo ha Edom.

²² Hilay lalakin aanak nan Lotan ket hilan Hori boy Heman. Ket hiyay Timna ye babayin katongno nan Lotan.

²³ Hilayati met ye lalakin aanak nan Shobal, hilan Alvan, Manahat, Ebal, Shefo boy Onam.

²⁴ Hilay lalakin aanak nan Zibeon ket hilan Aya boy Ana. (Hiyay Ana ye nakatuklah nin maamot a hubol ha wangwang legan an-ipahtol na hilay aahno nan bapa na.)

²⁵ Hilay luway aanak nan Ana, ket hiyay Dishon boy hiyay babayin nagngalan Oholibama.

²⁶ Hilay lalakin aanak nan Dishon ket hilan Hemdan, Eshban, Itran boy Keran.

²⁷ Hilay lalakin aanak nan Ezer ket hilan Bilhan, Zaavan boy Akan.

²⁸ Hilay lalakin aanak na met Dishan ket hilan Uz boy Aran.

²⁹⁻³⁰ Hilayain ye mānguna a ibat ha lalahi lan Horeo, ket hiyay Lotan, Shobal, Zibeon, Ana, Dishon, Ezer boy Dishan ha lugal a Seir.

³¹ Hilayati ye nag-ilyadin poon ha Edom bayo hilan nagkamain nin poon ye Israelita.

³² Hiyay Bela a anak nan Beor ye namoon ha banwa nin Dinhaba ha Edom.

³³ Pangamatey nan Bela, hiyay Jobab a anak nan Zera a taga Bozra ye nanagili kana a namoon.

³⁴ Pangamatey nan Jobab, hiyay Husham a taga Teman ye nanagili kana a namoon.

³⁵ Pangamatey nan Husham, hiyay Hadad a taga Avit a anak nan Bedad ye nanagili kana a namoon. Hiyay Hadad ye nanambot kanlan Midianita ha lugal a Moab.

³⁶ Pangamatey nan Hadad, hiyay Samla a taga Masreka ye nanagili kana a namoon.

³⁷ Pangamatey nan Samla, hiyay Saul a taga Rehobot ha ambay kabatowan ye nanagili kana a namoon.

³⁸ Ket ha pangamatey nan Saul, hiyay Baal Hanan a anak nan Acbor ye nanagili kana a namoon.

³⁹ Pangamatey nan Baal Hanan a anak nan Acbor, hiyay Hadad a taga Pau ye nanagili kana a namoon. Hiyay ahawa nan Hadad ket hiyay Mehetabel a anak nan Matred boy apo nan Mezahab.

⁴⁰ Hilayati ye lalahi nan Esau a nag-ilyadin mānguna nin lahi boy ha banwa a pinangalanan nin ngalan la, Timna, Alva, Jetet,

⁴¹ Oholibama, Elah, Pinon,

⁴² Kenaz, Teman, Mibzar,

⁴³ Magdiel boy Iram. Hilayain ye mānguna ha lalahi nin Edom ha balang lugal la. Hiyay Esau ye pinangibatan nin lalahi lan Edomita.

37

Hiyay Jose boy hilay Kakatongno na

¹ Kinumonin yay Jacob ha Canaan a lugal a kinunaan nan bapa na hatew.

² Yati ye panongtongen nin tungkol ha pamilya nan Jacob.

Ha 17 nay taon nan Jose, ampanayhay ya nin kawan nin tutupa nan bapa na, kalamo na hilay kakatongno na a hilay aanak lan Bilha boy Zilpa a aahawa nan bapa la. Tanda nan Jose ye mangaloke a andiyagen lan kakatongno na. Kaya-bay inhumbong na kanan bapa la.

³ Maiigit ye pangado nan Israel kanan Jose dinan kanlan kanayon a aanak na, ulita matoa yaynay Israel ha nianak yay Jose. Kaya-bay intayian na yan bado a matampa boy makadang.

⁴ Naimatonan lan kakatongno nan Jose a maiigit ye pangado nan bapa la kana. Kaya-bay kinaholog laya boy pinaghabiyen la yan mangahakit.

⁵ Ha maghay madeglem, nanaynep yay Jose. Ket ha intongtong na kanlan kakatongno na ye taynep na, lalo hilaynan nahulog kana.

⁶ Hinabi na kanla, "Pakaleng-en yoy taynep ko.

⁷ Legan anti kitawo ha bangkag a ampamalot nin tidigo, ket kapipikhaan nideng yay pinteh ko, ket pinalibotan ya nin pinteh yo boy nanal-imukod hila ha pinteh ko."

⁸ Haanin, hinabi lan kakatongno nan Jose kana, "Hiyay labay mon habiyen mag-ilyadi kan poon boy mamoon ka kammi?" Ket lalalo hilayna ingat nahulog kanan Jose uli ha tataynep na boy ha hinabi na.

⁹ Ha ahe nabuyot, nanaynep yayna man ye Jose, ket intongtong na kanlan kakatongno na, a wana, "Pakaleng-en yo po ye ikalwan taynep

ko. Nakit ko ye mangaamot, bowan boy labin maghan bibitoen a ampanalimukod kangko.”

¹⁰ Hinabi na met Jose ye taynep na kanan bapa na, ket kinapootan na yan bapa na boy hinabi na kana, “Hinyay labay mon habiyen ha taynep mo? Hikayi kanan indo mo boy kakatongno mo, ket manalimukod kamo?”

¹¹ Angkaibegan la yan tubat ye Jose nin kakatongno na, noba hiyay bapa na, ket ampakaihipen nan manged ye taynep nan Jose.

Hiyay Jose, Inlako layan Kakatongno

¹² Ha maghay mangaamot, nakew hilay kakatongno nan Jose ha Shekem ta-omen la ipahtol ye kawan nan bapa la.

¹³ Hinabi nan Israel kanan Jose, “Mag-aligwat ka, ta lakwen mo hilay kakatongno mo a anti ha Shekem a ampagahtol nin aayop.”

“Awo,” wanan Jose.

¹⁴ Hinabi na po bapa na, “Makew ka ihtew, ta bilewen mo no maawong ye kahahaad lan kakatongno mo boy hilay kawan. Pangayadi, mag-udong ka kangko ta-omen ko matandaan.” Kaya-bay intubol na yan bapa na ye Jose paibat ha alagoog nin Hebron palakew ha Shekem.

¹⁵ Ha pangukumodang nan Jose ha bangkag, nakit ya nin maghay laki, ket tinepet naya, “Hinyay antapolen mo?”

¹⁶ Hinabi nan Jose, “Antapolen ko hilay kakatongno ko. Tanda mo laweh, apo, no way-ihtew hilan ampagahtol?”

¹⁷ Hinabi nan laki, “Ahe hilayna ihti. Nange ko a makew hila kano ha Dotan.”

Kaya-bay nilakew na hilan Jose, ket nakit na hilan peteg ihtew ha Dotan ye kakatongno na.

¹⁸ Mataang ya po ye Jose, ket natamolaw la yaynan kakatongno na. Ket bayo ya miabot kanla, pinay-oopitan la yan pateyen.

¹⁹ Hinabi la ha magha boy magha, “Ah! Anti yaynay mapanaynep!

²⁰ Tawoyna! Pateyen tawo ya. Pangayadi, iampag tawo ya ha libon ye bangkay na. Habiyeen tawo lanon pinatey ya nin matubag a ayop. Bilewen tawo man no magkapeteg ye taynep na.”

²¹ Ha nange nan Reuben ye anhabiyeen la, ket pinaghehpetan na yan iligtah ye Jose. Hinabi na, “Ahe. Ahe tawo yan pateyen.

²² Adi yo yan pateyen. Iampag tawo yayna tana ha libon ha wangwang, noba adi tawo ya pahakitan.” Hinabi na yatew, ulita an-ihipen na yan iligtah lano ye Jose kanlan katongno la haka naya iudong kanan bapa la.

²³ Kaya-bay ha nilumateng yaynay Jose kanlan kakatongno na, linoh-ok la ye matampa boy makadang a bado na,

²⁴ ket in-ampag laya ha mamalan libon ye Jose.

²⁵ Ha nikno hila, ta mangan hilayna, ket main hilan natamolaw a maghay pangkat nin Ishmaelitan māgpanapolan a ibat ha Gilead. Hilay kakamilyo la ket main kakalgan didikado, tatambal boy pabango a an-ilakew la ha Egipto.

²⁶ Haanin, hinabi nan Juda kanlan kakatongno na, “Homain kitawon pakinabang no pateyen tawo yay katongno tawo boy itayo ye pagkamatey na.

²⁷ Mamanged po, ilako tawo yayna tana kanlan Ishmaelita. Adi tawo yan pahakitan, ta mamaghay puhel tawo.” Ket inawo la.

²⁸ Ha mahaley hilaynay Ishmaelitan māgpanapulan, in-awah la yay Jose, ket inlako laya ha alaga a luwampo a mital. Ket kinaget la yaynan Ishmaelita palakew ha Egipto.

²⁹ Ha nag-udong yay Reuben ha libon, ahe na yayna nakit ye Jose. Ket uli ha tubat a lele na, giniwak nay bado na.

³⁰ Nag-udong ya kanlan kakatongno na boy hinabi na, “Ahe yayna ha libon ye katongno tawo! Hinyay diyagen ko haanin?”

³¹ Haanin, nanapo hila nin kambing, ket kingwa lay bado nan Jose haka la yan intamhaw ha daya ye bado na.

³² Pangayadi, inlakew lan impakit kanan bapa la ye matampa boy makadang a bado nan Jose, ket hinabi la, “Nakit mi yatin bado. Bilewen moya man no yabayti ye bado nan anak mo.”

³³ Nabalayan na yan tampol Jacob ye matampa boy makadang a bado, a wana, “Awo, bado nan anak ko yain! Pinatey yan matubag a ayop ye anak ko! Homain hapo a pinaytbayitan yan matubag a ayop ye laman na.”

³⁴ Ket giniwak nan Jacob ye bado na boy nagbado ya nin pampaneh. Inandangan na yay Jose nin makadang a panaon.

³⁵ Niliwaliwa la yan kaganaan a aanak na, noba pahulong ateed ye pangandang na, a wana, “Paolayan yo koynan bengat! Ikamatey koy kalelean ko uli ha pagkamatey nan anak ko.” Ket tinangihan na yay Jose.

³⁶ Ha nilumateng hilaynay Ishmaelitan māgpanapolan ha Egipto, inlako la yay Jose kanan Potifar, magha yan kapitan lan māgbantay ha palahyo nan Faraon.

38

Tinalingo na yan Tamar ye Juda

¹ Kananyatew a panaon, hiyay Juda, nilak-wanan na hilay kakatongno na, ket nakew yan nakidagoh kanan Hira a maghan Adulamita.

² Ket ihtew na yan nakatatanda ye babayin anak nan Shua a Cananeo, ket pinag-ahawa naya.

³ Binumuktot yay babayi, ket nanganak yan laki. Ket hiyay Juda, pinangalanan na yan Er ye ongi.

⁴ Binumuktot yayna man, ket nanganak yan laki. Ket pinangalanan na yan Onan ye ongi.

⁵ Nanganak yayna man nin laki, ket pinangalanan na yan Shela. Hiyay Shela, ket nianak ya ha Kezib.

⁶ Hiyay Juda, pinili na yay Tamar a pag-ahawa nin punganay na a hiyay Er.

⁷ Noba nakit nan Apo Dioh a maloke ye andiyagen nan Er. Kaya-bay pinatey naya.

⁸ Haanin, hinabi nan Juda kanan Onan, “Katungkolan mo yan lalayan ye bawo nan katongno mo ta-omen ya magkamain nin lahi makauli kamo ye katongno mon natey.”

⁹ Noba tanda nan Onan a ahe ya maibilang a anak na ye ianak nan Tamar no mapabuktot naya. Kaya-bay tepe lalayan naya, an-ilwah nay

bini na ta-omen ya ahe magkaanak ye katongno na makauli kana.

¹⁰ Maloke ye andiyagen nan Onan ha pamilew Apo Dioh. Kaya-bay pinatey naya met.

¹¹ Haanin, hinabi nan Juda kanan manuyang na a Tamar, “Muli ka po ha baey nan bapa mo boy magteeh ka po a bawo angga ha magbayon-tao yay Shela a anak ko.” Hinabi nan Juda yatew uli ha limo na a maka matey ya met ye Shela a omen ha nalyadi kanlan kakatongno na. Kaya-bay nuli yay Tamar ha baey nan bapa na.

¹² Pangalabah nin anoy taon, natey yay anak nan Shua a ahawa nan Juda. Pangayadi nin paglele na, nakew ya kanlan ampangodog nin tutupa na ha Timna. Kalamo na yay gayyem na a hiyay Hira a Adulamita.

¹³ Main nangihabi kanan Tamar, “Hiyay ampo mo ket palakew yayna haanin ha Timna ta-omen na paodogan ye tutupa na.”

¹⁴ Pamakange nan Tamar, hinagiliyan nay hoot na a badon pambawo. Hinalimbengan nay lupa na, ket nakew yan nikno ha gilid ilwangan nin banwan Enaim a angkadan palakew ha Timna. Wanabay ye dinyag na, ulita nakit na a bayontao yaynay Shela, noba hiyay Juda, ahe naya po impaahawa kana.

¹⁵ Ha nakit na yan Juda ye Tamar, nabaan nan magha yan babayin babayadan, ulita nahalimbengan ye lupa na.

¹⁶ Ahe na nabalayan a hiyabay ye manuyang na. Hinaleyan naya boy hinabi na, “Kadi, ta maylalay kita.”

“Hinyay ibayad mo kangko no maylalay kita?”
wanan Tamar.

¹⁷ Hinabi nan Juda, “Paatelan kata nin maghay oybon kambing ha kawan ko.”

Hinabi nan babayi, “Malabay ako no biyan moko nin pangemgeman ta-omen ko mahigudo a paatelan moko nin maghay oybon kambing.”

¹⁸ Hinabi nan Juda, “Hinyay ibyay ko kamo a pangemgeman mo?”

Nakibat yay Tamar, “Ibyay mo kangkoy pāgmalka mo dayon gawot na boy hiyay teken mo.” Ket in-ibyay nan Juda ye hinabi nan babayi, ket naylalay hila. Ket napabuktot na yay Tamar.

¹⁹ Ha nuli yaynay Tamar ha baey na, inalih nay halimbeng nin lupa na, ket naghoot yan uman nin badon pambawo.

²⁰ Ha ahe nabuyot, intubol na yan Juda ye gayyem na a hiyay Hira a Adulamita a mangiatel nin oybon kambing ta-omen na ballawien ye ampangemgeman nan Tamar, noba ahe na yan nakitan ye Tamar.

²¹ Nanepet-tepet yay Hira kanlan lalakin angkumonin ha Enaim, “Way-ih tew yay babayin babayadan a nakaikno hatew ha gilid dān?”

Noba hinabi la, “Homain babayin babayadan ihti.”

²² Kaya-bay nag-udong yay Hira kanan Juda, ket hinabi na, “Agko ya nakitan boy hinabi la met lalakin angkumonin ihtew, ‘Homain babayin babayadan ihti.’ ”

²³ Hinabi nan Juda, “Paolayan ta yayna ingat a pagbandi nay babagay a in-ibyay ko kana. Maka kailiyan la kitawon bengat. Inlakew moyna

kana yatin oybon kambing, noba ahe moya met nakitan!”

²⁴ Pangalabah nin tatloy bowan, main nangi-habi kanan Juda, “Hiyay manuyang mon Tamar, ket nag-ilyadi yan babayin babayadan, ta mabuk-tot yayna.”

Kaya-bay hinabi nan Juda, “Ilakew yoya ha ilwah nin banwa, ta ulamen ya!”

²⁵ Legan an-ilakew la yan papalwah nin banwa, impahabi nan Tamar kanan ampo na, “Hiyay nagkonin kanlan hilati ye nakapabuktot kangko. Bilewen yo no ayay nagkonin kanlan hilatin pāgmalka dayon gawot na boy teken.”

²⁶ Nabalayan nan Juda a bandi na hilatew. Kaya-bay hinabi na, “Homain yan kahalanan. Hiko ye nagkahalanan, ta agko impaluboh a mapag-ahawa na yay Shela.” Ket ahe na yaynan nilalay uman ye Tamar.

²⁷ Ket ha kabowanan naynan Tamar, natan-daan na a kambal ye buktot na.

²⁸ Ket ha manganak yayna, nilumwah ye gamet nin magha, ket ginawotan nin māmaanak nin bekah a matibya ye takyay na, a wana, “Yati ye unan nilumwah.”

²⁹ Noba ingkotet nan ongi ye gamet na, ket nauna yan nilumwah ye kambal na. Ket hinabi nan māmaanak, “Nakiuna kan nilumwah.” Kaya-bay pinangalanan na yan Perez ye ongi.

³⁰ Pangayadi, nilumwah yayna met ye kakambal na a nagawotan nin bekah a matibya ye takyay na. Ket pinangalanan yan Zera.

39

Hiyay Jose boy hiyay Ahawa nan Potifar

¹ Ha inlakew la yan Ishmaelita ye Jose ha Egipto, ket hinaliw na yan Potifar a maghay Egipsio a kapitan lan māgbantay ha palahyo nan Faraon.

² Hiyay Apo Dioh ket lanang na yan anlamoan ye Jose. Kaya-bay manganged ye dadapat na. Angkumonin ya ha baey nin amo na a Egipsio a hiyay Potifar.

³ Naimatonan nan Potifar a anlamoan na yan Apo Dioh ye Jose boy an-inged naya ha kaganaan a dadapat na.

⁴ Naaliket yay Potifar kanan Jose. Kaya-bay dinyag na yan hadili nan kahaglap boy mamaala kanlan tataon kabaey na boy ha kaganaan a babandi na.

⁵ Paibat ha dinyag na yan Potifar a mamaala ye Jose kanlan kabaey na boy ha kaganaan a babandi na, ket in-inged nan Apo Dioh ye kaganaan a bandi nan Potifar ha baey boy ha bangkag na, uli kanan Jose.

⁶ Impataya nan Potifar ye kaganaan kanan Jose. Kaya-bay homain yaynan an-hipen a kanayon, powidan bengat ha pamili nin paman-gan na.

Hiyay Jose ket makhaw boy manged yan laki.

⁷ Ha ahe nabuyot, nalabayan na yan ahawa nan amo na ye Jose. Hinabi nan babayi kana, “Lalayen moko.”

⁸ Noba agna inawo Jose, a wana, “Ahe malyadi yain! Impataya na kangko ye kaganaan a konin

nan amo ko. Kaya-bay homain yan pakahindakan.

⁹ Boy homain anan umiigit kangko ihtin baey. Impataya na kangkoy kaganaan powidan bengat kamo, ta ahawa naka. Ahe ko malyadin diyagen yain, ta tubat yan maloke boy agko labay ye magkahalanan kanan Apo Namalyadi.”

¹⁰ Agya minangaamot na yan ampakitongtongan nin babayi ye Jose a lalayen naya, ket andeyan na yan teed boy anliklikan na yayna.

¹¹ Maghay mangaamot, hiyay Jose, hinumlep ya ha baey nan Potifar ta-omen na dapaten ye obda na. Kananyatew, homain kanayon a ipoh ha loob nin baey.

¹² Ginemgeman na yan babayi ye Jose ha kepkep na boy hinabi na, “Lalayen moko!” Noba nagbulatog yan nilumwah ha baey ye Jose. Ket nabantak ha gamet nan babayi ye kepkep na.

¹³ Ha nakit nan babayi a gemgem nay kepkep nan Jose a tinumakah ha ilwah nin baey,

¹⁴ pinanghaan na hilay iipoh na, a wana, “Bilewen yo! Nangilakew yay ahawa ko ihti nin Hebreon mangipading-ey kantawo. Niloob nako ha hilid ko ta labay na kon lalayen! Noba nangha ako.

¹⁵ Ha nange nay pangha ko, nayew yan nilumwah ha baey, ket nabantak nay kepkep na.”

¹⁶ Hiyay babayi, inhagpa na ha talig na ye kepkep nan Jose anggan ha nilumateng yay ahawa na.

¹⁷ Hinabi na kanan ahawa na, “Hiyay Hebreon ipoh a inlakew mo ihti, ket niloob nako ha hilid

ko ta-omen nako ipading-ey.

¹⁸ Noba ha nangha ako, tampol yan nayew papalwah nin baey, ket nabantak nay kepkep na."

¹⁹ Pamakange nan Potifar ye hinabi nan ahawa na tungkol ha dinyag nan Jose a ipoh na, napoot yan tubat.

²⁰ Kaya-bay impadakep na yay Jose, ket impapidiho na yan inlamo kanlan impapidiho nan Faraon. Noba agya nakapidiho yay Jose,

²¹ anlamoan naya po ateed Apo Dioh. Ket uli ha pangipakit nan Apo Dioh nin kangedan na kanan Jose, pinag-ilyadi na yan maanoh kanan Jose ye mānguna lan māgbantay ha pidihowan.

²² Kaya-bay impabaala na kanan Jose ye kaganaan a nakapidiho boy hiyay kaganaan a obda ha loob nin pidihowan.

²³ Hiyay mānguna lan māgbantay ha pidihowan, ket ahe na yayna ampakibalabalaan ye Jose ha pamaala na, ulita anlamoan na yan Apo Dioh ye Jose boy an-inged naya ha kaganaan a dadapat na.

40

Impalinaw nan Jose ye Taynep nin Luway Pidiho

¹ Pangayadi yatew, hiyay māmaala nin alak nan Faraon boy hiyay māmaala kanlan makamawto nin tinapay nan Faraon, ket nagkahalanan hila kana.

² Kaya-bay napoot yan tubat ye Faraon kanla.

³ Ket impapidiho na hila ha pangipidihowan nan kapitan lan māgbantay no way-ih tew ya nakapidiho ye Jose.

⁴ Ket hiyay kapitan, impakalingay na hila kanan Jose ye luway māmaala.

Nabuyot hilay māmaala ha pidihowan.

⁵ Ha maghay madeglem, hiyay māmaala nin alak nan Faraon boy hiyay māmaala kanlan mamakawto nin tinapay nan Faraon, ket padiho hilan nanaynep, noba aliwan padiho ye labay habiyen nin tataynep la.

⁶ Kabekahan ha mahanib, nilakew na hilan Jose, ket naimatonan na a angkahindak hilan luwa.

⁷ Tinepet na hila, “Taket ta angkahindak kawo?”

⁸ Ket hinabi la, “Padiho kayin nanaynep nade-glem, noba homain ayaman ye makaipalinaw nin labay habiyen nin taynep mi.”

Hinabi nan Jose, “Hiyay Apo Namalyadi ye makaipalinaw nin labay habiyen nin taynep. Habiyen yo man kangko ye tataynep yo.”

⁹ Kaya-bay hinabi nan māmaala nin alak nan Faraon ye taynep na, a wana, “Nataynepan kon main poon kawat ubah ha adapan ko

¹⁰ a main tatloy hanga. Ha panumbek na, namulak ya, nanawa ya, ket tampol yaynan naom.

¹¹ Anggemgeman ko ye baho nan Faraon hatew. Pinoti koy dawa nin ubah boy impehpeh ko ha baho nan Faraon, ket in-ibyay ko kana.”

¹² Hinabi nan Jose, “Wanae ye labay habiyen nin taynep mo. Hiyay tatlon hanga ket tatloy mangaamot.

¹³ Ha loob nin tatloy mangaamot, palihwayen na kan Faraon boy iudong na kan teed ha alan mon katungkolan bilang māmāala nin alak na.

¹⁴ Noba lano ha manged anay kahahaad mo, pangiingalo mo, ta ihipen moko. Habiyen mo met kanan Faraon ye tungkol kangko ta-omen nako met palihwayen ihti ha pidihowan.

¹⁵ Hiyay kaptegan, pinakaaplat la kon bengat in-alih ihtew ha lugal lan Hebreo. Ket agya haanin a anti ko ihti ha Egipto, homain ako met nadyag a kalok-an a ikapidiho ko.”

¹⁶ Pamakange nan māmāala kanlan makawto nin tinapay nan Faraon a manged ye labay habiyen nin taynep, hinabi na kanan Jose, “Nanaynep ako met a ampanlonto kon tatloy naypapalonto a bagyah nin tinapay.

¹⁷ Ket hiyay dapit babe a bagyah, main yan laman a nakahinadi a tinapay nan Faraon, noba antoktoken hilan mamanokmanok.”

¹⁸ Hinabi nan Jose, “Wanae ye labay habiyen nin taynep mo. Hiyay tatlon bagyah ket tatloy mangaamot. Ha loob nin tatloy mangaamot,

¹⁹ ket ipakwa na kan Faraon ta-omen naka paputohan nin leey. Pangayadi, ibitin na ha kayo ye bangkay mo, ket toktoken lano nin mamanokmanok.”

²⁰ Haanin, hiyay ikatlon mangaamot ket kompalanyoh nan Faraon. Ket nangihadya yan poniyan lan kaganaan a māghilbi na. Pangayadi,

impakwa na yay māmāala nin alak na boy māmāala kanlan mamakawto nin tinapay na.

²¹ Ket hiyay māmāala nin alak na, in-udong naya ha katungkolan na.

²² Noba hiyay māmāala kanlan mamakawto nin tinapay, ket pinabikke na yan Faraon boy impabitin nay bangkay na a omen ha hinabi nan Jose kanla.

²³ Noba hiyay māmāala nin alak nan Faraon, ket naliwaan nan habiyen kanan Faraon ye tungkol kanan Jose.

41

Impalinaw nan Jose ye Taynep nan Faraon

¹ Pangalabah nin luway taon, nataynep nan Faraon a nakaideng ya ha gilid nin kabatowan Nilo.

² Kapipikhaan, main nilumakat a pitoy manganged boy mangataba a baka ha kabatowan, ket nangihib hilan iilamon.

³ Pangayadi, nilumakat hila met ye piton mangadawa boy mangabeng a baka. Ket hinumaley hila boy nagpaked ha talig nin mangataba a baka ha gilid nin kabatowan.

⁴ Ket hilay piton mangadawa boy mangabeng a baka, imbulon la hilay piton manganged boy mangataba a baka. Haanin, nakaimukat yay Faraon.

⁵ Nakatuloy yan uman ye Faraon, ket nanaynep yayna man. Ket ha taynep na, nakakit ya nin pitoy inuway a mangayadet boy mangalaman ye pinahi na a hinumwak ha maghay powawok.

⁶ Pangayadi yatew, kananyain met ateed a powawok, main met hinumwak a piton inuway a mangabeng a kinumpit ye pinahi na a pinayango nin maamot a angin a ampingibat ha dapit daya.

⁷ Ket imbulon lan mangabeng a inuway ye mangayadet a inuway. Haanin, nakaimukat yay Faraon, ket natandaan na a taynep nan bengat manayti.

⁸ Ha mahanib ana, angkayoot ye ihip nan Faraon. Kaya-bay impadakit na hilay kaganaan a māghalimangka na boy kaganaan a mangadunong a tatao ha Egipto. Ket intongtong na kanla ye taynep na, noba homain kanla ye makaipalinaw kana nin labay habiyen nin taynep na.

⁹ Haanin, hiyay māmaala nin alak nan Faraon, hinabi na kana, “Haanin ko yan bengat naihipan ye pagkamali ko, ta main akon ahe hinabi kamo.

¹⁰ Hatew napoot ka kammin māmaala kanlan mamakawto nin tinapay mo boy impapidiho mo kayi ha baey nan kapitan lan māgbantay ha palahyo.

¹¹ Ha maghay madeglem, nanaynep kayin luwa, ket aliwan padiho ye labay habiyen nin taynep mi.

¹² Ket main kayi met lamo ihtew a maghay bayontaon Hebreo a ipoh nan kapitan lan māgbantay ha palahyo. Hinabi mi kanay nataynepan mi, ket impalinaw na kammi ye labay habiyen nin taynep mi.

¹³ Ket nalyadibay ye kaganaan a hinabi na kammi. In-udong mo kon māmaala, noba hiyay māmaala kanlan mamakawto nin tinapay, ket

impapatey moya boy impabitin moy bangkay na ha kayo.”

¹⁴ Kaya-bay impadakit na yan Faraon ye Jose. Ket tampol la yan in-ilwah ha pidihowan. Pangayadi nan nagpaudog boy naggumi, hinagiliyan nay bado na, ket nakew yaynan inumadap kanan Faraon.

¹⁵ Hinabi nan Faraon kanan Jose, “Nanaynep ako noba homain makaipalinaw kangko no hinyay labay habiyen nin taynep ko. Main nangihabi kangko a maipalinaw mo no hinyay labay habiyen nin taynep.”

¹⁶ Hinabi nan Jose, “Aliwan hiko, Apo Faraon, noba hiyay Apo Namalyadi, maipalinaw na kamo ye labay habiyen nin taynep mo.”

¹⁷ Hinabi nan Faraon kanan Jose, “Ha taynep ko, nakaideng ako ha gilid nin kabatowan Nilo.

¹⁸ Kapipikhaan, main nilumakat a pitoy manganged boy mangataba a baka ha kabatowan, ket nangihib hilan iilamon.

¹⁹ Pangayadi, main met nilumakat a piton mangadawa, mangabeng boy main hakit a baka. Homain ako po nakit a wanabay kadawa nin baka ihti ha Egipto.

²⁰ Ket hilay mangadawa boy mangabeng a baka, imbulon la hilay pitoy mangataba a baka a naunan nilumakat.

²¹ Noba ba-mon homain nalyadi, ta pangayadi lan imbulon ye manganged boy mangataba a baka, ket mangabeng hila po ateed boy mangadawa. Haanin, nakaimukat ako.”

²² “Ket nakatuloy akoyna man boy nanaynep uman. Nakakit ako nin pitoy inuway a mangayadet boy mangalaman ye pinahi na a anhumwak ha maghay powawok.

²³ Ket kananyatew met ateed a powawok, main met hinumwak a piton inuway a mangabeng a kinumpit ye pinahi na a pinayango nin maamot a angin a ampingibat ha dapit daya.

²⁴ Ket hilay mangabeng a inuway, imbulon la hilay pitoy mangayadet a inuway. Hinabi ko kanlan māghalimangka ye taynep ko, noba homain kanla ye makaipalinaw no hinyay labay nan habiyen.”

²⁵ Hinabi nan Jose kanan Faraon, “Apo Faraon, hilay tataynep mo ket padiho ye labay nan habiyen. An-ipatanda nan Apo Namalyadi kamo ye madanon naynan diyagen.

²⁶ Hilay piton mangataba a baka boy pitoy mangayadet a inuway ket pitoy taon. Padiho ye labay habiyen nin luway tataynep.

²⁷ Hilay pitoy mangadawa boy mangabeng a baka a nilumakat boy hilay pitoy inuway a mangabeng a kinumpit ye pinahi na a pinayango nin maamot a angin a ampingibat ha dapit daya, ket pitoy taon a bitil.”

²⁸ “Apo Faraon, omen ha hinabi koyna kamo, wanabay lano ye malyadi. An-ipatanda nan Apo Namalyadi kamo ye madanon naynan diyagen.

²⁹ Magkamain nin pitoy taon nin kaandoan ha matiboen Egipto.

³⁰ Noba pangayadi nin pitoy taon a kaandoan, magkamain nin pitoy taon a bitil. Uli ha tubat a pangabitil boy homain pupol ha matiboen

Egipto, maliwaan lan tatao ha Egipto ye nalabah a panaon nin kaandoan la.

³¹ Ahe layna tanda ye kaandoan uli ha tubat a kaidapan a madihaan la ha panaon nin bitil.

³² Luway ukdo kan nanaynep, Apo Faraon, ta-omen mo matandaan ye intaning nan Apo Namalyadi a madanon na yaynan diyagen.”

³³ “Kaya-bay haanin, Apo Faraon, katapulan moy mamili nin madunong boy magaling a tao a mamaala ha matiboen Egipto.

³⁴ Mandutok ka met nin oopihiyal ha matiboen Egipto, ket kowen lay ikalimay dakay nin kaganaan a pupol ha Egipto ha loob nin pitoy taon nin kaandoan.

³⁵ Kananyatew a panaon, katapulan a tiponen lan oopihiyal mo ye kaganaan a ikaliman dakay nin pupol lan tatao. Ket makauli ha bilin mo, ikamalig lan oopihiyal mo ha balang banwa nin Egipto boy pabantayan la yan manged.

³⁶ Hilatin matipon ket italadan a pamangan lan tatao ha lumateng a pitoy taon a bitil ha Egipto. Ha wanabay, ahe hila matey nin bitil ye tatao ha Egipto.”

³⁷ Nalabayan nan Faraon boy oopihiyal na ye monikala nan Jose.

³⁸ Ket hinabi nan Faraon kanlan oopihiyal na, “Homain kitawoynan makitan a tao a omen kanan Jose a anlamoan nin Ihipidito nan Apo Namalyadi.”

³⁹ Kaya-bay hinabi nan Faraon kanan Jose, “Ulita impatanda nan Apo Namalyadi kamo yatin kaganaan, homain anan kanayon a tao a madudunong boy magagaling a omen kamo.

⁴⁰ Hikaynay pabaalaen ko ha panakopan ko, ket manumbong hilan kaganaan kamo ye tatao ko. Noba umiigit ako po kamo, ta hikoy poon ihti ha Egipto.”

Hiyay Jose ye māmaala ha Egipto

⁴¹ Hinabi nan Faraon kanan Jose, “Ket haanin, diyagen kataynan gobilnadol ha mati-boen Egipto.”

⁴² Inoh-pok nan Faraon ha galamay na ye hinghing na a pagmalka na, ket impahinghing na kanan Jose. Ket pinabadowan na yan mablin bado boy pinaonoan naya po nin balitok a ono.

⁴³ Pinahakay na yan Faraon ye Jose ha kaliha nin ikalwa ha kapalyadiyan na. Main tataon nuna kanan Jose ha pagdanan na a ampangipangha nin wanae, “Manalimukod kawo kanan Gobilnadol!” Ket paibat ana kananyatew, hiyaynay Jose ye gobilnadol ha Egipto.

⁴⁴ Hinabi nan Faraon kanan Jose, “Hiko ye Faraon ha Egipto, noba homain ayaman ye malyadin manyag nin hinyaman ha Egipto, no homain kan paluboh.”

⁴⁵ Pangayadi, hiyay Faraon, pinangalanan na yan Zafenat Panea ye Jose. Boy impakahal naya kanan Jose ye Asenat a anak nan Potifera a padi ha On. Ket hiyay Jose, bilang gobilnadol, namaala yayna ha matiboen Egipto.

⁴⁶ Hiyay Jose ket 30 ye taon na ha nandugi yan naghilbi kanan Faraon. Inumalih ya ha adapan nan Faraon a poon ha Egipto, ket niliwed nay matiboen Egipto.

47 Ket ha loob nin pitoy taon, luhbo ye pupol ha Egipto.

48 Ket kananyatew a pitoy taon nin kaandoan, impatipon nan Jose ye kaganaan a dakay a nakwa na ha pupol ha Egipto, ket ingkamalig la ha balang banwa a nakapupolan la.

49 Hiyay luhbo a tidigo a natipon na, ket omen ha langhi ha dagat ye kalabong na. Ket uli ha kalabong nin tidigo, in-itgen laynay paglihta, ta ahe layna mahbaan takalen.

50 Bayo lumateng ye panaon nin bitil, nagkaanak yay Jose nin luway laki kanan Asenat a anak nan Potifera a padi ha On.

51 Pinangalanan na yan Manase ye makaagat, ket hinabi na, "Hinaglapan na kon Apo Namalyadi a maliwaan koy kaidapan a nadihaan ko boy liyew ko kanlan kabaey nan bapa ko."

52 Efraim met ye impangalan na ha ikalwan anak na, ket hinabi na, "Binyan na kon Apo Namalyadi nin aanak ha lugal a nakapatiyatiyaan ko."

53 Nayadi ye pitoy taon nin kaandoan ha Egipto,

54 ket nanduginay pitoy taon a panaon nin bitil, a omen ha hinabi nan Jose. Nagkamain nin bitil ha kaganaan a lulugal, noba ha matiboen Egipto, ket main pamangan.

55 Ha homain hilaynan pamangan ye tatao ha Egipto, nakew hilan nakihabi kanan Faraon. Noba hinabi nan Faraon kanla, "Makew kawo kanan Jose, ket humbongen yoy habiyen na kanyo."

⁵⁶ Nitayak anay bitil ha matiboen Egipto, ket pinalukatan nan Jose ye kaganaan a kamalig, ket pinahaliw na hilan pamangan ye Egipto.

⁵⁷ Tubat ye bitil ha matiboen babe-luta. Kaya-bay hilay tataon ibat ha kaganaan a nanahyon, ket ampakew hila ha Egipto a manaliw nin pamangan kanan Jose.

42

Nakew hilay Kakatongno nan Jose ha Egipto

¹ Nabalitaan nan Jacob a main tidigo ha Egipto. Kaya-bay hinabi na kanlan anak na a laki, “Yo! Ampamano kawo po nayi?”

² Nabalitaan ko a main pamangan ha Egipto. Kaya-bay makew kawo ihtew, ket manaliw kawon pamangan ta-omen kitawo ahe matey bitil.”

³ Kaya-bay nakew hilan peteg ha Egipto ye mapo a katongno nan Jose ta-omen hila manaliw nin pamangan.

⁴ Noba hiyay Jacob, ahe na yan impakilakew ye Benjamin a ali nan Jose, ulita angkalimo yan maka main maloke a malyadi kana.

⁵ Kaya-bay nakew hilaynay anak nan Jacob ha Egipto ta-omen hila manaliw nin pamangan. Main met kanayon a taga Canaan ye nakew manaliw nin pamangan ha Egipto, ta main bitil ha matiboen Canaan.

⁶ Hiyay Jose, bilang Gobilnadol ha Egipto, hiyabay ye ampaglako nin pamangan ha kaganaan a tatao. Kaya-bay ha nilumateng hilay kakatongno na ha Egipto, nilumukob hila ha adapan na.

⁷ Pamakakit nan Jose kanlan kakatongno na, nabigbig na hilan tampol, noba nagkonwadi yan ahe na hila katatanda boy matubag yan nanepet kanla, “Taga way-ih tew kawo?”

“Taga Canaan kayi, Apo. Nakew kayi ihti ta-omen manaliw nin pamangan,” wanla.

⁸ Nabigbig na hilan Jose ye kakatongno na, noba ahe la yan nabigbig.

⁹ Naihipan nan Jose ye taynep na tungkol kanla, ket hinabi na kanla, “Māniem kawo! Kaya-bay nakew kawo ihti, ta labay yon matandaan no way-ih tew ha nahyon mi ye homain māgbantay, kali?”

¹⁰ Hinabi la, “Ahe, Apo. Aliwa kayin māniem. Nakew kayi ihtin manaliw bengat nin pamangan.

¹¹ Mikakatongno kayin kaganaan ha bapa, Apo, boy peteg ye anhabiyen mi. Aliwa kayin māniem, Apo.”

¹² Hinabi nan Jose kanla, “Aliwan peteg yain! Nakew kawo ihti ha lugal mi ta-omen yo matandaan no way-ih tew ye homain māgbantay.”

¹³ Noba hinabi lan mikakatongno, “Labinluwa kayin mikakatongno, Apo, boy mamaghan bengat ye bapa mi, ket anti ya ha Canaan haanin. Ket hiyay bonho mi, nabantak ya kana. Ket hiyay magha po a katongno mi, Apo, natey yayna.”

¹⁴ Hinabi nan Jose kanla, “Wangko bayna, māniem kawo!

¹⁵ Huboken katawo no peteg ye anhabiyen yo. An-ihumpa ko ha ngalan nan Faraon a ahe kawo makaalih ihti no ahe yoya mailakew ihti ye katongno yon bonho.

¹⁶ Hali! Paulien yoy magha kanyo, ta ilakew naya ihti, noba hilay mabantak, ket ikulong hila angga ha mapaptegan ye anhabiyen yo. Ta no ahe, an-ihumpa ko ha ngalan nan Faraon a māniem kawon peteg!”

¹⁷ Ket impakulong na hilan kaganaan ha loob nin tatloy mangaamot.

¹⁸ Ha ikatlon mangaamot, hinabi nan Jose kanla, “Main akon limo kanan Apo Namalyadi. Kaya-bay ahe katawo ipapatey, no humbongen yoy habiyen ko.

¹⁹ No peteg ye anhabiyen yo, magbantak ye magha kanyo ha kulongan, noba hilay kanayon, muli ana. Kadten lay pamangan lan angkabitil a papamilya yo.

²⁰ Noba katapulan a mag-udong kawon tampol, lamo yo yay bonho a katongno yo ta-omen mapaptegan ye anhabiyen yo, ket ahe kawo matey.” Ket wanabay ye dinyag la.

²¹ Hinabi la ha magha boy magha, “Homain hapo a angkapaduhaan kitawo haanin uli ha dinyag tawo kanan katongno tawo. Nakit tawoy pag-idap na hatew ha nakiiingalo ya kantawo, noba ahe tawo yan iningalowan. Kaya-bay ampagdiha kitawoyna haanin nin kaidapan.”

²² Hinabi nan Reuben kanla, “Aliwa nayi a hinabi ko kanyo hatew a adi yoya ampahakitan ye anak, noba ahe yoko lingnge! Kaya-bay angkapaduhaan kitawoyna haanin ha pagka-matey na.”

²³ Ahe la tanda a angkatalohan nan Jose ye anhabiyen la, ulita ha pamakitongtong na kanla, ket main ampangipataloh nin anhabiyen na.

²⁴ Inalihan na hilan Jose, ket tinumangih ya. Noba nag-udong ya boy nakitongtong yayna man kanla. Imbilin nan Jose kanlan iipoh na a ilbo la yay Simeon kanlan kakatongno na haka na yan ipabalol ha adapan la.

²⁵ Pangayadi, imbilin nan Jose kanlan iipoh na a pon-en lan tidigo ye lalanggothi lan kakatongno na boy ikonin lay pilak a imbayad lan kakatongno na ha langgothi nin balang magha kanla. Imbilin na po a pabawonan la hilan pamangan ha pangumodang la. Ket nahumbong ye kaganaan a bilin nan Jose.

²⁶ Pangayadi, ingkalga lan mikakatongno ha aahno la ye hinaliw la a pamangan, ket inumalih hilayna.

²⁷ Ha andudumeglem ana, tinumgen hila ha pangumodang la ta-omen hila magpainawa. Magha kanla ye nanlukat nin langgothi na ta-omen na pakanen ye ahno na, ket nakit nay pilak a pinamayad na a nakapahababe ha pamangan.

²⁸ Hinabi na kanlan kakatongno na, "In-udong lay pilak a pinamayad ko! Anti ya ha langgothi ko!"

Nilumopta hilan kaganaan boy nalimowan. Naytepet-tepet hila ha balang magha, "Hinya ket ye dinyag nan Apo Namalyadi kantawo?"

²⁹ Pamiabot la ha Canaan, tinongtong la kanan bapa la a Jacob ye kaganaan a nalyadi kanla. Hinabi nin magha kanla,

³⁰ "Tatang, hiyay gobilnadol nin Egipto, ket matubag yan naghabi kammi boy binadaan na kayin māniem.

³¹ Noba hinabi mi kana, 'Peteg ye anhabiyen mi. Aliwa kayin māniem.

³² Labinluwa kayin mikakatongnon lalaki boy mamagha ye bapa mi.' Hinabi mi po kana a hiyay magha min katongno ket natey yayna, ket hiyay bonho mi, kalamo na yan bapa mi ha Canaan."

³³ "Hinabi nan Gobilnadol nin Egipto kammi, 'Wanae ko yan mapaptegan ye anhabiyen yo! Mabantak ya ihti kangko ye magha kanyo, ket muli kawoyna. Kadten yoy pamangan kanlan angkabitan a papamilya yo.

³⁴ Noba ilakew yoya ihti kangko ye bonho a katongno yo ta-omen ko matandaan a aliwa kawon māniem boy ampaghabi kawon kaptegan. Pangayadi, iudong koya kanyo ye katongno yo boy malyadi kawoynan magpanapolan ihti ha Egipto,' wana kammi."

³⁵ Ha an-ibohboh laynay laman nin lalanggothi la, nakit nin balang magha kanla ye pilak a pinamayad la a nakakobot. Ha nakit lan mitatal-abapa ye nakakobot a pilak, ket nalimowan hilan kaganaan.

³⁶ Hinabi nan Jacob kanla, "Labay yon maal-ihan akoy na nin anak! Ahe yaynay Jose. Ahe yayna met ye Simeon. Ket haanin, labay yoya po kowen ye Benjamin? Angkaidapan ako baynan tubat!"

³⁷ Hinabi nan Reuben kanan bapa na, "Tatang, no ahe koya maiudong kamo ye Benjamin, malyadi mo hilan pateyen ye luwa kon anak. Ipataya moya kangkoy Benjamin, ket iudong koya met ateed kamo."

38 Noba hinabi nan Jacob, “Ahe koya ipakilakew kanyo ye anak ko. Natey yaynay katongno na, ket hiyaynan bengat ye napatla a anak ko kanan Raquel. Maka main maloke a malyadi kana ha dān. Ket no mapetegan yatew, yati nan kapotian nin labok ko, ket ikamatey koynay tubat a kalelean ko.”

43

Nag-udong hila ha Egipto ye Kakatongno nan Jose

¹ Tubat po ye pangabitil ha Canaan.

² Ha nauboh laynan pamilya nan Jacob ye pamangan a hinaliw la ha Egipto, hinabi nan Jacob kanlan aanak na, “Mag-udong kawon manaliw uman nin makandin pamangan ha Egipto.”

³ Noba hinabi nan Juda kana, “Mahehpet ye bilin nan Gobilnadol kammi a ahe na kayi adapen no ahe mi yan mailamo ye katongno min bonho.

⁴ No ipakilakew moya kammi ye Benjamin, mag-udong kayin manaliw nin pamangan ihtew.

⁵ Noba no ahe mo yan ipakilakew, ahe kayi makew, ta hinabi nan Gobilnadol kammi a ahe na kayi adapen no ahe mi yan mailamo ye katongno min bonho.”

⁶ Hinabi nan Jacob,* “Ahe yoyna dayi hinabi kana a main kawo po ali. Binyanan yo kon mabyat a gotgot.”

⁷ Hinabi la, “Pinakatepet nan manged ye tungkol kammi boy ha pamilya tawo. Tinepet

* 43:6 *Jacob* hiyay nakahulat ha Hebreo ket Israel.

na kammi no angkabi-ay ya po ye bapa mi boy no main kayi po kanayon a katongno. Ket pinakibatan min bengat ye tetepet na. Ahe mi tanda a ipakwa na yay Benjamin kammi boy iadap kana.”

⁸ Hinabi nan Juda kanan bapa na, “Tatang, ipakilakew mo yaynay Benjamin kangko, ket tampol kayinan makew ta-omen kitawo ahe matey bitil.

⁹ Hikoy makibat no main maloke a malyadi kana. No ahe ko yan maiudong kamo a angkabi-ay, hikoy heheen mo legan angkabi-ay ako.

¹⁰ No ahe kayi naaba, nikalwa kayina dayin nakalakew boy nakaudong haanin.”

¹¹ Haanin, hinabi nan bapa la a Jacob kanla, “No wanabay awod, kokawoyna. Mangitukoy kawo ha lalanggothi yo nin pinakamanged a pagbi-ay ihti ha lugal tawo, ket idigalo yo kanan Gobilnadol nin Egipto nangaanon balhamo, pulot panilan, pampalahap, pabango, dawa nin pihtahyo boy almendra.

¹² Dobliyen yoy kadten yon alaga nin pilak, ulita katapulan yon iudong ye pilak a pinamayad yo a in-udong la ha lalanggothi yo. Maka nagkamali hilan bengat.

¹³ Hali awod, ilamo yo yaynay katongno yon Benjamin boy tampol kawoynan mag-udong kanan Gobilnadol.

¹⁴ Paingalowen naya dayin Apo Namalyadi a Makapalyadiyan ye Gobilnadol kanyo ta-omen naya iudong kanyo ye Simeon boy Benjamin. No ahe hila man miudong, ket tanggapan koynan luboh ha nakem ko ye kalelean ko.”

¹⁵ Kaya-bay nangaget hilay mikakatongno nin idigalo la boy dinobli lay kaget la a alaga nin pilak. Pangayadi, inumalih hilayna paudong ha Egipto lamo la yay Benjamin, ket nakikit hila kanan Jose.

¹⁶ Ha nakit nan Jose a kalamo la yaynay Benjamin, hinabi na kanan māmaala nin baey na, “Ilakew mo hilayatin tatao ha baey ko. Manapo kan ayop boy mamakawto kan pamangan, ta kalamo ko hilan mangugto.”

¹⁷ Hinumbong nan māmaala ye bilin nan Jose, ket inggaygay na hilay mikakatongno palakew ha baey nan Jose.

¹⁸ Ha an-ilakew na hila ha baey nan Jose, angkahindakan hila ulita an-hipen la, “Mapalyadin ilakew la kitawo ihtew uli ha pilak a in-udong la ha langgothi tawo ha una kitawon nakew ihti. Maka dakpen na kitawoyna boy kowen nay aahno tawo, ket diyagen na kitawoy-nan ipoh na.”

¹⁹ Kaya-bay ha anti hilayna ha ilwangan nin baey, hinalayan la yay māmaala nin baey nan Jose, ket kinatongtong laya.

²⁰ Hinabi la, “Apo, nakew kayina ihti ha Egipto a nanaliw nin tidigo hatew.

²¹ Noba ha tinumgen kayi ha maghay lugal ulita madeglem ana, nilukatan mi ye lalanggothi mi, ket nakit nin magha boy magha kammi ye huhuton alaga a pinamayad mi nin tidigo a hinaliw mi. Tiya, ket iudong mi yayna kamo.

²² Main kayin kanayon a pilak a panaliw nin pamangan. Ahe mi tanda, Apo, no ayay nangikonin nin pilak ha langgothi mi.”

²³ Hinabi nan māmāala, “Adi kawo angkahin-dak boy adi kawo angkalimo. Hiyay Apo Namalyadi yo a Apo Namalyadi na met ateed bapa yo ye nangikonin nin pilak ha lalanggothi yo. Natanggap koy pinamayad yo hatew.” Pangayadi, in-ilwah na yan māmāala ye Simeon, ket inlakew naya kanlan kakatongno na.

²⁴ Pinaloob na hilan māmāala ha baey nan Jose, ket binyan na hilan lanom ta-omen la uyahan ye bibitih la boy binyan na hilan ipakan la ha aahno la.

²⁵ Haanin, intaladan lan mikakatongno ye idigalo la kanan Jose ha panlumuteng na. Ta nange la a ihtew hila mangugto ha baey nan Jose.

²⁶ Ha nilumateng yay Jose ha baey na, inlakew la kana ye didigalo la boy nilumukob hilan kaganaan ha adapan na.

²⁷ Kinumohta na hilan Jose. Pangayadi, tinepet na hila, “Kumohta ya met ye bapa yo a hinabi yo kangko hatew a matoayna? Angkabi-ay ya po nayi?”

²⁸ Hinabi la, “Angkabi-ay ya po, Apo, boy makhaw ya po ye bapa mi.” Ket nanalimukod hila boy nilumukob ha luta ha adapan na.

²⁹ Pamakakit nan Jose kanan Benjamin a katongno na ha mamaghay puhel, nanepet ya, “Yabayti ya nayi ye katongno yon bonho a hinabi yo kangko?”

Hinabi na kanan Benjamin, “Inong, inged naka dayin Apo Namalyadi!”

³⁰ Natanggil ye tanam nan Jose ha pamakakit na kanan katongno na. Mapadah yan nilumwah ulita ampakatangih-tangih yayna. Kaya-bay

nilumoob ya ha hilid na, ket ihtew yayna tinu-mangih.

³¹ Pangayadi, nag-olameh ya, ket nag-udong yayna kanla a ampakabenbenen nay tanam na. Ket hinabi na kanlan iipoh na, “Iapag yoynay pamangan.”

³² Hiyay Jose, inapagan la yan pamangan a bubukod na ha maghay lamihaan. Ket hilay kakatongno na, inapagan la hilan pamangan ha kanayon a lamihaan. Lumbo met ye lamihaan lan Egipsio, ulita an-ikading-ey la hilan makadongo ye Hebreo.

³³ Hilay kakatongno nan Jose, ket ampikno hila ha adapan nan Jose. Napaybilew-bilew hila boy ampagtaka, ta pinaikno la hilan napay-adaad paibat ha punganay anggan bonho.

³⁴ Inapagan la hilan iipoh nin pamangan ibat ha lamihaan nan Jose, noba hiyay pamangan a in-apag la kanan Benjamin ket liman okdo ye kalabong na dinan kanlan kakatongno na. Mahayaghag hilan nangan boy ninom.

44

Nakatak ye Mital a Pinoman

¹ Haanin, imbilin nan Jose kanan māmaala nin baey na, “Pon-en mon pamangan ye langgothi la angga ha mababa lan kadten, boy ipahababe mo ha loob nin langgothi nin balang magha ye pilak a pinamayad la.

² Pangayadi, ipahababe mo po ye mital a pinoman ko ha langgothi nan bonho kalamo ye pilak a imbayad na nin pamangan.” Ket

hinumbong na met māmaala ye hinabi nan Jose kana.

³ Kabekahan, ha mahanib-hanib po, hilay mikakatongno dayon aahno la, ket pinalubohan na hilaynan muli.

⁴ Ha ahe hila po nipakataang ha banwa, hinabi nan Jose kanan māmaala, “Padah mo! Kamaten mo hilayatew a tatao! Ket no mabon mo hilayna, habiyen mo kanla, ‘Taket ta maloke ye imbae yo ha manged a dinyag mi kanyo?’

⁵ Taket ta tinakaw yoy mital a pinoman nan amo ko a anggawien na ha pamaltep? Maloke a tubat yatin dinyag yo!’ ”

⁶ Ha nabonan na hilaynan māmaala, ket hinabi na kanla ye impahabi nan Jose.

⁷ Noba hinabi la kanan māmaala, “Way-omen mo mahabi yain, Apo? Hikayin ipoh mo, agya makanoman ahe mi madyag yain!

⁸ Tanda yoynabay met a agya niabot kayi ha Canaan, ket in-udong mi kanyo ye pilak a nakit mi ha loob nin langgothi mi. Taket ta manakaw kayi po nin pilak o balitok ha baey nan amo mo?

⁹ Apo, no makitan mo ye pinoman a anhabiyen mo ha ayaman kammi, ket pateyen moya boy hikayin kaganaan, ket diyagen moynan ipoh na.”

¹⁰ Hinabi nan māmaala, “Hige! Ayaman kanyo ye pakakitan ko nin pinoman, ket diyagen ko yan ipoh ko. Ket hilay kanayon, homain hilan pakibatan.”

¹¹ Kaya-bay dinandali nin balang magha a ilumbah ye langgothi na boy nilukatan la.

¹² Ket hiyay māmaala, titimagha na yan binokitkit ye lalanggothi la paibat ha punganay anggan

bonho, ket nakitan na yay mital a pinoman ha langgothi nan Benjamin.

¹³ Pamakakit lan kakatongno na, giniwak lay babado la uli ha tubat a lele la. Ket ingkalga lan uman ha aahno la ye langgothi la, ket nag-udong hila ha banwa.

¹⁴ Hiyay Jose, anti ya po ha baey na ha nilumateng yay Juda boy hilay kakatongno na. Ket nilumukob hila ha adapan nan Jose.

¹⁵ Hinabi nan Jose kanla, “Hinyatin dinyag yo? Ahe yo nayi tanda a matandaan koy dinyag yo makauli ha paltep? Kaya-bay homain kawon maitayo kangko!”

¹⁶ Hinabi nan Juda, “Homain kayin mahabi, Apo. Homain kayin maikatulidan ha nalyadi. Hiyay Apo Namalyadi ye nangipatanda nin kahalanan mi. Kaya-bay hikayin kaganaan dayon yay kinakitan nin pinoman mo, ket ipoh moyna haanin.”

¹⁷ Hinabi nan Jose, “Ahe! Ahe ko madyag yain. Hiyay kinakitan bengat nin pinoman ko ye diyagen kon ipoh ko. Hilay kanayon ket malihway hilaynan muli kanan bapa yo.”

Nakiingalo yay Juda

¹⁸ Haanin, hiyay Juda, hinumaley ya kanan Jose boy hinabi na, “Apo Gobilnadol, an-ipakiiingalo ko kamo. No malyadi dayi, ket leng-en mo kon dumali. Adi ka dayi mapoot kangko agya padiho ye kapalyadiyan mo kanan Faraon.

¹⁹ Apo, tinepet mo hatew no main kayi po bapa o katongnon laki.

²⁰ Ket hinabi mi met a main kayi po bapa a ma-toayna boy main kayin katongno a laki a nianak ha pangatoay na. Hinabi mi po a natey yaynay katongno na, ket hiyaynan bengat ye angkabi-ay a anak nan indo na. Ket ampakaadoen na yan bapa mi.”

²¹ “Pangayadi, hinabi mo kammin iipoh mo, Apo, a ilamo miya ihti ta-omen mo yan makit.

²² Hinabi mi met kamo hatew a ahe na yan malyadin lakwanan Benjamin ye bapa mi, ta no lakwanan naya, ket ikamatey nan bapa mi.

²³ Noba, Apo, hinabi mo met kammin iipoh mo a agmo kayin adapen no ahe mi yan kalamo ye katongno min bonho.

²⁴ Ket ha nuli kayina kanan bapa ko, Apo, hinabi ko met kana ye hinabi mo.

²⁵ Ha ahe nabuyot, hinabi na kammin bapa mi a mag-udong kayi ihti ta-omen manaliw uman nin makandin pamangan.

²⁶ Noba hinabi mi kana, ‘Ahe kayi malyadin makew ha Egipto no ahe mi yan kalamo ye katongno min bonho, ulita ahe kayi malyadin makikit kanan Gobilnadol no ahe mi yan kalamo.’ ”

²⁷ “Hinabi na kammin bapa mi a ipoh mo, ‘Tanda yobayna met a luluwa ye anak ko kanan Raquel.

²⁸ Ahe yaynay magha, ket homain hapo a pinaybayitbayitan yan matubag a ayop. Ket paibat hatew ahe ko yaynan nakit.

²⁹ Ket no kowen yoya po kangko ye bonho ko, ket no mipaloke ya, yati nan kapotian nin labok ko, ket ikamatey koyna ye tubat a kalelean ko.’ ”

³⁰ “Kaya-bay Apo Gobilnadol, no muli ako kanan bapa ko a ahe mi yan kalamo ye Benjamin, ket hiyay bi-ay nan bapa mi, nipalabon ya kana,

³¹ ket no ahe naya makit ye Benjamin, Apo, yatew a kapotian nin labok na, ket ikamatey nayna ye tubat a kalelean na.

³² Hikon ipoh mo, impangako ko kanan bapa ko a no ahe koya maiudong kana yatin anak, hikoy heheen na legan angkabi-ay ako.”

³³ “Haanin, no ipaluboh mo Apo Gobilnadol, hikoynday diyagen mon ipoh mo bilang kahagiliyan nan bonho mi. Ket palubohan mo yayna dayi a muli ye bonho mi kalamo la yan kakatongno na.

³⁴ Ahe ako malyadin muli kanan bapa ko a ahe koya kalamo ye bonho mi. Ahe ko mikpen bilewen ye maloke a malyadi kanan bapa mi.”

45

Impatanda nan Jose ye hadili na

¹ Ahe nayna angkabenbenan Jose ye tanam na ha adapan lan iipoh na. Kaya-bay pinaalih na hila. Ket ha hila-hilaynan bengat a mikakatongno, impatanda na yaynay hadili na kanla.

² Tinumangih yan makhaw, ket nange la yan Egipsio boy nabalitaan lan kabaey nan Faraon.

³ Hinabi nan Jose kanlan kakatongno na, “Hiko yay Jose! Angkabi-ay ya po lagi ye bapa ko?” Noba ahe hila nakatnoy ye kakatongno na, ulita naoblakan boy nalimowan hilan tubat.

⁴ Kaya-bay hinabi nan Jose kanlan kakatongno na, “Humaley kawo kangko.” Ha hinumaley hilayna, hinabi na, “Hiko yay Jose a katongno yo a inlako yo a nipalakew ihti ha Egipto.

⁵ Adi kawo angkahindak boy adi yo anheheen ye hadili yo ha pangilako yo kangko, ulita impauna na kon Apo Namalyadi kanyo ihti ta-omen miligtah ye bi-ay lan tatao.

⁶ Ta kakalwan taon po bengat nin pangabitil haanin. Main po limay taon a homain pananem boy homain pamupol.

⁷ Pinauna na kon Apo Namalyadi ihti ta-omen kawo miligtah boy magpahulong a lumabong ye lalahi yo ihti ha babe-luta.”

⁸ “Kaya-bay aliwan hikawoy nangipalakew kangko ihti no aliwan hiyay Apo Namalyadi. Dinyag na kon mamabala kanan Faraon, māmaala nin baey na boy gobilnadol nin matiboen Egipto.

⁹ Haanin, mag-udong kawon tampol kanan bapa ko boy habiyen yo kana a dinyag na kon gobilnadol ha matiboen Egipto nin Apo Namalyadi. Boy habiyen yo kana a tampol ko yan ampalakwen ihti.

¹⁰ Ihtew ya kumonin ha lugal a Goshen ta-omen ya mahaley kangko, kalamo na hilay kaganaan a aanak na boy aapo na, aayop na a tupa, kambing, baka, boy kaganaan a babandi na.

¹¹ No anti yayna ha Goshen, hikoynay mamyyay nin matapul na ulita main po limay taon nin pangabitil. Ahe ko labay a mabitlan ya, hilay papamilya na boy kaganaan a aayop na.”

¹² Hinabi na po Jose, “Pakabalayen yoko man, lalalo ana kamo, Benjamin. Hiko yan peteg ye Jose a ampaghabi kanyo.

¹³ Habiyeen yo kanan bapa ko no way-omen lako ambihaen ihti ha Egipto boy hilay kaganaan a nakit yo. Ket ilakew yo yan tampol ihti kangko ye bapa ko.”

¹⁴ Pangayadi, tinakeh na yan Jose ye katongno na a hiyay Benjamin boy tinumangih ya. Tinumangih ya met ye Benjamin a nakatakeh kanan Jose.

¹⁵ Pahulong yan antumangih legan an-umaan na hilay kaganaan a kakatongno na. Pangayadi, nakitongtong hilayna kana ye kakatongno na.

¹⁶ Ha nakalateng ye balita ha palahyo nan Faraon a nilumateng hilaynay kakatongno nan Jose, naaliket yay Faraon boy hilay oopihyal na.

¹⁷ Hinabi nan Faraon kanan Jose, “Habiyeen mo kanlan kakatongno mo a kalgaan lan pamangan ye aayop la boy mag-udong hila ha Canaan.

¹⁸ Ilakew laya ihti ye bapa yo boy pamilya yo. Ibyay ko kanla ye pinakamanged a luta ihti ha Egipto boy pakinabangan lay pinakamanged a pamangan ihti.

¹⁹ Habiyeen mo met kanla a mangitaban hilan kakaliha ibat ihti ha Egipto ta-omen main hilan hakayan ye aahawa la dayon aanak la ha pamakew la ihti. Boy ilakew laya ihti ye bapa la.

²⁰ Adi layna angkawaenen ye mabantak a babandi la ihtew, ulita mapagkonin lay pinakamanged a babagay ihti ha matiboen Egipto.”

²¹ Ket wanabay ye dinyag lan aanak nan Jacob. Ket uli ha bilin nan Faraon, binyan na hilan Jose

nin kakaliha ye kakatongno na dayon bawon la ha pangumodang la.

²² Binyanan na hila met nin bayon bado ye balang magha kanla. Noba hiyay Benjamin, binyanan na yan 300 a palatan mital boy liman padih a bado.

²³ Pinawitan naya met ye bapa na nin mapo a aahno a nakalgaan nin pinakamanged a babagay ha Egipto boy mapo a babayin aahno a nakalgaan nin pamangan boy tinapay boy kanayon po a pamangan a kanen nan bapa la ha pangumodang na palakew ha Egipto.

²⁴ Pangayadi, intubol na hilaynan Jose ye kakatongno na paudong ha Canaan. Ket ha pangumalih la, hinabi na kanla, “Adi kawo ampay-away ha dān.”

²⁵ Kaya-bay inumalih hilayna ha Egipto boy nag-udong hilayna kanan bapa la ha Canaan.

²⁶ Hinabi la kana, “Tatang, angkabi-ay ya po ye Jose! Ket hiyabay manayti ye gobilnadol nin matiboen Egipto!” Naoblakan yay Jacob. Ahe na pinamtegan.

²⁷ Noba ha hinabi la kana ye kaganaan a hinabi nan Jose kanla boy ha nakit na ye kakaliha a impataban nan Jose a hakayan na a palakew ha Egipto, ket nilumigha ya.

²⁸ Hinabi nan Jacob, “Ah! Angkabi-ay ya po manayti ye anak kon Jose! Lakwen koya bayo ko matey.”

46

Nakew hila Mipapamilyan Jacob ha Egipto

¹ Kaya-bay hiyay Jacob, nakew yayna kaget nay kaganaan a babandi na. Ha niabot hila ha Beer Sheba, nangihagpa ya kanan Apo Namalyadi a Apo Namalyadi nan Isaac a bapa na.

² Ha madeglem ana, naghabi yay Apo Namalyadi kanan Jacob makauli ha leplep, a wana, "Jacob, Jacob!"

"Anti ko ihti, Apo," wanan Jacob.

³ Hinabi nan Apo Namalyadi, "Hiko yay Apo Namalyadi a Apo Namalyadi nan bapa mo. Adi ka angkalimon makew ha Egipto. Ta diyagen ko hilan angkabalitaan a nahyon ihtew ye lalahi mo.

⁴ Hiko ye lamo mo ha pamakew mo ha Egipto boy iudong katan uman ihti ha Canaan. Ket lano matey ka, anti yay Jose ha talig mo."

⁵ Hiyay Jacob, inhakay la yan aanak na ha kaliha a impataban nan Faraon a hakayan na. Inhakay la hila met ye aahawa boy aanak la. Ket inumalih hilayna ha Beer Sheba.

⁶ Kaya-bay hiyay Jacob boy hilay lalahi na, ket nakew hila ha Egipto. Kinaget la hila met ye aayop boy babandi la a natipon la ha Canaan.

⁷ Kinaget nan Jacob ha Egipto ye kaganaan a aanak na boy aapo na boy kaganaan a lalahi na.

⁸ Hilayati ye ngangalan lan Israelita a nakew ha Egipto.

Hiyay Reuben ye punganay nan Jacob.

⁹ Hilay aanak nan Reuben ket hilan Hanoc, Palu, Hezron boy Carmi.

¹⁰ Hilay aanak nan Simeon ket hilan Jemuel, Jamin, Ohad, Jakin, Zohar, boy hiyay Shaul a anak na ha babayin Cananea.

- 11 Hilay aanak nan Levi ket hilan Gershon, Kohat boy Merari.
- 12 Hilay aanak nan Juda ket hilan Er, Onan, Shela, Perez boy Zera. (Hiyay Er boy Onan ket natey hila ha Canaan.)
Hilay aanak nan Perez ket hilan Hezron boy Hamul.
- 13 Hilay aanak nan Isacar ket hilan Tola, Pua, Iob boy Shimron.
- 14 Hilay aanak nan Zebulun ket hilan Sered, Elon boy Jaleel.
- 15 Hilayain ye aanak boy aapo nan Jacob kanan Lea a ahawa na. Nianak hilan kaganaan ha Padan Aram, powida yay Dina a anak na a babayi. 33 hilan kaganaan.
- 16 Hilay aanak nan Gad ket hilan Zefon, Hagi, Shuni, Ezbon, Eri, Arodi boy Areli.
- 17 Hilay aanak nan Asher ket hilan Imna, Ishva, Ishvi, Beria boy hiyay babayin katongno la a hiyay Sera.
Hilay aanak nan Beria a hilan Heber boy Malkiel.
- 18 Hilayain ye aanak boy aapo nan Jacob kanan Zilpa a ipoh nan Lea a in-ibyay nan Laban. 16 hilan kaganaan.
- 19 Hilay aanak nan Jacob kanan Raquel a hilan Jose boy Benjamin.
- 20 Hilay aanak nan Jose kanan Asenat a anak nan Potifera a padi ha banwa nin On ket hilan Manase boy Efraim. Nianak hilan luwa ha Egipto.

²¹ Hilay aanak nan Benjamin ket hilan Bela, Beker, Ashbel, Gera, Naaman, Ehi, Rosh, Mupim, Hupim boy Ard.

²² Hilayain ye aanak boy aapo nan Jacob kanan Raquel a ahawa na. 14 hilan kaganaan.

²³ Hiyay anak nan Dan ket hiyay Hushim.

²⁴ Hilay aanak nan Naftali ket hilan Jahzeel, Guni, Jezer boy Shilem.

²⁵ Hilayain ye aanak boy aapo nan Jacob kanan Bilha. Hiyay Bilha ket ipoh nan Raquel a in-ibyay nan Laban. 7 hilan kaganaan.

²⁶ Hiyay bilang lan kaganaan a aanak boy aapo nan Jacob a nakew ha Egipto ket 66 powida hilay mamanyang na.

²⁷ Kalamo hilay luwa a anak nan Jose a in-anak ha Egipto, ket 70 hilan kaganaan ye lalahi nan Jacob a naytipon ha Egipto.

Hiyay Jacob boy Papamilya na ha Egipto

²⁸ Haanin, hiyay Jacob, intubol na yay Juda a munan makew kanan Jose ta-omen ya manepet no way-ihtew ye dān palakew ha Goshen. Ket ha niabot hilaynan Jacob ihtew ha Goshen,

²⁹ hinumakay yay Jose ha kaliha na, ket nakew ya ha Goshen ta-omen naya haganaen ye bapa na. Ha nayngikit hilayna, tinakeh na yan Jose ye bapa na, ket nabuyot yan tinumangih.

³⁰ Hinabi nan Jacob kanan Jose, “Haanin nakahadya akoyan matey ulita nakit kataynan angkabi-ay po.”

³¹ Hinabi nan Jose kanlan kakatongno na boy kanlan kaganaan a kabaey nan Jacob, “Makew ako kanan Faraon boy habiyen ko kana, ‘Hilay kakatongno ko dayon kabaey nan bapa ko a kinumonin ha Canaan, ket nakew hila ihti kangko.

³² Habiyen ko met kana a māgpahtol kawo, boy kaget yoy kakawan yo, boy kaganaan a babandi yo.’

³³ No ipaingat na kawon Faraon boy tepeten na no hinyay abala yo,

³⁴ habiyen yo, ‘Hikayin ipoh mo ket māgpahtol kayin aayop paibat po ha anak kayi a omen kanlan tutoa mi.’ Ha wanabay, palubohan na kawon kumonin ha Goshen.” Hinabi na yati kanla, ulita hilay Egipsio, ket kahulog la hilay māgpahtol.

47

In-inged na yan Jacob ye Faraon ha Egipto

¹ Kaya-bay hiyay Jose, nakew ya kanan Faraon boy hinabi na, “Hiyay bapa ko boy hilay kakatongno ko, ket nilumateng hilaynan ibat ha Canaan, kaget lay kakawan boy babandi la. Anti hilayna haanin ihtew ha plobinhiya nin Goshen.”

² Namili ya nin lima kanlan kakatongno na, ket in-adap na hila kanan Faraon.

³ Tinepet na hila Faraon, “Hinyay abala yo?”

“Hikayin ipoh mo, Apo Faraon, ket māgpahtol kayi nin aayop a omen kanlan tutoa mi,” wanla.

⁴ Hinabi la po kana, “Nakew kayi ihti Apo Faraon, ulita tubat anay pangabitil ha Canaan

boy homain kayinan pagpahtolan nin aayop mi ihtew. Ampakikwaen mi kamo, Apo Faraon, a palubohan mo kayi dayin kumonin ha Goshen.”

⁵ Hinabi nan Faraon kanan Jose, “Haanin, anti hilayna ihti ye bapa mo boy hilay katongno mo.

⁶ Malyadi kan mamili nin kunaan lan papam-ilya mo ha agya way-ihtew man a lugal ihti ha Egipto. Patintiyen mo yay bapa boy hilay kakatongno mo ha Goshen, a maghan pinakamanged a lugal ihti ha Egipto. No main kan tanda kanla a magaling magpahtol nin aayop, diyagen mo hilan māmaala ha kakawan ko.”

⁷ Inlamo na yan Jose ye bapa na a hiyay Jacob boy in-adap naya kanan Faraon. Ket in-inged na yan Jacob ye Faraon.

⁸ Tinepet na yan Faraon ye Jacob, “Anoy nay taon mo?”

⁹ Hinabi nan Jacob kanan Faraon, “130 anay taon ko. Matekbe boy maidap ye bi-ay ko ihti ha babe-luta. Aliwan omen kakadang ha bi-ay lan nangaunan tutoa ko.”

¹⁰ Pangayadi, in-inged na yan uman ye Faraon, ket inumalih yayna ha adapan nan Faraon.

¹¹ Ket pinatinti na hilan Jose ye bapa na boy kakatongno na ha Rameses a pinakamanged a lugal ha Egipto a omen ha imbilin nan Faraon.

¹² Hiyay Jose, ambiyan na hilan pamangan ye bapa na, kakatongno na boy hilay kaganaan a kabaey nan bapa la, ha kaeteban nin bilang nin anak la.

¹³ Kananyatew a panaon, homain hilaynan makan ye tatao ha agya way-ihtew a lugal ulita

tubat anay pangabitil. Malupta hilaynay tatao ha Canaan boy ha Egipto uli ha bitil.

¹⁴ Ket hiyay Jose, inhinop nay kaganaan a pilak a impanaliw lan pamangan nin taga Egipto boy taga Canaan. Ket inlakew na ha palahyo nan Faraon.

¹⁵ Homain hilaynan pilak a panaliw ye taga Egipto boy taga Canaan. Nakew hilay Egipsio kanan Jose boy hinabi la, “Homain kayinan pilak. Biyan mo kayi dayin pamangan, ulita matey kayinan bitil.”

¹⁶ Hinabi nan Jose, “Ilakew yo awod ihti ye aayop yo, ket biyan katawo nin pamangan a kahagiliyan nin aayop yo, ulita homain kawoynan pilak.”

¹⁷ Kaya-bay inlakew la kanan Jose ye aayop la, ket binyan na hilan pamangan bilang kahagili nin kakabayo, tutupa, kakambing, babaka boy aahno la. Kananyatew a taon, ambiyan na hilan Jose nin pamangan bilang kahagili nin aayop la.

¹⁸ Pangayadi nin yatew a taon, hilay tatao, nakew hilayna man kanan Jose boy hinabi la, “Apo, ahe mi maibudi kamo a homain kayinan pilak boy hilay aayop mi, ket antinan kaganaan kamo. Homain anan napatla kammi no aliwan hiyay lalaman mi boy luluta mi.

¹⁹ Haglanan mo kayi dayi ta-omen kayi ahe matey bitil ha adapan yo, boy ahe mi mapao-layan ye luluta mi. Haliwen mo kayi dayon luluta mi bilang kahagili nin pamangan. Malabay kayin paipoh kanan Faraon boy mapagkonin nay luluta mi. Biyan mo kayin bini ta-omen kayi ahe matey boy ahe mi mapaolayan ye luluta mi.”

²⁰ Kaya-bay inlako lan Egipsio ye kaganaan a babangkag la uli ha tubat a pangabitil ihtew. Hinaliw nan Jose ye kaganaan a luluta ha Egipto bilang pagkonin nan Faraon. Kaya-bay na-pagkonin nan Faraon hilatew a luluta ha Egipto.

²¹ Ket hilay tatao ha Egipto, dinyag na hila met Jose a pag-ipoh nan Faraon.

²² Hiyay luluta laynan bengat papadi ye ahe na hinaliw Jose, ulita ambiyan na hila Faraon nin pamangan. Kaya-bay ahe la katapulan ilako ye luluta la.

²³ Hinabi nan Jose kanlan tatao, “Haanin, ta nahaliw katawoyna, dayon luluta yo, ket konin na kawoynan Faraon. Ti hilay bibini a itanem yo.

²⁴ No mamupol kawoyna, ibyay yo kanan Faraon ye ikaliman dakay nin pupol yo. Ket hiyay mapatla, konin yoyna ta-omen kawon main pangwaan nin bini a itanem yon uman boy pamangan yon mitapamilya.”

²⁵ Hinabi lan tatao, “Apo, ampahalamat kayi kamo. Inligtah mo ye bi-ay mi. Pag-ipoh na kayinan Faraon.”

²⁶ Kaya-bay hiyay Jose, dinyag na yan bilin ha matiboen Egipto a hiyay ikaliman dakay nin pupol lan tatao, ket ibyay la kanan Faraon. Ket yatin bilin, an-ipatupad ya po angga haanin. Hiyay luta lan papadi bengat ye ahe na na-pagkonin Faraon.

²⁷ Kinumonin hilay Israelita ha Goshen a hakop nin Egipto. Nagkamain hila ihtew nin luluta boy malabong anay anak la.

²⁸ Hiyay Jacob, ket kinumonin ya ha Egipto ha loob nin 17 a taon. Inumabot ya ha 147 ye taon na.

²⁹ Ha angkatanam naynan Israel a madanon yaynan matey, impaingat na yay Jose, ket hinabi na, “No an-adoen mo kon peteg, ikonin mo ha hilog nin paa ko ye gamet mo boy ipangako mo kangko a pahulong mon ipakit kangko ye kangedan boy kapatayaan mo. Adi moko ilbeng ihti ha Egipto.

³⁰ Lano matey akoyna, ilwah moko ha Egipto boy ilakew mo kon ilbeng ha nakailbengan lan nangaunan tutoa ko.”

“Humbongen ko ye hinabi mo,” wanan Jose.

³¹ Hinabi nan Jacob, “Manumpa ka kangko a humbongen mo.” Kaya-bay nanumpa yay Jose. Ket hiyay Jacob, dinumeeng ya ha owan nin pamid-an na a nanggalang kanan Apo Namalyadi.

48

In-inged na yan Jacob ye Ephraim boy Manase

¹ Ha ahe nabuyot, main nangibalita kanan Jose a ampaghakit yay bapa na. Kaya-bay inlamo na yay luwan aanak na a laki a hilan Manase boy Ephraim ta-omen laya kewahan ye bapa na.

² Ha natandaan nan Jacob a nilumateng yay anak na a Jose, pinilit nay nikno ha an-id-an na.

³ Hinabi nan Jacob kanan Jose, “Ha anti ko po ha Luz ha lugal a Canaan, napakit ya kangkoy Apo Namalyadi a Makapalyadiyan. Ket in-inged nako.

⁴ Hinabi na kangko, 'Pakalabongen koy lalahi mo boy diyagen katan bapa nin malabong a lalahi. Ibyay ko kanla yatin lugal a Canaan a pagkonin la makanoman.' "

⁵ Hinabi na po Jacob, "Hilay luway anak mo a hilan Efraim boy Manase a nianak ihti ha Egipto bayo ko nilumateng, ket ibilang ko hilan hadili kon anak a omen kanlan Reuben boy Simeon.

⁶ Noba hilay dumondon a aanak mo, ket aanak mo hilayna. Makatanggap hilan tawid ibat kanlan Manase boy Efraim.

⁷ Naihipan koy pagkamatey nan Raquel a indo mo. Ha pag-udong ko ibat ha Padan Aram, natey ya ha Canaan, ha haley nin Efrata. Ket ingkalele ko yan tubat ye pangamatey na. Ihtew ko yayna in-ilbeng ha gilid nin dān ha haley nin Efrata." (Hiyay Efrata ket anhabtan yan Betlehem haanin.)

⁸ Pamakakit nan Israel kanlan aanak nan Jose, tinepet naya, "Aya hilatin aanak?"

⁹ Hinabi nan Jose kanan bapa na, "Hilabay ye aanak ko a in-ibyay nan Apo Namalyadi kangko ihti ha Egipto."

Hinabi nan Israel, "Thaley mo hila kangko ta-omen ko hila inged."

¹⁰ Makolapo yaynay pamilew nan Israel hatew ulita matoa yayna. Inhaley na hilan peteg Jose ye aanak na kanan Israel. Ket tinakeh na hilan Israel boy inumaan.

¹¹ Hinabi nan Israel kanan Jose, "Agkoynan inihip a makit kata po uman. Noba haanin, aliwan bengat hika ye nakit ko, impaluboh na po Apo Namalyadi a makit ko hilay aanak mo."

¹² Kingwa na hilan Jose ye aanak na ha haley nin tuol nan Israel, ket nilumukob ya bilang pamiha kanan bapa na.

¹³ Pangayadi, inhaley na hilan uman kanan Israel ye luway aanak na, hiyay Efraim ha dapit-odi nan Israel, ket hiyay Manase ha dapit wanan na.

¹⁴ Noba pinaykodoh nan Jacob ye gamet na, ket impalonto nay wanan a gamet na ha o nan makaydeng a hiyay Efraim, ket hiyay odi a gamet na, impalonto na ha o nan Manase a makaagat.

¹⁵ Ket in-inged na hilayna, a wana,
“Hiyay Apo Namalyadi a pinaghilbiyan nan Isaac boy Abraham a nangaunan tutoa ko,
Apo Namalyadi a nangalingay kangko paibat ha in-anak ako anggayna haanin, ket inged na kawo dayi.

¹⁶ Inged na hila met dayin anghil a nangiligtah kangko ha kaganaan a nakabiliyan ko.

Makauli kanlan hilatin aanak, ket maihipan lako dayin tatao boy hiyay ngalan lan Abraham boy Isaac a tutoa ko,

boy malabong lano dayi ye lalahi la ihti ha babeluta.”

¹⁷ Pamakakit nan Jose a hiyay wanan gamet nan Jacob ye impalonto na kanan Efraim, agna yan nalabayan. Kaya-bay ginemgeman nay wanan a gamet nan bapa na ha o nan Efraim, ket ingkonin naya ha o nan Manase.

¹⁸ Hinabi na, “Tatang, aliwan hiyabay ye makaagat. Ti ye yay makaagat ha wanan a gamet mo.”

¹⁹ Noba hinabi nan Jacob, “Tanda ko yain, anak ko. Tanda kon mag-ilyadi yan angkabalitaan a tao ye Manase, dayon lalahi na. Noba maiigit ya lano ye makaydeng a katongno na. Mag-ilyadin malabong ye nanahyon lano ye lalahi na.”

²⁰ Kaya-bay maiigit yay Efraim dinan kanan Manase. Ket kananyatew a mangaamot, in-inged na hila, a wana,

“Hilay Israelita, gawien lay ngangalan yo ha panginged la. Wanae ye habiyen la,

‘Inged naka dayin Apo Namalyadi a omen kanlan Efraim boy Manase.’ ”

Wanabay ye hangkan no taket ta nuna yay Efraim kanan Manase ha panginged nan Israel.

²¹ Pangayadi, hinabi nan Israel, “Jose, madanon akoynan matey, noba adi ka angkahindak. Lamoan na kan Apo Namalyadi boy iudong na kawo lano ha lugal lan nangaunan tutoa yo.

²² Ket hika ye manawid nin Shekem, aliwan hilay kakatongno mo. Yain a lugal, ket napagkonin ko ibat kanlan Amoreo makauli ha kampilan boy yawo ko.”

49

In-inged na hilan Jacob ye Aanak na

¹ Pangayadi, impaingat na hilan Jacob ye aanak na, ket hinabi na, a wana, “Humaley kawo kangko, ta habiyen ko kanyo ye malyadi lano kanyo.

² Aanak ko, humaley kawo kangko
boy leng-en yoko a bapa yo.

- ³ Hika Reuben a punganay ko,
ket nianak ha panaon nin kakakhawan ko.
Maiigit kan angkabalitaan boy maka-
palyadiyan dinan kanlan kakatongno
mo.
- ⁴ Noba ba-mo kan lanab, ulita agmo nabenben
ye maloke a kalabayan nin laman mo,
ta nilalay mo yay ahawa kon ipoh.
Ket uli yain a dinyag mo, agkaynan maiigit
kanlan kanayon.
- ⁵ Hikawo Simeon boy Levi a mikatongnon am-
paytagem,
angkawien yoy almah yo ha pamaidap kan-
lan kanayon.
- ⁶ Ahe ako makilakew
o makew ha paytitipon yo,
ulita no mapoot kawo, tampol kawon mamatey,
boy ampilayen yo hilay aayop no labay yo.
- ⁷ Maihumpa kawo,
ulita matubag kawo boy mahama.
Payngihyayen katawo
boy paytayaken ha Israel.
- ⁸ Hika met Juda, ket galangen
boy dangalen la kan kakatongno mo,
ta hamboten mo hila lanoy kakaaway mo.
- ⁹ Ba-mo kan anak nin liyon
pangayadi nan mamatey nin ayop,
ket ampag-udong a mida ha yukib na.
Ket homain ayaman a magngaya a makibal-
abala kana.
- ¹⁰ Pahulong kan mamoon. Mangibat ya lano ha
lalahi mo ye mag-ilyadin poon.

Kaya-bay mamayad hila nin bowih ye
nanahyon boy pahakop hila kamo.

11 Mahbol lanoy pupol ha lugal mo.

Kaya-bay agya ih-el yay ahno ha haley nin
pinakamanged a tanaman a kawat obah,
ket ahe na mauboh uli ha kalabong na.

Ket agya pag-ilbah ye habaw ubah,
ket ahe ya mauboh.

12 Uli ha paminom mo nin alak ubah, tumibya ye
māta mo,
ket uli ha paminom mo nin gatah, ampumoti
ye ngingipen mo.

13 Ket hika Zebulun, ihtew ka kumonin ha gilid
dagat.

Hiyay lugal mo ket mag-ilyadin tanghadan
nin daong.

Hiyay lugal mo, miabot ya anggan ha Sidon.

14 Hika Isacar, ba-mo kan maghay makhaw a
ahno,
a ampagpainawa ha kulongan nin tutupa.

15 Anteehen moy paipoh boy mag-obda nin
mabyat,
dapot tana manged ye kunaan mo.

16 Hika Dan, manuhga ka lano kanlan tatao mo,
bilang magha kanlan lalahi nin Israel.

17 Ba-mo kan bikat a madita
a anti ha gilid nin dān

a ampanuka nin bibitih nin kakabayo a an-
humapid.

Kaya-bay angkaampag hilay nakahakay.”

18 Pangayadi hinabi nan Jacob, “Apo Diah, anagaden koynay pangiligtah mo.”

19 Ket nagpahulong ya ha paghabi na,
“Hika Gad ket dawohongen laka lanon tutulihan,
noba dawohongen mo hila boy kamaten mo
hila met.

20 Hika Asher, luhbo ya lanoy pamangan mo.
Hiyay pupol mo ket katanggap-tanggap a
kanen nin poon.

21 Hika Naftali, ba-mo kan maghay naibohan a
oyha
a ampanganak nin manganged a ooybon.

22 Hika met Jose, ket malabong hila lanoy lalahi
mo
a omen ha poon kawat ubah a naitanem ha
haley nin hubol,*
ket hiyay kawat na, kumayapkap ya ha babe
alad.

23 Dawohongen laka lanon kakaaway mo a
mahipat a mamana,
ket uli ha poot la, panaen laka.

24 Noba pamanapana mo met kanla
boy pahulong a makhaw ye takyay mo
makauli ha haglap nan Makapalyadiyan a Diah
nan Jacob,
a māgpahtol boy kalahag nin Israel.

25 Hiyabay ye Makapalyadiyan a Apo Namalyadi
lan nangaunan tutoa mo a ampanaglap

* 49:22 o mahilib a ahno ha gilid nin hubol

boy ampanginged kamo.
Inged na kan Apo Namalyadi nin udan boy
lanom ibat ha huhubol.
Biyen na kan malabong a anak boy aayop.
²⁶ Hiyay panginged nan bapa mo,
ket igit yan manged dinan ha kangedan
a ampangibat ha alan a nagmamapantay.
Matanggap mo hila dayi hilatin kangedan, Jose,
hika a umiigit kanlan kakatongno mo.

²⁷ Hika Benjamin ket ba-mo kan ahontawon a
ampamatey,
ampangamoyok nin ayop ha mahanib,
ket ha madeglem, andakayen nay na-
hamham na."

²⁸ Hilayain ye 12 anak nan Israel a nangibatan
nin lalahi lan Israelita. Ket yain ye kapohpohan
a panginged nan Jacob a kaeteban nin balang
magha kanla.

Hiyay pagkamatey nan Jacob

²⁹ Pangayadi, binilinan na hila Jacob ye anak
na, hinabi na kanla, "Haanin, madanon ko hilay-
nan mapagkalamo ye papaltido ko a nangamatey
ana. Ihtew yo kon ilbeng ha nakailbengan lan
nangaunan tutoa ko, ha yukib a anti ha bangkag
nan Efron a Heteo.

³⁰ Yain a bangkag, ket anti ya ha Macpela, ha
Mamre, ha lugal a Canaan. Hinaliw na yan aking
kon Abraham yatew a bangkag kanan Efron ta-
omen na yan diyagen a pangilbengan.

³¹ Ket ihtew ya nailbeng agya yay baing kon
Sara a ahawa na. Ihtew la hila met in-ilbeng ye

tutoa kon Isaac boy Rebeka boy ihtew koya met in-ilbeng ye Lea.

³² Hiyay bangkag boy yukib, ket hinaliw kanlan Heteo.”

³³ Pangayadi nan maghabi ye Jacob kanlan aanak na, nida yayna man, ket naboytoan yaynan angeh. Ket napagkalamo na hilaynay papaltido na a nangamatey ana.

50

¹ Hiyay Jose, antumangih yan nanakeh nin bangkay nan bapa na boy inumaan naya.

² Pangayadi, imbilin na kanlan māghilbi na a mānambal a balhamowen lay bangkay nan bapa na. Kaya-bay binalhamo laya.

³ Ket inumabot ya ha 40 a mangaamot ye pamalhamo la ha bangkay nan Jacob, ta wanabay kabuyot ye pamalhamo lan Egipsio. Ket 70 a mangaamot la yan impaglele nin Egipsio.

⁴ Pangayadi nin paglele la, hinabi nan Jose kanlan oopihyal nan Faraon, “No malyadi dayi, ipakihabi yo man kanan Faraon ye wanae,

⁵ ‘Pinahumpa na kon bapa ko bayo yan natey a ihtew koya ilbeng ha pangilbengan a intaladan na ha Canaan. Kaya-bay ampakikwaen ko a palubohan mo kon ilakew ko yan ilbeng ihtew ye bangkay nan bapa ko. Pangayadi, mag-udong akon tampol,’ wanyo.”

⁶ Nakibat yay Faraon, “Hali, kokayna, ket ilbeng mo yaynay bapa mo a omen ha impahumpa na kamo.”

⁷ Kaya-bay inumalih yaynay Jose ta-omen naya ilbeng ye bapa na. Nakilakew hila met

ha pangilbengan ye kaganaan a oopihyal nan Faraon, hilay māmaala ha palahyo boy hilay mangatoaynan mănungkolan ibat ha kaganaan a lugal nin Egipto.

⁸ Nakilakew hila met ye papamilya nan Jose, hilay kakatongno na boy kabaey nan bapa na. Hilay nabantak bengat ha Goshen ket hilay mangakandin aanak, hilay kawan nin tutupa, kakambing boy babaka.

⁹ Main met nakilakew kanla a ampangabayo boy main met nakahakay ha kaliha. Malabong hilan tubat.

¹⁰ Pamiabot la ha panggiekan ha Atad, ha lipay nin kabatowan Jordan, tinumgen hila. Nangandang hila ihtew boy tubat ye paglele la ha pangamatey nan Jacob. Ket pitoy mangaamot yan naglele ye Jose ihtew.

¹¹ Ha nakit lan Cananeo a angkumonin ihtew ye paglele la ha panggiekan ha Atad, hinabi la, "Tubat ye paglele lan Egipsio!" Kaya-bay hinabtan la yan Abel Mizraim yatew a lugal ha lipay ha kabatowan Jordan.

¹² Tinupad lan aanak nan Jacob ye imbilin na kanla.

¹³ Inlakew laya ha Canaan ye bangkay na, ket ihtew la yan in-ilbeng ha yukib a anti ha bangkag ha Macpela, ha haley nin Mamre. Yatin bangkag, ket hinaliw na yan Abraham hatew kanan Efron a Heteo.

¹⁴ Pangayadi nin pangilbeng kanan bapa na, nag-udong yaynay Jose ha Egipto, kalamo na hilay kakatongno na boy hilay kaganaan a nakipangilbeng kanan bapa na.

Hiyay pangako nan Jose kanlan kakatongno na

¹⁵ Haanin, ta natey yaynay bapa la, hinabi lan kakatongno nan Jose, “Maka main ya po hakit nakem kantawo ye Jose, ket baeen na kitawo ha maloke a dinyag tawo kana.”

¹⁶ Kaya-bay nangitubol hilan mangihabi kanan Jose nin wanae, “Bayo ya matey ye bapa tawo, main yan imbilin kammi, a wana,

¹⁷ ‘Habiyeen yo kanan Jose, “An-ipakihabi kon patawaden mo hilaynay kakatongno mo ha dinyag la a maloke kamo,” wanan bapa tawo. Ket haanin, an-ipakiiingalo mi kamo a patawaden mo kayina dayi a iipoh nan Apo Namalyadi nan bapa mo.’ ” Pamakange nan Jose ye hinabi la, nipatangih ya.

¹⁸ Ket hilay kakatongno nan Jose, nakew hilan kaganaan kana, ket nilumukob hila ha adapan na, a wanla, “Iipoh mo kayina.”

¹⁹ Noba hinabi nan Jose kanla, “Adi kawo angkalimo. Aliwa kon Apo Namalyadi a malyadin manuhga boy mamaduha kanyo.

²⁰ Awo, peteg a nangihip kawon maloke laban kangko, noba pinalyadi na yan Apo Namalyadi a manged ye kinalakwan na a omen ha angkalyadi haanin, ta labay na hilan iligtah ye malabong a tatao ha kamateyan uli ha bitil.

²¹ Kaya-bay adi kawo angkalimo. Hikoytay mangalingay kanyo dayon anak yo.” Uli ha manganged a hinabi nan Jose kanlan kakatongno na, ket kinumhaw ye nakem lan mikakatongno.

Hiyay pagkamatey nan Jose

²² Nikakaanti yay Jose ha Egipto kalamo na hilay mitapapamilya nan bapa na. Hiyay bi-ay nan Jose, ket naabot na po ye 110 a taon.

²³ Ket nakit na hila po ye aapo na ha tuol kanan Efraim a anak na boy naagad na hila po ye aapo na kanan Makir a anak nan Manase. Imbilang na hila hadili nan aanak ye aanak nan Makir.

²⁴ Haanin, hinabi nan Jose kanlan kakatongno na, “Madanon akoynan matey, noba adi kawo angkahindak. Agna na kawo paolayan Apo Namalyadi boy ilakew na kawo ha lugal a impangako na kanlan Abraham, Isaac boy Jacob.”

²⁵ Pangayadi, hinabi na kanlan Israelita, “Thumpa yo kangko a lano ha ilwah na kawon Apo Namalyadi ihtin lugal, kadten yoy bobot-o ko.”

²⁶ Hiyay Jose ket 110 a taon nayna ha natey ya ha Egipto. Binalhamo lay bangkay na boy ingkabaong laya.

Ayta Abellen

Ayta, Abellen: Ayta Abellen (New Testament+)

copyright © 2020-2024 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ayta, Abellen

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-04-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Apr 2025 from source
files dated 25 Apr 2025

05a1bfd1-4534-5761-ade7-123a56da354c